

SLÄKTEN ELFBRINK

SVANTE JANSON

Olof Elfbrink (1773–1835)
– den första med namnet.

Elida Elfbrink (1869–1960)
– den sista med namnet.

Innehåll

Inledning	2
I. Stamfadern Daniel Nilsson	5
II. Daniel Elfbrinks gren	7
III. Jan Elfbrinks gren	12
IV. Per Elfbrinks gren	15
V. Olof Elfbrinks gren	22
VI. Nils Elfbrinks gren	28
VII. Elfbrink i Amerika	30
VIII. Andra familjer Elfbrink	32
IX. En falsk Elfbrink	39
Appendix A. Daniel Nilssons härstamning	40
Appendix B. Cajsa Jansdotters härstamning	43
Appendix C. Elfstrand	51
Appendix D. Elfgren	55
Appendix E. Elvebrink och Älvebrink	61

Inledning

Namnet Elfbrink togs av bondsonen Olof Danielsson (1773–1835) från Älvkarleby, när han 1788 som 15-åring flyttade från barndomshemmet i Älvkarleby till Gävle, där han så småningom blev grosshandlare.

Senare togs namnet även av Olofs fyra bröder Daniel (1763–1841), Jan (Johan) (1768–1818), Per (1770–1851) och Nils (1782–1837), och även deras föräldrar Daniel (1727–1815) och Cajsa (1741–1824) kallas på gamla dagar Elfbrink i kyrkoböckerna.¹

De mest kända medlemmarna av släkten Elfbrink är nyssnämnde Olof Elfbrink och hans söner Daniel Elfbrink (1808–1846) och Wilhelm Elfbrink (1813–1870), som alla var grosshandlare i Gävle och brukspatroner på Mackmyra bruk; de var bland de främsta grosshandlarna i Gävle på sin tid, och var bl.a. en tid bland Sveriges största redare.²

Olofs gren av släkten Elfbrink utgick med Wilhelms döttrar, varav Julia, gift von Otter, levde längst, till 1918.³ Alla de andra bröderna utom Nils fick också barn, men även dessa grenar av släkten har nu dött ut. Längst levde Daniels gren, där hans sonsondotter Ida Elfbrink (1869–1960, tabell 4) levde till 1960, och då var den sista som bar namnet Elfbrink. Sammanlagt omfattar släkten ca 50 personer med namnet Elfbrink (inklusive ingifta hustrur).⁴

Det verkar troligt att ett par medlemmar i släkten utvandrade till Amerika på 1800-talet, se kapitel VII, men även dessa grenar har dött ut (på manslinjen) och namnet lever inte kvar där heller.

När togs namnet Elfbrink? Olof flyttade alltså till Gävle 1788, och står sedan som Elfbrink i husförhörlängden där.⁵ Detta stämmer med familjetraditionen att han tog namnet när han flyttade till Gävle.

Exakt när hans bröder började använda namnet Elfbrink är okänt. I kyrkoböcker i Älvkarleby dyker det första gången upp i vigselboken 1799 (Johan Danielsson Elfbrink), och det förekommer sedan ibland för Jan i olika kyrkoböcker och mantalslängder, men ofta står Danielsson.⁶ Per står i Älvkarlebys kyrkoböcker och mantalslängder som Danielsson fram till 1820; sedan kallas även han (Danielsson) Elfbrink.⁷ Bröderna Daniel och Nils som flyttade från Älvkarleby redan 1797 resp. 1799 står aldrig som Elfbrink innan dess, men alltid efter flytten (i Österlövsta resp. Gävle och senare Väddö kyrkoböcker), och samma gäller alltså Olof som flyttade redan 1788, samt föräldrarna Daniel och Cajsa som flyttar till sonen Nils på Väddö 1804 och därefter står som Elfbrink.

Detta visar att alla bröderna, utom kanske Per, kallade sig Elfbrink redan i slutet av 1790-talet, och kanske även föräldrarna. Att kyrkoböcker och mantalslängder i Älvkarleby ofta skriver Danielsson i ytterligare 20 år kan ev. bero på att prästerna inte kollade så noga utan skrev av tidigare noteringar.⁸ Det är också möjligt att åtminstone Per fortsatte att kalla sig

¹Det är okänt om systemen Anna (1865–1843; se kapitel I) någonsin använde namnet Elfbrink, men det verkar mindre troligt eftersom hon gifte sig redan 1794. I kyrkoböcker, fram till dödboken, står hon som Danielsdotter. Däremot tog hennes söner namnet Elfgren, se Appendix D.

²Se t.ex. *Svenskt biografiskt lexikon (SBL)* och Elfstrand, *Ur Gävle stads historia* sid 787–790.

³Släkten räknas här på traditionellt vis som de personer som (någon gång) burit namnet Elfbrink, dvs på manssidan.

⁴De 5 bröder som tog namnet Elfbrink och deras 2 föräldrar; 31 barn födda Elfbrink; 12 ingifta hustrur; dessutom, men osäkert, 1 hustru och 3 barn i Amerika, tabell 13.

⁵Fr.o.m. 1789; tidigare husförhörlängd saknas.

Husförhörlängd Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:2a (1789–1796) Bild 9 / sid 4a.

⁶Jan Elfbrink t.ex. i sons födelsebok 1802, men inte 1800; i husförhörlängd 1810–1819 Jan Danielsson med Elfbrink tillagt senare; i dödbok Jan D. Elfbrink och i bouppteckning Johan Danielsson Elfbrink. I mantalslängd Jan Elfbrink 1805 och 1807; Jan Dan. Elfbrink 1806 och 1809; annars Danielsson.

⁷Per kallas (logiskt nog) Elfbrink i brodern Jan Elfbrinks bouppteckning 1818.

Västland och Älvkarleby tingslags häradsrätt (C) F:5 (1817–1820) Bild 1640 / nr 55.

Danielsson, åtminstone ibland.⁹ Det är till och med möjligt att bröderna hade börjat kalla sig Elfbrink redan innan Olof flyttade till Gävle 1788, utan att detta satt spår i kyrkoböckerna, men det finns inget känt som tyder på detta.

Namnets ursprung Namnet Elfbrink är uppenbarligen bildat med syftning på faderns bondgård i Älvkarleby, som låg vid Dalälven, några km nedanför fallen, alldeles ovanför den höga älvbrinken.¹⁰ Namnet var troligen också inspirerat av Elfstrand, som tagits av Olofs farfars två bröder Daniel (1705–1780) och Per (1708–1782) som på 1720-talet flyttade från Älvkarleby till Gävle och blev grosshandlare (se Appendix C); Olof Elfbrink fick anställning hos Daniels son Daniel Elfstrand (1748–1815) när han flyttade till Gävle och tog namnet Elfbrink, se tabell 10.

Det förekommer också i Älvkarlebys kyrkoböcker från denna tid en hel del personer med liknande namn, t.ex. Elffors, Elfstedt, Elfstrand (en annan släkt än den nyss nämnda i Appendix C), Elfström, Löfbrink, Öbrink. De flesta av dessa namn var nog ganska nytagna, och det verkar alltså ha varit rätt populärt att ta sig nya namn av denna typ.

Andra Elfbrink Några personer Elfbrink som inte tillhör den här behandlade släkten förekommer i Gävle på 1800-talet, se kapitel VIII. Några av dem (tabell 15) är indirekt släkt, genom att de var styvkusiner till bröderna Elfbrink ovan. Även de övriga har viss koppling till Älvkarleby, och släktskap kan inte uteslutas (även om de inte härstammar direkt från denna familj Elfbrink), men det finns inget som direkt tyder på det, och de kan ha tagit namnet oberoende av Olof och hans bröder, eller inspirerade av Olofs framgång.

I Amerika förekommer på 1800-talet två personer Elfbrink, som troligtvis kommer från Olofs släkt, se kapitel VII, men släktskapen är inte helt säkra.

Några andra släkter eller personer Elfbrink än de här nämnda är inte kända (av mig), varken i Sverige eller i andra länder. Vid sökningar på Internet i olika register, tidningar m.m. har ett par annars okända personer Elfbrink hittats omnämnda i tidningsnotiser i USA 1965 och 1971, men i båda fallen är det troligen tryckfel.¹¹ Likaså förekommer Elfbrink som tryckfel för andra namn i några svenska tidningar.¹² Även i kyrkoböckerna förekommer en Elfbrink p.g.a. skrivfel, se kapitel IX.

Allmänt

Namn Inte bara stavningen av namn varierade förr i tiden, även namn som idag uppfattas som olika (t.ex. Jan/Johan/Johannes, Per/Peter/Petter, Margareta/Greta, Kristina/Stina) sågs som samma namn,¹³ och det är helt normalt att en person har växlande namnformerna i källorna. Jag har nedan normaliserat stavning (t.ex. Per istället för Pehr) och valt vanliga former av personernas namn (ibland men inte alltid med varianter i parentes), men när jag

⁸Eller möjligen att prästen ogillade nymodigheten och därför behöll det gamla namnet, men det finns inget tecken på detta.

⁹Per står som Danielsson även senare, efter flytten till Valbo, se tabell 8.

¹⁰En karta från storskiftet 1776 [03-ÄLV-59 på historiskakartor.lantmateriet.se] visar att Daniel Nilssons gård låg precis vid kanten på brinken, men vid storskiftet flyttades en bit inåt land. Antagligtvis var platsen på väg att snart rasa ner i älven, eftersom Dalälven då eroderade brinken här och (viket framgår av samma karta) åt sig in i landet. (Älven är lugnare idag, sedan vattenfallet i Älvkarleby ersatts av ett kraftverk 1915; dessutom verkar älvkanten nu vara förstärkt med sten.)

¹¹Mr and Mrs Dave Elfbrink, Bridgeton (Missouri), *Gasconade County Republican* (Owensville, Missouri) 8/7 1965.

Pieter H. Elfbrink, La Puente (Kalifornien), *Progress Bulletin* (Pomona, Kalifornien) 12/9 1971.

Båda ska troligen vara Elfrink, ett (holländskt) namn som förekommer på flera nu levande personer i bl.a. dessa stater. [<https://www.whitepages.com/>]

¹²”majoren G. W. Leksell och hans maka, född Elfbrink” (skall vara Elfstrand) *Borlänge Tidning* 21/4 1893.

”Hulda Elfbrink” (skall vara Elgbrink) *Norrlands-Posten* 1/7 1904.

¹³På samma sätt som en Jan idag kan kallas Janne.

diskuterar olika källor har jag vanligen använt källornas namnformer, så att samma person kan ha växlande namn.

Tilltalsnamn har markerats med *kursiv* när jag känner till det.

Flera personer Elfbrink använde dessutom ett fadersnamn, ofta skrivet som t.ex. Daniel Elfbrink Persson eller Daniel Elfbrink P:son. Detta görs ibland nedan, men inte konsekvent (och gjordes nog inte konsekvent på deras tid heller.)

Orter Plats för födelse och död anges normalt som den socken och by (eller motsvarande) där personen bodde och var folkbokförd, även om födelse eller dödsfall skett t.ex. på sjukhus på annan ort. (I vissa fall ges mer detaljer.)

Myntsorter och omräkning För en del personer ges uppgifter om förmögenhet, hämtad från bouppteckningar. Beloppen anges i dåtida myntsorter, avrundade till hela riksdaler (rdr) eller kronor (kr). Åren 1789–1855 fanns tre olika slags riksdaler med olika värde; riksdaler specie (sp), banco (bco) och riksgälds (rgs); i bouppteckningarna används vanligen rdr bco. (Däremot tycks rdr rgs varit det normala i handeln.) 1855 ersattes dessa av riksdaler riksmünt (rmt), som 1873 ersattes av krona (kr); 1 rdr rgs = 1 rdr rmt = 1 kr.

Att räkna om dåtidens pengar till motsvarande värde idag (2020) är naturligtvis svårt, bland annat eftersom många av dagens varor inte fanns då. För att ge en uppfattning har beloppen ändå räknats om enligt *Prisomräknare från medeltiden till 2100*¹⁴ som anger två olika värden: dels köpkraft enligt konsumentprisindex, och dels betalning för arbetstid enligt löneindex för manliga arbetare. (Siffrorna är avrundade av mig.) Skillnaden mellan dessa två värden är stor, vilket beror på den enorma ökningen av reallöner och välstånd för vanliga människor sedan 1800-talet. De mindre siffrorna enligt konsumentprisindex visar grovt personernas absoluta välstånd, jämfört med dagens läge, medan de mycket högre siffrorna enligt löneindex visar grovt det relativa välståndet jämfört med vanligt folk då. De omräknade beloppen anges oftast i Mkr = miljoner kronor.

Källor mm De viktigaste källorna till uppgifterna anges i fotnoter;^{15 16} se också källförteckningen på de sista sidorna. Bildnummer hänvisar till digitala kopior hos antingen Riksarkivet (SVAR) eller (oftast) Arkiv Digital, medan ev. sidnummer är originalets paginering. (Källhänvisningar står ibland inom klamrar för tydlighets skull, men bara ibland.)

Källorna är huvudsakligen kyrkoböcker och andra samtida dokument, men olika sekundärkällor har också använts. Många uppgifter har först hittats på annat håll, t.ex. i olika databaser (se åter källförteckningen), och sedan kontrollerats mot andra källor. (Då anges normalt bara den säkraste källan i fotnoten.) Dödsorsak är normalt tagen från dödboken (när den står angiven); vid behov översatt från latin (av mig) och ibland med moderniserad stavning eller lätt redigerad (men tolkningen lämnas till läsaren).

I de äldsta generationerna är källorna ibland ofullständiga. Eventuella kompletteringar och rättelser, eller andra kommentarer, mottages tacksamt.

Tidigare forskning Släkten Elfbrink (framför allt Olofs gren) har behandlats av tidigare släktforskare. Jag har haft stor hjälp av olika redogörelser av Percy Elfstrand (SBL; *Ur Mackmyra bruks historia*; *Ur Gävle stads historia*, 787–790) samt släkttabeller gjorda av Fritz Nordström, förvarade i Genealogiska Föreningens hängmappsarkiv.

Tack Tack till Julie White för hjälp med bland annat läsning av kyrkoböcker.

¹⁴Rodney Edvinsson, *Prisomräknare från medeltiden till 2100*.
<http://historicalstatistics.org/Jamforelsepris.htm>

¹⁵Det finns även fotnoter som innehåller annan information.

¹⁶Bara de viktigaste källorna anges. T.ex. visas av husförhörslängder oftast bara en eller några få av de där personen förekommer. Rubrikerna på kyrkoböcker är förenklade; t.ex. kan "födelsebok" även stå för dopbok, och "vigselbok" för lysningsbok.

I. Stamfadern Daniel Nilsson

TABELL 1

Daniel Nilsson (Elfbrink), född¹⁷ 10/7 1727, troligen i Västanå, Älvkarleby sn (Uppland), död¹⁸ 22/12 1815 i Mälby, Väddö sn (Uppland). Son till¹⁹ bonden **Nils Danielson** (1694– ca 1741) och (troligen) **Kerstin Persdotter** (1691– ca 1750), se tabell A1. Bonde i Västanå.

Kallas Elfbrink i husförhörslängder i Väddö (från 1804), men inte innan dess i kyrkoböckerna i Älvkarleby.

Gift²⁰ (1) 24/11 1750 i Älvkarleby med **Brita Philipsdotter**, född²¹ 1724 (kanske 17/2 1725) i Ön (Älvkarleö), Älvkarleby sn, död²² 6/2 1761 i Västanå, Älvkarleby sn. Troligen dotter till masmästaren **Philip Andersson** vid Älvkarleö bruk.²³

Gift²⁴ (2) 16/10 1762 i Älvkarleby med **Cajsa (Catharina, Carin) Jansdotter** född²⁵ 9/8 1741 i Grinduga, Valbo sn (Gästrikland); död²⁶ 18/1 1824 i Mälby, Väddö sn (Uppland). Dotter till bonden **Jan Olofsson** och **Anna Andersson**, se tabell B1.

Daniel övertar faderns bondgård i Västanå.²⁷ Daniel äger inte sin gård utan är åbo (arrendator); hans gård ägs liksom nästan alla hemman i Västanå av Älvkarleö bruk.²⁸

Cajsa är född och uppvuxen i byn Grinduga, som bara ligger ca 10 km bort, men i Valbo socken i Gästrikland. Hon flyttar med sina föräldrar till Västanå 1759, och gifter sig tre år senare med änkingen Daniel.

När dottern Anna 1794 gifter sig med **Erik Ersson** från en granngård flyttar han in på gården, och tar så småningom över driften.²⁹

Daniel och Cajsa flyttar³⁰ 1804 som gamla (77 och 63 år) tillsammans med sin son Nils till Mälby rusthåll på Väddö (ca 100 km sydost från Västanå), som köpts av sonen Olof. De

¹⁷Födelseåret 1727 anges i alla husförhörslängder men datum är osäkert. (Födelsebok från 1727 finns ej.) Älvkarlebys äldsta husförhörslängd anger ett datum 1727 som är otydligt (rättat?) men tycks vara 10/7. Sedan anges inget datum förrän i Väddö husförhörslängder långt senare, när Daniel är 80 år, nämligen 27/7 1727. (Men det är vanligt att födelsedatum i husförhörslängder är fel.) Ytterligare en möjlighet är att datumet räknats om vid kalenderreformen 1753, varvid 16/7 g.s. (gamla stilen, dvs julianska kalendern) = 27/7 n.s. (nya stilen, dvs gregorianska kalendern, som fortfarande används); en möjlighet är alltså 16/7 1727 (g.s.) = 27/7 1727 (n.s.). (Att räkna om födelsedatum tycks ha varit vanligt för personer som levde vid kalenderreformen. T.ex. föddes Carl von Linné den 13 maj 1707, men som hans födelsedag räknas numera 23 maj.) Husförhörslängder Älvkarleby (C) AI:1 (1736–1744) Bild 81 / sid 78; Väddö (AB) AI:5a (1807–1820) Bild 1280 / sid 121.

¹⁸Året 1815 enligt Väddö husförhörslängd. I Väddö dödbok finns 22/12 1815 Daniel Danielsson i Mälby, 89 år; detta måste vara rätt Daniel, fast Danielsson är fel (och åldern borde vara 88 år). (Ingen annan Daniel finns död 1815; inte heller finns någon annan Daniel i Mälby.)

Husförhörslängd Väddö (AB) AI:5b (1807–1820) Bild 2900 / sid 283; dödbok Väddö (AB) FI:2 (1809–1861) Bild 290.

¹⁹Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:1 (1736–1744) Bild 81 / sid 78.

²⁰Vigselbok Älvkarleby (C) C:1 (1730–1759) Bild 14 / sid 12.

²¹1724 enligt husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:2 (1745–1762) Bild 67 / sid 69 #111.

17/2 1725 enligt husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:1 (1736–1744) Bild 18 / sid 15, om detta är rätt person, se fotnot 23. Ålder 36 år i dödbok (6/2 1761) stämmer då bara nästan, men behöver inte vara korrekt.

²²Dödbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 144.

²³Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:1 (1736–1744) Bild 18 / sid 15.

Ingen annan Philip hittas i Ön 1736, och hans dotter Britas födelsedatum 17/2 1725 är nästan rätt.

²⁴Vigselbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 7.

²⁵Se Appendix B för källor och diskussion.

²⁶Dödbok Väddö (AB) FI:2 (1809–1861) Bild 390. Dödsorsak: ålderdom.

²⁷Hemmanet Västanå 2 i mantalslängder (finns från 1774).

²⁸Se texten, sid 11 och 20, till karta från storskifte 1776 [03-ÄLV-59 på historiskakartor.lantmateriet.se].

Samma gäller senare hans söner Per och Jan, se t.ex. mantalslängder 1813 och 1815.

²⁹I mantalslängder fr.o.m. 1802 står både Erik och hans svärfar Daniel på gården.

blir kvar hos Nils i Mälby resten av livet, i ca 11 resp. 20 år till; Daniel blir 88 år och Kajsa 82. Gissningsvis har Olof, som nu är grosshandlare i Gävle och på väg att bli förmögen, köpt Mälby för att bereda sina föräldrar en trygg och bekväm ålderdom, med Nils som förvaltare av gården. Senare flyttar även Daniel och Cajsas dotter (Olofs och Nils syster) Anna med man Jakob Forsberg till Mälby (ca 1818), liksom Annas söner Erik Elfgren (1811) och Olof Elfgren (1827). (Se kapitel VI och Appendix D.)

Daniel är sängliggande på slutet. Cajsa hör illa som åldring.³¹

Minst 11 barn:

1. (1) **Stina (Christina)**, född³² 3/1 1752 i Västanå. Flyttar³³ till Gävle 1778. Vidare öden okända.
2. (1) **Per**, född³⁴ 28/5 1755 i Västanå. Tydligt död som barn.³⁵
3. (1) **Daniel**, född³⁶ 10/4 1758 i Västanå. Tydligt död som barn.³⁷
4. (1) **Elisabeth**, född³⁸ 30/9 1759 i Västanå. Tydligt död som barn.³⁹
5. (2) **Daniel Elfbrink**, född 7/10 1763 i Västanå, död 4/4 1841 i Skärplinge, Österlövsta sn (Uppland). Gästgivare. Se tabell 2.
6. (2) **Anna**, född 8/8 1765 i Västanå, död 10/4 1843 i Mälby, Väddö sn (Uppland). Se tabell D1.
7. (2) **Jan Elfbrink**, född 29/2 1768 i Västanå, död 23/1 1818 i Västanå, Se tabell 5.
8. (2) **Per Elfbrink** född 19/9 1770 i Västanå, död 14/9 1851 i Masugnen (nu Sofiedal), Valbo sn (Gästrikland). Se tabell 8.
9. (2) **Olof Elfbrink**, född 28/9 1773 i Västanå, död 17/10 1835 i Gävle. Se tabell 10.
10. (2) **Greta (Margareta)**, född⁴⁰ 16/3 1777 i Västanå, död⁴¹ 13/8 1778 i Västanå.
11. (2) **Nils Elfbrink**, född 10/11 1782 i Västanå, död 29/3 1837 i Mälby, Väddö sn (Uppland). Se tabell 12.

³⁰Husförhörslängder Älvkarleby (C) AI:7 (1802–1809) Bild 203 / sid 195 (de har dock inte tagit ut flyttningsbetyg); Väddö (AB) AI:4b (1793–1806) Bild 279 / sid 270 (extra lapp).

³¹Husförhörslängder Väddö (AB) AI:5a (1807–1820) Bild 1280 / sid 121; AI:5b (1807–1820) Bild 2900 / sid 283.

³²Födelsebok Älvkarleby (C) C:1 (1730–1759) Bild 72 / sid 76.

³³Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:4 (1774–1785) Bild 153 / sid 144.

³⁴Födelsebok Älvkarleby (C) C:1 (1730–1759) Bild 78 / sid 82.

³⁵Finns ej i husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:3 (1768–1773) Bild 141 / sid 127. Finns ej i dödbok, men dödbok saknas 1751–1759.

³⁶Födelsebok Älvkarleby (C) C:1 (1730–1759) Bild 84 / sid 88.

Bland faddrarna: herr Daniel Elfstrand och dess käresta Maria Christ. Blom i Gefle (tabell C1) samt Daniel Larsson Öbrink och dess hustru Christina Nilsdotter i Östanå (tabell A1).

³⁷Se fotnot 35. Säkert död innan brodern Daniel fick samma namn 1763.

³⁸Födelsebok Älvkarleby (C) C:1 (1730–1759) Bild 87 / sid 91.

³⁹Se fotnot 35.

⁴⁰Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 64.

⁴¹Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:4 (1774–1785) Bild 153 / sid 144 tillsammans med dödbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 160. Dödsorsak: kopporna.

II. Daniel Elfbrinks gren

TABELL 2

Daniel Elfbrink, f. Danielsson,⁴² född⁴³ 7/10 1763 i Västanå, Älvkarleby sn, död⁴⁴ 4/4 1841 i Skärplinge, Österlövsta sn (Uppland). Son till Daniel Nilsson (1727–1815) och Cajsa Jansdotter (1741–1824), tabell 1. Gästgivare i Skärplinge.

Gift⁴⁵ 25/1 1799 i Österlövsta med **Cajsa Christina Tillman**, född⁴⁶, 1/6 1772 i Skärplinge, död⁴⁷ 18/6 1848 i Skärplinge, dotter till gästgivaren **Henrik Tillman** (1745–1804) och **Maria Stina Persdotter** (1744–1788).⁴⁸

Daniel flyttade 1797 till Skärplinge i Österlövsta sn (ca 20 km sydost om Västanå), där han arbetar på gästgiveriet. Han blir vice gästgivare och gifter sig 1799 med gästgivarens dotter (i den ordningen, men vad som ledde till vad är oklart). När svärfadern dör 1804 delas gästgiveriet mellan Daniel och hans svåger, förre gästgivarens son som också hette **Henrik Tillman** (1781–1826); Daniel och Henrik har varsin gård bredvid varandra, och båda kallas gästgivare. Gissningsvis inför de redan då systemet att vara gästgivare varannan vecka. (Så gjorde deras efterträdare i slutet av 1800-talet.) Gästgivarna var också bönder, med omfattande jordbruk.^{49 50 51} Daniel överlåter ca 1832 gästgiveriet till sonen Johan Daniel (tabell 3).

3 barn:

⁴²Heter Elfbrink i Österlövsta kyrkoböcker fr.o.m. flytten dit 1797, men inte i Älvkarlebys innan dess.

⁴³Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 34

⁴⁴Dödbok Österlövsta (C) F:2 (1813–1860) Bild 75. Dödsorsak: vattusot.

Bouppteckning Lövsta tingslags häradsrätt (C) F:11 (1841–1843) Bild 800 / nr 20.

⁴⁵Vigselsbok Österlövsta (C) EI:2 (1769–1822) Bild 36

⁴⁶Födelsebok Österlövsta (C) C:3 (1769–1803) Bild 200 / sid 16

⁴⁷Dödbok Österlövsta (C) F:2 (1813–1860) Bild 94. Dödsorsak: slag.

⁴⁸Husförhörlängd Österlövsta (C) AI:1 (1771–1784) Bild 62 / sid 111 m.fl.

⁴⁹Gästgivare utsågs av länsstyrelsen; det medförde förmåner men också skyldighet att (mot betalning) hålla skjuts och ge kost och logi till resande. (Till förmånerna hörde en kontant ersättning, som 1808 uppgick till 24 rdr bco tillsammans för Daniel Elfbrink och Henrik Tillman.)

Efter Henrik Tillmans död 1826 övertogs hans gästgivaregård av Daniel Elfbrinks svärson **Carl Erik de Jounge** (1798–1873), följd av hans son (Daniel Elfbrinks dotterson) **Per Adolf de Jounge** (1826–1899) och hans son **Carl Adolf de Jounge** (1858–1909).

Daniels Elfbrinks gästgivaregård övertogs senare av hans son **Johan Daniel Elfbrink** (1803–1875, tabell 3) och hans son **Daniel Elfbrink** (1831–1901, tabell 4). Efter Daniels död 1901 drevs hans gästgiveri vidare av arvingarna till 1908, då Carl Adolf de Jounge (som alltså var Daniels kusinbarn) övertog hela gästgiveriverksamheten. Efter hans död året därpå drevs sedan gästgiveriet vidare av hans änka **Alida Agnes de Jounge f. Holmgren** (1864–1959) till 1934.

[Steen, *Baronernas Leufsta*, kap. 47; NF:gästgivare; mantalslängder.]

⁵⁰Gästgivaregården som Daniels svärfar Henrik Tillman ägde var hemmanet Skärplinge nr 7, men han ägde också halva Skärplinge 8. Sonen Henrik Tillman (1881–1826) ärver Skärplinge 7 medan Daniel Elfbrink övertar Skärplinge 8; båda räknas sedan som gästgivaregårdar.

När Daniel ca 1832 lämnar gästgiveriet till sonen Johan Daniel flyttar Daniel till Skärplinge 7, som nu (och kanske tidigare) är delat så att Daniel äger halva och (svärsonen) Carl Erik de Jounge halva; Johan Daniel stannar som gästgivare på Skärplinge 8.

Efter Daniels död 1841 flyttar Johan Daniel till Skärplinge 7; i fortsättningen räknas de två gästgivaregårdarna som varsin del av Skärplinge 7. Skärplinge 8 ärvs av dottern Johanna Hedvig, och efter hennes död ägs det hemmanet till hälften var av gästgivarna Elfbrink och de Jounge.

(Det är inte helt klart om dessa ändringar innebär faktiska flyttar av gästgiveriet, eller om en del bara är formella ändringar av fastighetsindelningen vid ägarskiften.)

[Mantalslängder; husförhörlängder]

⁵¹Den Elfbrinkska gästgivaregården i Skärplinge var även plats för tingssammanträdena i Lövsta tingslag från slutet av 1700-talet (före Elfbrinks tid) till 1884. [Steen, *Baronernas Leufsta*, kap. 47.]

1. **Maria Cajsa**, född⁵² 10/2 1800 i Skärplinge, död⁵³ 24/1 1873 i Skärplinge. Gift⁵⁴ 7/10 1821 i Österlövsta sn med **Carl Erik de Joung**, född⁵⁵ 25/11 1798 i Lövestabruk, Österlövsta sn, död⁵⁶ 15/7 1873 i Skärplinge, son till bruksbokhållare **Johan Gustaf de Joung** (1745–1819) och **Inga Maria Gillberg** (1761–?). Carl Erik var bonde på gården Bovreten, också i Österlövsta sn, men 1825 flyttar familjen till Skärplinge där han blir gästgivare tillsammans med sin svärfar, se fotnot 49. 1855 lämnar Carl Erik och Maria Cajsa gästgiveriet till sonen Per Adolf, och flyttar (med yngsta dottern) tillbaka till Bovreten där de bor till 1863, då de flyttar tillbaka till Gästgivargården i Skärplinge och bor där sina sista 10 år hos sonen.

7 barn, däribland **Per Adolf de Joung** (1826–1899) som efterträdde fadern som gästgivare, se fotnot 49; **Carl Daniel de Joung** (1822–1854), gift 1846 med sin syssling **Brita Söderström** (1828–1905), dotter till **Cajsa Elfbrink** (1799–1878), se tabell 8; och **Katarina Augusta de Joung** (1839–1938), se tabell E1.

2. **Johanna Hedvig**, född⁵⁷ 27/11 1801 i Skärplinge, död⁵⁸ 17/2 1869 i Skärplinge. Efter faderns död ärver Johanna Hedvig hans halva av hemmanet Skärplinge 8, och bor där till sin död, granne med sin broder på nr. 7. Johanna Hedvig ansöker också hos Kungl. Maj:t om att bli myndig.⁵⁹
3. **Johan Daniel**, född 18/9 1803 i Skärplinge, död 10/12 1875 i Skärplinge. Gästgivare. Se tabell 3.

TABELL 3

Johan Daniel Elfbrink född⁶⁰ 18/9 1803 i Skärplinge, Österlövsta sn, död⁶¹ 10/12 1875 i Skärplinge. Son till Daniel Elfbrink (1763–1841) och Catharina Christina Tillman (1772–1848), tabell 2. Gästgivare i Skärplinge; kyrkvård.

Johan Daniel gick åtminstone 1815–1819 i Elementarskolan i Gävle,^{62 63} tillsammans med bl.a. kusinerna Daniel och Carl Elfbrink (tabell 5 och 6), och bodde då säkert liksom de hos sin farbror Olof Elfbrink (tabell 10), se fotnot 210. Han återvände sedan hem till Skärplinge.

Gift med **Lena Jansdotter**, född⁶⁴ 19/11 1797 i Valnäs, Österlövsta sn, död⁶⁵ 17/12 1869 i Skärplinge. Dotter till bonden **Jan Andersson** (1765–1838) och **Brita Bengtsdotter** (1772–1829) i Valnäs.

Johan Daniel övertar ca 1832 gästgiveriet i Skärplinge efter fadern, se fotnot 49.

⁵²Födelsebok Österlövsta (C) C:3 (1769–1803) Bild 1590 / sid 155.

⁵³Dödbok Österlövsta (C) C:16 (1861–1870) Bild 199. Dödsorsak: ålderdom.

⁵⁴Vigselbok Österlövsta (C) EI:2 (1769–1822) Bild 67.

⁵⁵Födelsebok Österlövsta (C) C:3 (1769–1803) Bild 1500 / sid 146.

⁵⁶Sveriges dödbok 1860–2017.

⁵⁷Födelsebok Österlövsta (C) C:3 (1769–1803) Bild 1690 / sid 165.

⁵⁸Dödbok Österlövsta (C) C:16 (1861–1870) Bild 188. Dödsorsak: hjärtfel.

⁵⁹Post- Och Inrikes Tidningar 1841-09-10.

Ogifta kvinnor var före 1863 omyndiga, men kunde alltså bli myndigförklarade av Kungl. Maj:t. (Från 1858 hade kvinnor över 25 år rätt att bli myndiga genom att anmäla detta till domstol; 1863 blev ogifta kvinnor myndiga vid 25 års ålder, och 1884 sänktes åldern till 21 år, samma som för män.)

⁶⁰Födelsebok Österlövsta (C) C:3 (1769–1803) Bild 1810 / sid 177.

⁶¹Dödbok Österlövsta (C) C:16 (1861–1870) Bild 208. Dödsorsak: lunginflammation.

⁶²Gefle Elementarskola startade 1797 genom en donation av grosshandlaren Peter Brändström, och avsåg att ge eleverna undervisning i språk och handel; den ombildades 1843 och 1860 till Borgarskolan, som nu är en gymnasieskola med handelsinriktning.

[Borgarskolan, *Gefle Dagblad* 12/10 2008. Daniel Elfstrand: Sveriges första enhetsskola.]

⁶³*Weckoblad Från Gefle* 29/7 1815, 18/12 1819, m.fl.

⁶⁴Födelsebok Österlövsta (C) C:3 (1769–1803) Bild 1430 / sid 139.

⁶⁵Dödbok Österlövsta (C) C:16 (1861–1870) Bild 190. Dödsorsak: hjärtfel.

Johan Daniel valdes till kyrkvård i Österlövsta 17/10 1841. Annandag pingst 25/5 1874 får han efter högmässan mottaga silvermedaljen för medborgerlig förtjänst (enligt beslut av Kungl. Maj:t) för nära 33 års trogen tjänst som kyrkvård.⁶⁶

2 barn:

1. **Daniel**, född 7/10 1831 i Skärplinge, död 25/6 1901 i Skärplinge. Se tabell 4.
2. **Johan**, född⁶⁷ 11/4 1835 i Skärplinge, död⁶⁸ 14/6 1840 i Skärplinge.

TABELL 4

Daniel Elfbrink, född⁶⁹ 7/10 1831 i Skärplinge, död⁷⁰ 25/6 1901 i Skärplinge. Son till Johan Daniel Elfbrink (1803–1875) och Lena Jansdotter (1797–1869), tabell 3. Gästgivare i Skärplinge.

Gift 25/10 1857 i Västland (Uppland) med **Kristina Matilda Olsdotter (Wessén)**,⁷¹ född⁷² 2/5 1830 i Näs, Västland sn (Uppland), död⁷³ 8/10 1907 i Skärplinge, dotter till bonden **Olof Olsson** (1790–1874) och **Greta Stina Persdotter** (1801–1870) i Väla, Västland sn.

Daniel efterträdde sin far som gästgivare i Skärplinge, se fotnot 49, och var det livet ut. Han utvidgade dessutom rörelsen med ett bryggeri.⁷⁴ Hans bouppteckning visar ett omfattande lantbruk, och upptar tillgångar på 46 426 kr och skulder på 6 370 kr, netto 40 056 kr.⁷⁵

En mindre smickrande episod skedde 1855, då Daniel kom i slagsmål med en polis i Stockholm.⁷⁶

7 barn:

1. **Helena Matilda** född⁷⁷ 1/12 1859 i Skärplinge, död⁷⁸ 19/6 1934 i Skärplinge. Bodde kvar på gästgivaregården i Skärplinge hela livet. Var vid sin död ägare till en avstyckad del av

⁶⁶Husförhörlängd Österlövsta (C) AI:19 (1871–1875) Bild 266 / sid 263; Post- Och Inrikes Tidningar 28/5 1874.

⁶⁷Födelsebok Österlövsta (C) C:4 (1804–1835) Bild 174 / sid 171.

⁶⁸Dödbok Österlövsta (C) F:2 (1813–1860) Bild 73. Dödsorsak: förkylning.

⁶⁹Födelsebok Österlövsta (C) C:4 (1804–1835) Bild 146 / sid 143.

⁷⁰Dödbok Österlövsta (C) F:4 (1895–1918) Bild 500 / sid 42. Avled på Gävle lasarett.

Dödsorsak: lunginflammation.

⁷¹Kristina Matilda tog före giftermålet namnet Wessén (liksom minst en bror); åtminstone när hon var piga i Gävle (bl.a. hos Per Elfstrands änka Ulla Elfstrand född Valley 1851–1853). (Som gift står hon i kyrkoböckerna som Olsdotter.)

Husförhörlängd Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:14d (1851–1855) Bild 12 / sid 4.

⁷²Födelsebok Västland (C) C:4 (1803–1837) Bild 100.

⁷³Dödbok Österlövsta (C) F:4 (1895–1918) Bild 890 / sid 81. Dödsorsak: kroniskt eksem.

⁷⁴Post- Och Inrikes Tidningar 4/9 1888. Husförhörlängd Österlövsta (C) AI:29 (1891–1895) Bild 265 / sid 255.

⁷⁵Bouppteckning Uppsala läns norra domsaga (C) FII:18 (1901) Bild 8520 / nr 132.

40 056 år 1901 motsvarar 2020 ca 2,5 Mkr mätt med konsumentprisindex, och ca 31 Mkr mätt med löneindex. Bland tillgångarna var 35 400 kr fast egendom (1/2 Skärplinge 7 och 1/4 Skärplinge 8, se fotnot 50, och tre andra jordbruksfastigheter i Skärplinge och grannbyn Valnäs), samt 5 440 kr för kreatur (8 hästar, 27 kor, 7 kvigor och kalvar, 2 tjurar, 1 tjurkalv, 83 får, 5 grisar).

⁷⁶En notis i Aftonbladet 21/12 1855 berättar att Daniel (då alltså 24 år) var i Stockholm och hade ställt häst och släde tvärs över Drottninggatan och hindrade trafiken. När en poliskonstapeln Nyman sade till Daniel att åkdonet skulle köras undan, hade han blivit överfallen med hugg och slag. Daniel fasttogs och fördes till polisstationen där han sade sig vara bonden Erik Jakobsson från Börstil. Han fick lämna häst och släde som pant och släpptes. När målet dagen därpå kom upp i poliskammaren kom han inte Daniel tillbaka; istället kom bonden Erik Ersson från Lövsta och yrkade på att få tillbaka sina hästar; dessutom berättade han att Jakobsson egentligen var Daniel Elfbrink från Skärplinge. (Erik Ersson var enligt en senare tidningsnotis snarare bondeson, och var i Stockholm i sällskap med Daniel.)

Rättegång följde, och drog ut på tiden; en notis i Aftonbladet 27/8 1856 berättar att Daniel och hans vittnen för tredje gången varit på förhör i rådhusrätten i Stockholm. Rättegången fortsatte senare, och tyvärr vet jag inte slutresultatet.

⁷⁷Födelsebok Österlövsta (C) C:15 (1841–1861) Bild 69.

⁷⁸Dödbok Österlövsta (C) F:5 (1919–1948) Bild 860 / sid 83. Avled på Akademiska sjukhuset i Uppsala.

Dödsorsak: kranskärlsåderförkalkning och akut lunginflammation.

den gamla gården (gissningsvis det gamla boningshuset, men eventuellt ett annat hus där).⁷⁹ Ogift.

2. **Daniel Wilhelm** född⁸⁰ 24/11 1860 i Skärplinge, död⁸¹ 10/2 1861 i Skärplinge.
3. **Kristina Albertina** född⁸² 24/4 1862 i Skärplinge, död⁸³ 21/6 1862 i Skärplinge.
4. **Emma Charlotta** född⁸⁴ 12/5 1863 i Skärplinge, död⁸⁵ 5/8 1908 i Skärplinge. Bor kvar hemma på gästgivaregården i Skärplinge hela livet. Ogift.
5. **John Daniel** född⁸⁶ 14/7 1864 i Skärplinge, död⁸⁷ 1/5 1912 i Stockholm.

John Daniel utbildade sig till agronom, och var inspektor på Averbys herrgård i Bo sn (Närke) 1895–1896. Han bor sedan i Sundsvall 1897–1901 och står som bokhållare. Därefter flyttar han hem till Skärplinge, till mamma och två systrar, i drygt två år. 1904 flyttar han till Uppsala och 1906 till Stockholm; vad han gör är oklart, men han står som inspektor. 1908 förs han till listan på obefintliga i Stockholm Katarina, och det är oklart var han bor och vad han gör tills han 1912 dör i Stockholm.⁸⁸ Ogift.

6. **Amanda Maria** född⁸⁹ 26/8 1867 i Skärplinge, död⁹⁰ 14/10 1943 i Göteborg (domkyrko). Gift⁹¹ 16/3 1897 i Uppsala med **Axel Andersson Lindahl** född⁹² 12/11 1866 i Veddige (Halland), död⁹³ 9/2 1945 i Göteborg (domkyrko), son till kronolänsman **Emil Leonard Andersson** (1833–1914) och **Evelina Lindahl** (1838–1906). Som nygifta flyttar Amanda Maria och Axel till Menhammar på Ekerö, där Axel är arrendator. Efter några år flyttar de 1903 till Göteborg, Stockholm och Göteborg; Axel har utbildat sig till farm. kand., och 1907 flyttar de till Trollhättan där han blir kemikaliehandlare. 1931 flyttar de, troligen som pensionärer, till Hemsjö sn (Västergötland), och 1943 till Göteborg där de dör 1943 och 1945. Två adoptivbarn.
7. **Elida (Ida) Josefina** född⁹⁴ 15/1 1869 i Skärplinge, död⁹⁵ 20/2 1960 i Uppsala.

Ida flyttade 1890 till Gävle; under de kommande 25 åren flyttar hon ofta, och bor något eller några år i, i ordning: Gävle, Karlskrona, Skärplinge (hemma), Uppsala, Hudiksvall, Hille, Stockholm, Botkyrka, Skärplinge (hos systemen Helena Matilda), Ulricehamn, Skärplinge igen. Det är ofta oklart vad hon gör; hon står ofta som ”fröken” i husförhörslängden/församlingsboken, men inte som ”piga”; hon tycks ha varit barnflicka några gånger, och det är möjligt att hon någon gång gick någon utbildning. I Stockholm arbetade hon 1905–1908 på Klara församlings barnhem och blev föreståndarinna där sista året; hon följde sedan med barnhemmet som flyttade till Tumba i Botkyrka sn och var föreståndarinna ytterligare två år. I Ulricehamn var hon ett år föreståndarinna för försörjningshemmet (ålderdomshem). 1915 flyttar hon till Göteborg där hon stannar 17 år och är husmor på Sahlgrenska sjukhuset.

⁷⁹Husförhörslängd Österlövsta (C) AIIa:9 (1919–1935) Bild 440 / sid 488.

⁸⁰Födelsebok Österlövsta (C) C:15 (1841–1861) Bild 73.

⁸¹Dödbok Österlövsta (C) C:16 (1861–1870) Bild 163. Dödsorsak: slag.

⁸²Födelsebok Österlövsta (C) C:16 (1861–1870) Bild 21.

⁸³Dödbok Österlövsta (C) C:16 (1861–1870) Bild 167. Dödsorsak: okänd.

⁸⁴Födelsebok Österlövsta (C) C:16 (1861–1870) Bild 33.

⁸⁵Dödbok Österlövsta (C) F:4 (1895–1918) Bild 930 / sid 85.

⁸⁶Födelsebok Österlövsta (C) C:16 (1861–1870) Bild 47.

⁸⁷Dödbok Österlövsta (C) F:4 (1895–1918) Bild 1140 / sid 106. Dödsorsak: drunkning; anträffades död i Saltsjön i Stockholm. Begravd i Österlövsta; ”kyrkobokföringsort ej kunnat utrönas”.

⁸⁸Husförhörslängd Bo (T) AI:24b (1891–1895) Bild 14 / sid 251 m.fl.; Rotemansarkivet.

⁸⁹Födelsebok Österlövsta (C) C:16 (1861–1870) Bild 76.

⁹⁰Sveriges dödbok 1860–2017.

⁹¹Vigselbok Österlövsta (C) EI:5 (1895–1934) Bild 170 / sid 9.

⁹²Vigselbok Österlövsta (C) EI:5 (1895–1934) Bild 170 / sid 9; Sveriges dödbok 1860–2017.

⁹³Sveriges dödbok 1860–2017.

⁹⁴Födelsebok Österlövsta (C) C:16 (1861–1870) Bild 87.

⁹⁵Sveriges dödbok 1860–2017.

1932 flyttar hon till Uppsala, troligen som pensionär; hon bor från 1950 på ålderdomshemmet Andreas Ands Minne. Ogift.

Den sista i hela släkten som bar namnet Elfbrink.

III. Jan Elfbrinks gren

TABELL 5

Jan (Johan) Elfbrink, f. Danielsson född⁹⁶ 29/2 1768 i Västanå, Älvkarleby sn, död⁹⁷ 23/1 1818 i Västanå. Son till Daniel Nilsson (1727–1815) och Cajsa Jansdotter (1741–1824), tabell 1. Bonde i Västanå.⁹⁸

Gift⁹⁹ 29/12 1799 i Västanå med **Anna Carlsdotter** född¹⁰⁰ 21/10 1777 i Västanå, död¹⁰¹ 11/4 1867. Dotter till prämkarl **Carl Jöransson (Westerberg?)**¹⁰² (1749–1827) och **Brita Andersdotter** (1745–1836).

Efter giftermålet bor Jan och Anna först hos Jans föräldrar, men senast 1802 flyttar de till Annas föräldrar, också i Västanå. Jan blir bonde.¹⁰³ Hos Jan med familj bor också Jans syster Anna (tabell D1) med man och barn efter hennes första mans död.

Efter mannens död gifter Anna Carlsdotter om sig med deras dräng **Mats Hellgren** (1793–1853) som tar över gården efter Jan. De får en son. De bor kvar där resten av livet; hon som änka nog på undantag hos gårdens nya brukare. Även Annas föräldrar bor med dem så länge de lever.

Jans bouppteckning visar tillgångar på 975 riksdaler banco, varav 533 i kontanter.¹⁰⁴

2 barn:

1. **Daniel**, född¹⁰⁵ 16/6 1800 i Västanå, död¹⁰⁶ 6/6 1828 i Forsbacka, Valbo sn. Bokhållare.

Daniel går i Elementarskolan i Gävle (se fotnot 62) åtminstone 1815–1818, där han får sedebelöning 1817.¹⁰⁷ Antagligtvis bor redan då han hos sin farbror Olof Elfbrink (tabell 10, se fotnot 210) där han är skriven åren efter skolan; han står där som betjänt ca 1819–1822 och arbetar då säkert i farbror Olofs firma Dan. Elfstrand & Co. Våren 1822 flyttar han tillbaka till föräldrahemmet i Älvkarleby och arbetar tydligen i jordbruket hos sin nu omgifta mamma. 1825 blir han skrivare på Mackmyra bruk (Valbo sn), som ägs av hans farbror Olof, och 1826 flyttar han till det närbelägna Forsbacka bruk (som inte ägs av någon släkting) och

⁹⁶Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 48.

⁹⁷Dödbok Älvkarleby (C) F:1 (1809–1840) Bild 15 / sid 12. Dödsorsak: h[äftig] feber.

⁹⁸Jan står i kyrkoböcker och mantalslängder från 1799 ibland som Elfbrink, men bara ibland; Danielsson används ibland även senare. Se fotnot 6.

⁹⁹Vigselsbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 26.

¹⁰⁰Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 65.

¹⁰¹Sveriges dödbok 1860–2017.

¹⁰²Westerberg i dotterns födelsebok, men Jöransson i husförhörslängder, t.ex. Älvkarleby (C) AI:4 (1774–1785) Bild 164 / sid 155; Älvkarleby (C) AI:10 (1824–1831) Bild 166 / sid 153.

¹⁰³Liksom tidigare fadern arrenderar Jan sin gård av Älvkarleö bruk, se fotnot 28.

Jans gård står i mantalslängden 1805 som Västanå 10, men numreringen varierar något; i vissa senare mantalslängder står gården som en del av hemman 9, och från 1820 (när Jan är död men änkan Anna bor kvar, omgift) kallas den Västanå 9. (Medan den självägande grannbonden Jan Persson, som tidigare haft nr. 9, nu är Västanå 10.)

¹⁰⁴Bouppteckning Västland och Älvkarleby tingslags häradsrätt F:5 (1817–1820) Bild 1640 / nr 55.

975 rdr bco år 1818 motsvarar 2020 ca 120 000 kr mätt med konsumentprisindex, och ca 4,5 Mkr mätt med löneindex. En annan uppfattning om värdet ges av att i boet finns följande kreatur, för sammanlagt 186 rdr: 2 ston, 40 resp. 25 rdr; 5 kor à 13–15 rdr styck; 1 kalv à 5 rdr, 1 ox till 8 rdr, 5 getter à 1–2 rdr styck, 4 får à 2 rdr styck, 4 svin à 5–7 rdr styck.

De 10 närmast följande bouppteckningarna från samma häradsrätt slutar på mellan 16 rdr (en änka) och 495 rdr (en självägande bonde, varav 200 för hemmanet), vilket också visar att Jan, fast arrendator, var en välbärgad bonde.

¹⁰⁵Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 123.

¹⁰⁶Dödbok Valbo (X) F:2 (1827–1861) Bild 6 / sid 5. Dödsorsak: nervfeber.

¹⁰⁷Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:8 (1810–1819) Bild 212 / sid 205 ("studerar"); *Veckoblad Från Gefle* 29/7 1815, 19/7 1817, 19/12 1818 m.fl.

är skrivare/bokhållare där till sin tidiga död två år senare. Bouppteckningen visar tillgångar på 204 riksdaler banco (kläder och annat lösöre).¹⁰⁸

2. **Carl**, född 1/1 1802 i Västanå, död 1/8 1854 i Gävle. Handelsman. Se tabell 6.

TABELL 6

Carl Elfbrink Jansson (J:son),¹⁰⁹ född 1/1 1802 i Västanå,¹¹⁰ död¹¹¹ 1/8 1854 i Gävle. Handelsman.

Carl går i Elementarskolan i Gävle åtminstone 1815–1819, där han får sedebelöning 1819.¹¹² Antagligtvis bor han och brodern Daniel då hos deras farbror Olof Elfbrink (tabell 10), se fotnot 210.

1820–1824 är Carl inneboende hos Olof Elfbrinks svåger och kompanjon Anders Petter Göransson (1789–1850); han är då handelsbetjänt och senare bokhållare, säkert i Olof och Anders Petters firma Dan. Elfstrand & Co. 1824 flyttar han till eget boende, och etablerar sig några år senare som handelsman. Carl bildar först bolag med handlanden Carl Johan Sundström (1801–1872) i oktober 1827; bolaget upplöstes ”genom vänlig överenskommelse” 1/10 1829, och sedan har Carl tydligen egen handelsfirma.¹¹³

Gift¹¹⁴ 14/9 1828 i Ovansjö med **Brita Christina Ahl**, född¹¹⁵ 18/8 1800 i Sandbacka, Ovansjö sn (Gästrikland), död¹¹⁶ 15/7 1855 i Gävle, dotter till organist **Jan Ahl** (1770–1856) och **Stina Vretman** (1775–1816) i Ovansjö. Brita Christina hade 1824–1826 varit hushållerska hos Anders Petter Göransson, så tydligen träffade Carl henne där.

Carl och Brita Christina hyr först i Anders Petter Göranssons gård (nr 12 och 18 i II kv.¹¹⁷), och sedan på ett par andra ställen i Gävle. Från 1837 bor familjen i gård nr 85 i II kv., där de först hyr av Dan. Elfstrand & Co,¹¹⁸ men sedan äger gården. I gården finns även en salubod.

Carl var en handelsman i liten skala jämfört med hans kusiner grosshandlarna Daniel och Wilhelm Elfbrink (tabell 10 och 11); Carl sålde t.ex. bräder, salt lax, sill, näver, men hade nog ingen import/export-verksamhet (och inget rederi). Carl tycks ha varit rätt framgångsrik; vid bevillningstaxeringen för rörelse i Gävle 1846 debiterades Carl 40 rdr, vilket var ett av de större beloppen.¹¹⁹

¹⁰⁸Bouppteckning Gästriklands domsaga (X) FII:18 (1827–1828) Bild 1162.

204 rdr bco år 1828 motsvarar 2020 ca 30 000 kr mätt med konsumentprisindex, och ca 1 Mkr mätt med löneindex.

Hans 12 böcker listas; en psalmbok och vad som ser ut som skolböcker, t.ex. Euklides Mathematique, tysk läsebok, engelskt lexikon, fransk grammatik, svensk grammatik, Gustaf den 1:stes historia, geografisk atlas.

¹⁰⁹Kallas Carl Elfbrink Jansson i Gävle husförhörslängder från 1826.

¹¹⁰Födelsebok Älvkarleby (C) C:3 (1801–1840) Bild 8 / sid 3.

¹¹¹Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CII:39 (1854) Bild 41. Dödsorsak: bröstvattusot.

¹¹²Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:8 (1810–1819) Bild 212 / sid 205 (”studerar”); *Veckoblad Från Gefle* 29/7 1815, 20/7 1816, 21/12 1816, 19/7 1817, 20/12 1817, 18/7 1818, 19/12 1818, 24/7 1819 sedebelöning, 18/12 1819

¹¹³Bolaget hade namnet *C J Sundström och C Elfbrink*. De tycks också ha delat lägenhet från 1825 tills Carl gifte sig 1828.

Post- Och Inrikes Tidningar 30/10 1827; 19/10 1829.

Husförhörslängd Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:9c (1826–1830) Bild 100 / sid 92.

¹¹⁴Ovansjö (X) EI:2 (1825–1861) Bild 12.

¹¹⁵Födelsebok Ovansjö (X) C:4 (1767–1800) Bild 190 / sid 371.

¹¹⁶Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CII:40 (1855) Bild 42.

¹¹⁷Gävle var indelat i fyra (senare fler) kvarter, ofta betecknade med romerska siffror, och gårdarna var numerade i varje kvarter för sig.

¹¹⁸Dan. Elfstrand & Co ägdes vid denna tid av Anders Petter Göransson och hans svåger Per Elfstrand (1783–1845). (Detta är det enda fall jag känner till när Dan. Elfstrand & Co ägt och hyrt ut en bostadsfastighet.)

¹¹⁹Som jämförelse debiterades Daniel Elfbrink 60 rdr för själva rörelsen + 244 rdr för fartyg; Wilhelm Elfbrink 40 rdr + 69 rdr för fartyg; A. P. Göransson 75 rdr + 136 rdr för fartyg (för hans 1/3 i Dan. Elfstrand & Co;

Carls bouppteckning 1854 visar tillgångar på 12 590 rdr bco och skulder 3 476 rdr bco.¹²⁰ Av tillgångarna är drygt hälften fordringar på 200–300 olika personer (i Gävle, Älvkarleby m.m.), oftast på små belopp. Carl Elfbrink bedrev alltså en omfattande lånerörelse. Vid änkan Brita Christinas död ett år senare fanns dock i boet (som inte hade skiftats med sonen) kvar bara tillgångar på 6 445 rdr bco och skulder på 5 896 rdr bco; efter begravningskostnader, arvsskatt till de fattiga (1/8 %) och andra avgifter återstod efter änkan endast 34 rdr.¹²¹

1 barn:

1. **Carl Johan**, född 10/6 1829 i Gävle, död 1/12 1875 i Göteborg. Se tabell 7.

TABELL 7

Carl Johan Elfbrink, född¹²² 10/6 1829 i Gävle, död¹²³ 1/12 1875 i Göteborg (domkyrko).

Carl Johan gick i Elementarskolan i Gävle (där hans pappa gått) åtminstone 1837–1843.¹²⁴ Han studerade i Stockholm 1850, men återvände sedan hem till Gävle.¹²⁵ Efter föräldrarnas död vistades han 1856 vid Galtströms bruk, som ägdes av hans fars kusin Wilhelm Elfbrink (tabell 11) (1813–1870) och dennes syster Charlottes man Gustaf Luth (tabell 10).

Carl Johan blir telegrafassistent i Åmål 30/9 1858. Han flyttar till Vänersborg 1863 och Göteborg 1873, fortfarande som telegrafassistent. Han dör i Göteborg 1875.¹²⁶

Ogift.

hans sväger Per Elfstrand som ägde hälften debiterades 112 + 204 rdr; det högsta beloppet detta år). De flesta handlanden debiterades 20 rdr eller mindre. [Norrlandsposten 19/2 1847]

¹²⁰Bouppteckning Gävle stad Rådhusrätt och magistrat (X) FIIa:54 (1854–1854) Bild 612 / nr 155.

Nettot 9 114 rdr bco år 1854 motsvarar 2020 ca 950 000 kr mätt med konsumentprisindex, och ca 35 Mkr mätt med löneindex.

¹²¹Bouppteckning Gävle stad Rådhusrätt och magistrat (X) FIIa:55 (1855) Bild 413 / nr 71.

34 rdr bco år 1855 motsvarar 2020 ca 3 000 kr mätt med konsumentprisindex, och ca 100 000 Mkr mätt med löneindex.

¹²²Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:11 (1826–1830) Bild 1290 / sid 154.

¹²³Dödbok Göteborgs Domkyrkoförsamling (O) F:6 (1872–1879) Bild 158. Dödsorsak: våldigen drunknad.

¹²⁴*Gefleborgs Läns Tidning* 20/12 1837, *Norrlandsposten* 16/6 1843, m.fl.

¹²⁵Husförhörslängder Klara (A, AB) AI:109 (1850) Bild 63 / sid 121; Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:14c (1851–1855) Bild 291 / sid 283.

¹²⁶*Matrikel över civile embets- och tjänstemän i riket år 1859*, sid 229.

Husförhörslängder Åmåls stadsförsamling (P) AI:15 (1856–1860) Bild 346 / sid 333; Vänersborg (P) AI:22 (1856–1869) Bild 76 / sid 125; Göteborgs Domkyrkoförsamling (O) AIa:13 (1873–1883) Bild 118 / sid 227.

IV. Per Elfbrinks gren

TABELL 8

Per Elfbrink, f. Danielsson, född¹²⁷ 19/9 1770 i Västanå, Älvkarleby sn, död¹²⁸ 14/9 1851 i Masugnen (dvs Sofiedal), Valbo sn. Son till Daniel Nilsson (1727–1815) och Cajsa Jansdotter (1741–1824), tabell 1.¹²⁹ Bonde i Västanå,¹³⁰ kyrkvärd.

Gift¹³¹ 12/10 1794 i Älvkarleby med **Brita Ersdotter**, född¹³² 7/12 1769 i Västanå, död¹³³ 30/9 1856 i Västanå. Dotter till¹³⁴ bonden **Erik Matsson** (1740–1809) och **Greta Jönsdotter** (1746–1813) på en granngård i Västanå, och syster till **Erik Ersdotter** (1766–1809) som samma år gifter sig med Pers syster Anna (tabell D1).

Efter giftermålet flyttar Per in hos sina svärföräldrar, och efter svärfaderns död tar han över gården. Per blir kyrkvärd ca 1808.¹³⁵

1828 flyttar Per och Brita (barnen är utflugna) till Valbo, där de till Pers död 23 år senare bor i Valbo Masugn (senare kallat Sofiedal). Masugnen hör till Mackmyra bruk som ägs av Pers bror Olof Elfbrink (tabell 10), som är förmögen grosshandlare och brukspatron, och en gissning är att Olof låter brodern, som nu är 58 år, pensionera sig och bo på Olofs bekostnad i Valbo, fast i en arbetarbostad och på ett par kilometers avstånd från herrgården där Olof med familj bor sommartid.¹³⁶

Per hade vid sin död tillgångar på 1042 riksdaler banco, varav 30 rdr för 2 kor, men också 200 rdr kontant och 574 rdr i reversfordringar på 10 olika personer i trakten; Per hade alltså en liten lånerörelse.¹³⁷

Efter Pers död flyttar Brita, nu 82 år och troligen sjuk, hem till Västanå, där hon lever sina sista år hos dottern Greta med man.¹³⁸

¹²⁷Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 53.

¹²⁸Dödbok Valbo (X) F:2 (1827–1861) Bild 68 / sid 128. Dödsorsak: ålderdom.

¹²⁹Per står som Danielsson i kyrkoböcker och mantalslängder till ca 1820, sedan Elfbrink eller Danielsson Elfbrink, men efter flytten till Valbo 1828 åter Danielsson; likaså Danielsson i dödboken men Danielsson Elfbrink i bouppteckningen i Valbo. Se inledningen och fotnot 7.

Detta kan möjligen tyda på att han inte lade sig till med namnet Elfbrink lika fort som bröderna, men detta är mycket osäkert.

I Valbo är det möjligt att han eller brodern Olof (tabell 10), som var förmögen bruksägare, föredrog att de höll lite distans, och att han därför inte använde namnet Elfbrink. Men detta är ren spekulering.

Alla Pers barn kallas som vuxna Elfbrink.

¹³⁰Liksom fadern arrenderar Per sin gård av Älvkarleö bruk, se fotnot 28.

Pers gård är hemmanet Västanå 6.

¹³¹Vigselbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 23.

¹³²Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 51.

¹³³Dödbok Älvkarleby (C) F:2 (1841–1861) Bild 49 / sid 44. Dödsorsak: ålderdom.

¹³⁴Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:5 (1785–1793) Bild 119 / sid 114.

¹³⁵Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:7 (1802–1809) Bild 213 / sid 205; dottern Annas födelsebok 1808 Älvkarleby (C) C:3 (1801–1840) Bild 23 / sid 18.

¹³⁶Per står i husförhörslängderna först som ”förra bonden”, men från 1836 som ”(f.) bruksarbetaren”; det senare är gissningsvis ett missförstånd. Det framgår av husförhörslängderna att Per och Brita bor bland bruksarbetarna, och inte i herrgården eller någon annan finare bostad vid masugnen. Husförhörslängder Valbo (X) AI:13a (1826–1830) Bild 93 / sid 90; Valbo (X) AI:18a (1851–1861) Bild 256 / sid 248; m.fl.

¹³⁷Bouppteckning Gästriklands domsaga (X) FII:40 (1851) Bild 440 / nr 151.

1042 rdr bco år 1851 motsvarar 2020 ca 120 000 kr mätt med konsumentprisindex, och ca 4 Mkr mätt med löneindex. Per hade det alltså relativt gott ställt, liksom brodern Jan 33 år tidigare, se fotnot 104. Men deras tillgångar bleknar jämfört med brodern Olof Elfbrink som vid sin död 1835 ägde nästan 500 gånger så mycket, se fotnot 213.

I bouppteckningen står som arvingar förutom änkan de fyra döttrarna, alla levande, men ingen av sönerna nämns. De tycks alltså alla vara döda, men se Erik och Per nedan.

¹³⁸Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:16 (1851–1860) Bild 277 / sid 274.

8 barn:

1. **Daniel**, född¹³⁹ 22/6 1795 i Västanå, kanske död 1844 i Texas.

Gift¹⁴⁰ 7/1 1821 i Gävle med **Brita Christina Malmberg**, född¹⁴¹ 25/6 1796 i Gävle, död¹⁴² 21/3 1832 på Nynäs gård utanför Gävle.¹⁴³

Daniel studerar i skola i Gävle;¹⁴⁴ rimligtvis går han i Elementarskolan (se fotnot 62) liksom minst fyra av hans kusiner, och rimligtvis bor han liksom de hos farbror Olof Elfbrink (tabell 10), se fotnot 210. Efter skolan blir han kvar i Gävle och hos sin farbror; han står ca 1816–1820 som betjänt hos Olof Elfbrink, och arbetar då säkert i hans firma Dan. Elfstrand & Co. Daniel blir handelsbokhållare och flyttar till egen gård 1820; han gifter sig och efter några år köper han en egen gård (111 i kv. II, se fotnot 117). 1822 är Daniel handelsbetjänt hos handelsmannen Carl Petter Bruun;¹⁴⁵ det är oklart hur länge han arbetade där. Daniel kallas inte handlande och tycks alltså inte haft egen firma.

1830 arrenderar Daniel Nynäs gård, strax norr om Gävle stad;¹⁴⁶ Daniel och Brita Christina flyttar dit, och Brita Christina dör där 1832.

Daniel tycks vid det här laget ha stora ekonomiska problem; han hade stora skulder (se hustruns bouppteckning i fotnot 143), och kunde tydligen inte betala dem, så att redan före hustruns död utmätning begärdes i minst fyra fall. Han hade dessutom tydligen lämnat Gävle.¹⁴⁷ (Daniel var dock tillbaka i Gävle och undertecknade makans bouppteckning i juni

¹³⁹Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 111.

¹⁴⁰Vigselbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CII:6 (1820–1821) Bild 48.

¹⁴¹Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:7 (1790–1800) Bild 243 / sid 478.

¹⁴²Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:12 (1831–1837) Bild 63 / sid 59. Dödsorsak: inflammation.

¹⁴³Nynäs låg utanför stadsgränsen, i Hille sn. Men Daniel och Brita Christina var ändå kyrkskrivna i Gävle, på Nynäs. (Detta var inte unikt, men jag begriper det inte.)

Brita Christina hade minst två bouppteckningar:

Gävle stad Rådhusrätt och magistrat (X) FIIa:35 (1830–1832) Bild 772 / nr 202 (Gävle, enbart fastigheter); Gästriklands domsaga (X) FII:21 (1831–1832) Bild 1127 / nr 454 (Nynäs, Hille sn - enbart lösöre).

Bouppteckningarna omfattar fast egendom i Gävle 15 733 rdr bco, belånade med 12 333 rdr bco (netto 3 400 rdr bco), resp. lösöre 997 rdr bco.

Summan (netto) 4 397 rdr bco år 1832 motsvarar 2020 ca 600 000 kr mätt med konsumentprisindex, och ca 20 Mkr mätt med löneindex.

¹⁴⁴Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:8 (1810–1819) Bild 209 / sid 202; mantalslängd Älvkarleby 1814.

¹⁴⁵En artikel i *Weckoblad Från Gefle* 4/5 1822 berättar en komplicerad historia där Daniel (kanske i samförstånd med sin arbetsgivare Bruun) gjort anspråk på ett parti rödfärg som blivit utmätt från Bruun för obetalda skatter.

¹⁴⁶Mangårdsbyggnaden finns kvar; nu Gavlegränd 2 i Gävle.

[Nynäs, *Gefle Dagblad* 2/6 2008. Nynäs fastighetsägareförening / Historia.]

¹⁴⁷1. "Landshövdinge Ämbetet i Gävleborgs län efterlyser handelsbokhållare Daniel Elfbrink Pehrsson, som genom Landshövdinge Ämbetets Utslag av den 24 oktober blivit ålagd, att till Komminister N P Söderberg och handlanden G Segerholm, i egenskap av förmyndare för omyndiga Carin Kjerrulf utgiva 510 riksdaler jämte ränta samt 9 riksdaler 16 skilling i kostnadsersättning. Uppsala den 1 mars 1832."

[Landshövdingens kungörelser 1826–1836, s. 229.]

G. Segerholm är Daniels svåger, nyligen gift med system Brita.

2. P. C. Rettig ansökte 4/1 1832 om utmätning för tre reverser daterade 23/10 1830 på sammanlagt 6 000 rdr bco. I ansökan skriver han "och som, efter hvad allmänt känt är, Hr Dan. Elfbrink Pärsson, allt sedan Okt. månad sistl. år, varit från denna ort aflägsnad, utan att utrönas kunnat, hwarest han sig uppehåller, ...".

3. Handlanden L. F. Kjerrulf begärde 13/2 1832 utmätning för obetalt arrende för Nynäs gård på 510 rdr rgs (för ett år), som Daniel Elbrink blivit dömd att betala 24/10 1831. (Daniel har arrenderat Nynäs sedan 1830, så skulden växer nog ...) [Kungörelse i *Post- Och Inrikes Tidningar* 12/4 1832.]

4. Daniels tidigare arbetsgivare, handlande Carl Petter Bruun (1776–1853) ansökte 4/1 1832 om utmätning för fordran på 600 rdr rgs enligt en förbindelse daterad 31/7 1828 där Daniel Elfbrink, som ersättning för Bruuns biträde när Daniel 1828 skulle söka burskap samt hans "visade fleråriga välvilja", utfäste sig att dels låta Bruun få bo hyresfritt under sin livstid i ett rum i Daniels gård i Gävle, dels betala Bruun 200 rdr rgs kontant varje år i 10 år. Bruun skriver även: "Då Hr Daniel Elfbrink Pärsson, hwilken både i denna ort

1832.) Det blev exekutiva auktioner på Daniels fastigheter hösten 1832 och våren 1833, liksom auktion på inventarier och kreatur på Nynäs. Men detta räckte tydligen inte. Hösten 1833 har en konkursansökan mot Daniel gjorts vid Hille och Valbo häradsrätt, som kallar Daniel och konstaterar att han håller sig undan i Stockholm.¹⁴⁸ 1833 skriver Daniel sig i Stockholm, hos sin bror Erik,¹⁴⁹ och 1834 blir han kallad i konkursmål även av Stockholms rådhusrätt, där han slutligen blir försatt i konkurs 15/9 1834.¹⁵⁰

Vad som sedan hände är oklart. Daniel hittats inte i senare husförhörlängd eller utflyttningslängd, men han finns i mantalslängder 1835 (Katarina) och 1837–1838 (Maria); sedan tycks han försvunnen.¹⁵¹ (Hans bröder Erik och Per försvinner också ur kyrkoböcker och mantalslängder, men redan ungefär samtidigt som Daniel kommer till Stockholm 1833.)

Daniel måste vara den ”förr kryddkramhandelsbetjenten Daniel Elfbrink” som 1836 eller 1837 var bysatt och anklagades (mot sitt nekande) för att ha medverkat i en förfalskning.¹⁵²

Daniel är inte nämnd i sin fars bouppteckning 1851 (fotnot 137), så han borde varit död då. (Men se Erik och Per nedan.) Det är mycket möjligt att Daniel, liksom hans bröder Erik och troligen Per, lämnade landet, och liksom Erik flydde från sina skulder.

Det är mycket möjligt att Daniel är den Daniel Elfbrink som var nybyggare i Texas 1839 och dog där 1844, se tabell 14, men bevis utöver namnet saknas.

Inga barn (åtminstone inte med Brita Christina).

2. **Greta**, född¹⁵³ 17/2 1797 i Västanaå, död¹⁵⁴ 3/2 1881 i Östanaå, Älvkarleby sn (men skriven i Västanaå).

Gift¹⁵⁵ (1) 30/12 1821 med gästgivaren **Jan Erik Lindholm**, född 19/2 1780, död 28/6 1833 i Västanaå. Jan Erik Lindholm är gästgivare i Västanaå, men lämnar detta i slutet av 1820-talet och blir bonde. När han gifter sig med Greta är han änklings med ett barn **Jan Petter Lindholm** (1811–1866), som så småningom blir gästgivare i Västanaå, och som i sitt

och i Stockholm blifwit eftersökt, men, oakadt flera efterspaningar, ingen bestämd underrättelse om hans wistelseort kunnat erhållas, ...” [Kungörelse i *Post- Och Inrikes Tidningar* 13/4 1832.]

¹⁴⁸Konkursansökan hade gjorts av Daniels nu döda hustrus far och bror, karduansmakaren Anders Malmberg och garvaregesällen Nils Malmberg. Häradsrätten skriver bl.a.: ”bemälte Elfbrink, hwilken för innevar. år warit mantalsskrifwen å Nynäs i Hille Socken, men sedan sisl. wärtid ej wistats här å orten, och nu skall uppehålla sig i Stockholm, der han med kallelse till förhör i ofwannämnda ämne denne dag blifwit, genom ÖfwerståthållareEmbets Betjente, sökt, utan att i sina rum kunna anträffas, samt, enligt hvad ÖfwerståthållareEmbetet tillkännagifwit, håller sig undan, ...” [Kungörelse i *Post- Och Inrikes Tidningar* 25/11 1833.]

¹⁴⁹Daniel anmäler flytt från Gävle till Stockholm 19/5 1833 (eller 20/5). Han står som inflyttad i Stockholm (Klara församling, hos Erik) först 1/8 1833.

Utflyttningslängd Gävle Heliga Trefaldighet (X) CII:18 (1833) Bild 47;
husförhörlängd Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:10d (1831–1835) Bild 150 / sid 138;
inflyttningslängd Klara (A, AB) BI:5 (1830–1836) Bild 1050 / sid 196.

¹⁵⁰Kungörelse med kallelse till borgenärssammanträde. *Post- Och Inrikes Tidningar* 19/9 1834.
Dom 27/7 1835 som meddelas på nytt borgenärssammanträde 31/7. *Post- Och Inrikes Tidningar* 29/7 1835.

¹⁵¹Register till utflyttningslängder Klara (A, AB) UffReg:7 (1831–1835) Bild 460 / sid 82 m.fl.;
Mantalsregister 1800–1884.

¹⁵²En förfalskare Carl Johan Jacobsson erkände bland annat att han lämnat en förfalskad revers på 800 rdr bco, och uppgav att ”han låtit skriva densamma på Gäldstufwan av der bysatte förr Kryddkramhandelsbetjenten Daniel Elfbrink”; Elfbrink nekar dock. [*Stockholms Dagblad* 7/12 1837.]
Tyvärr vet jag inte vad det rättsliga resultatet blev av detta. Det visar i alla fall att Daniel var bysatt. (Dvs insatt i bysättningshäkte, vanligen kallat gäldstuga, tills någon betalade hans skulder.)

¹⁵³Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 116.

¹⁵⁴Dödbok Älvkarleby (C) F:4 (1874–1884) Bild 72; Älvkarleby (C) AI:22 (1881–1885) Bild 273 / sid 259.
Dödsorsak: ålderdomsavtyning.

¹⁵⁵Vigselsbok Älvkarleby (C) C:3 (1801–1840) Bild 186 / sid 167.

andra äktenskap gifter sig med Greta Elfbrinks syssling **Cajsa Greta Jansdotter** (1817–1874), dotter till **Jan Persson** (1789–1851), tabell B1.

Greta får inget barn i detta äktenskap.

Gift¹⁵⁶ (2) 3/1 1836 i Älvkarleby med sin syssling bonden **Olof Bomgren**, född¹⁵⁷ 11/7 1801 i Västanå, död¹⁵⁸ 15/12 1872 i Västanå, son till bonden **Anders Persson** (1759–1827) och **Lena Olofsdotter** (1765–1846), se tabell A1. Olof har övertagit sin fars bondgård (Västanå 5) och Greta flyttar dit, och de bor där resten av livet.

Ett barn, dottern **Lena Cajsa** (1839–1843) som dör fyra år gammal.

3. **Cajsa (Carin, Catharina)** född¹⁵⁹ 16/4 1799 i Västanå, död¹⁶⁰ 10/9 1878 i Kungsgården, Västanå. Gift¹⁶¹ med **Mats Söderström**, född¹⁶² 15/11 1804 i Östanå, Älvkarleby sn, död¹⁶³ 31/7 1857 i Östanå, son till prämkarlen **Erik Larsson** och **Brita Matsdotter**.

Som nygift flyttar Carin från föräldrahemmet i Västanå över älven till sin man i Östanå; de bor först hos en bror till Mats och sedan hos hans mor; 1834 blir Mats bonde med ett eget hemman i Östanå; han blir både nämndeman och kyrkvärd. Cajsa bor kvar på gården i Östanå även som änka, men flyttar 1877, ett år före sin död, till dottern **Brita** (1828–1905) och hennes andre man **Per Pagard** (1826–1881) som arrenderar Kungsgården i Västanå.

4 barn, däribland nyss nämnda **Brita**, som först var gift med sin syssling **Carl Daniel de Jounge** (1822–1854), son till **Maria Cajsa Elfbrink** (1800–1873), tabell 2.

4. **Brita**, född¹⁶⁴ 19/5 1801 i Västanå, död¹⁶⁵ 16/9 1855 i Gävle.

Gift¹⁶⁶ 13/11 1831 i Gävle med handelsmannen, stadskassören och tolagskamreren **Gustaf Segerholm**, född¹⁶⁷ 13/9 1794 i Gävle, död¹⁶⁸ 13/10 1838 i Gävle.

Brita flyttade 1818 (senast, och troligen) till Gävle, fast hon var skriven i Älvkarleby till 1820. Hon kallas i husförhörslängden demoiselle, och var alltså ingen vanlig piga. Hon bodde också något år hos brodern Daniel (1795–1844?), se ovan. Brita var hushållerska hos tobaksfabrikören Per Christian Rettig (1788–1862) från 1821 tills hon gifte sig 1831.¹⁶⁹

En dotter **Ulrika Charlotta Gustava Segerholm** (1838–1864), gift 1859.

5. **Erik**, född 12/4 1804 i Västanå, död (antagligen) 1/11 1843 i London på Charing Cross Hospital. Kryddkramhandlare. Se tabell 9.

6. **Per**, född¹⁷⁰ 20/11 1806 i Västanå, död¹⁷¹ 28/11 1806 i Västanå,

¹⁵⁶Älvkarleby (C) EI:1 (1823–1860) Bild 21.

¹⁵⁷Födelsebok Älvkarleby (C) C:3 (1801–1840) Bild 7 / sid 2.

¹⁵⁸Dödbok Älvkarleby (C) F:3 (1862–1873) Bild 66. Dödsorsak: bröstsjukdom.

¹⁵⁹Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 120.

¹⁶⁰Älvkarleby (C) F:4 (1874–1884) Bild 46. Dödsorsak: ålderdomssvagheter.

¹⁶¹Vigselbok Älvkarleby (C) EI:1 (1823–1860) Bild 8.

¹⁶²Älvkarleby (C) C:3 (1801–1840) Bild 14 / sid 9.

¹⁶³Älvkarleby (C) F:2 (1841–1861) Bild 50 / sid 45. Dödsorsak: vattnot.

¹⁶⁴Födelsebok Älvkarleby (C) C:3 (1801–1840) Bild 6 / sid 1.

¹⁶⁵Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:15 (1851–1855) Bild 278 / sid 342. Dödsorsak: kräfta.

¹⁶⁶Vigselbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CII:16 (1831) Bild 30.

¹⁶⁷Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:11c (1836–1840) Bild 163 / sid 156.

¹⁶⁸Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CII:23 (1838) Bild 40; husförhörslängd Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:11c (1836–1840) Bild 163 / sid 156. Dödsorsak: drunknad i en brunn. Fick vanlig kristlig begravning enligt beslut av kämnärsrätten; tydligen ansågs han inte vara självmördare.

¹⁶⁹Husförhörslängder Älvkarleby (C) AI:8 (1810–1819) Bild 209 / sid 202; Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:7c (1816–1820) Bild 169 / sid 162; AI:8a (1821–1825) Bild 111 / sid 105; m.fl.

”Kom hit i spåda barndomen” enligt vigselbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CII:16 (1831) Bild 30.

¹⁷⁰Födelsebok Älvkarleby (C) C:3 (1801–1840) Bild 19 / sid 14.

¹⁷¹Dödbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 139. Dödsorsak: hjärtsprång.

7. **Anna**, född¹⁷² 23/10 1808 i Västanaå, död¹⁷³ 9/10 1888 i Östanaå, Älvkarleby sn.

Gift¹⁷⁴ 26/12 1831 i Älvkarleby med **Jan Ersson Westrell**, född¹⁷⁵ 3/2 1801 i Östanaå, död¹⁷⁶ 18/7 1882 i Östanaå, son till bonden **Erik Andersson** (1762–1809) och **Greta Stina Wågström** (1765–1827) i Östanaå. Jan övertog föräldrarnas bondgård (Östanaå 4). Anna flyttade dit vid giftermålet, och de levde där livet ut. 4 barn.

Jan står i husförhörslängderna som Westrell först från 1836, men kan ha använt namnet tidigare. Systemen **Ulrika** (1799–1880) står (som enda i familjen) som Westrell redan före 1819, när hon fortfarande bodde hemma.¹⁷⁷

8. **Per**, född¹⁷⁸ 19/8 1810 i Västanaå, död (troligen)¹⁷⁹ 12/2 1886 i Detroit, USA.

Per gick i skola som barn; rimligtvis i Gävle som storebror Daniel, och antagligtvis gick även Per i Elementarskolan som flera kusiner, fast bevis saknas; rimligtvis bodde han då hos farbror Olof Elfbrink, se fotnot 210, eller hos storebror Daniel.¹⁸⁰ Per är skriven hemma i Älvkarleby till 1827 (men har då alltså bott i Gävle åtskilliga år, åtminstone under terminstid). Han skrivs i Gävle 19/10 1827, hos sin bror Daniel med fru; han är då handelsbetjänt, och arbetar kanske med sin bror.¹⁸¹

Per flyttar till Stockholm 1828¹⁸² Per är då bodbetjänt och bor på Söder (Maria församling; kv. Överkikaren 6, nu Hornsgatan 8) hos en kryddkramhandlare Essin; rimligtvis jobbar Per hos honom också. I slutet av 1829 flyttar Per ihop med sin bror Erik, också på Söder (Katarina; kv. Ormen 1, nu Götgatan 3); Erik är nu också kryddkramhandlare, och gissningsvis arbetar Per nu hos honom. 1831 flyttar Per med Erik och hans familj till Norrmalm. (Klara församling; kv. Uppvaktaren 8 i hörnet av Hötorget).¹⁸³

Per finns i husförhörslängder till 1832, men har inte hittats i senare kyrkoböcker; han finns inte heller i Klaras utflyttningslängd.¹⁸⁴ Det verkar troligt att Per är den "P J Elfbrink" som 23/7 1833 skaffade pass för att resa till "Amerika Över Stockholm".¹⁸⁵ Det är också troligt att Per verkligen utvandrade till Amerika, och att han är den Peter Elfbrink som några år senare var nybyggare i Michigan, och som dog 1886 utanför Detroit, se tabell 13. (Peter var född ca 1810 i Sverige, vilket stämmer.)

¹⁷²Födelsebok Älvkarleby (C) C:3 (1801–1840) Bild 23 / sid 18.

¹⁷³Dödbok Älvkarleby (C) F:5 (1884–1895) Bild 40. Dödsorsak: slag.

¹⁷⁴Vigselbok Älvkarleby (C) EI:1 (1823–1860) Bild 17.

¹⁷⁵Födelsebok Älvkarleby (C) C:3 (1801–1840) Bild 7 / sid 2.

¹⁷⁶Husförhörslängd död Älvkarleby (C) AI:22 (1881–1885) Bild 116 / sid 112.

¹⁷⁷Husförhörslängder Älvkarleby (C) AI:8 (1810–1819) Bild 80 / sid 73; AI:12 (1836–1837) Bild 58 / sid 53; AI:13 (1836–1840) Bild 139 / sid 134.

¹⁷⁸Födelsebok Älvkarleby (C) C:3 (1801–1840) Bild 27 / sid 22.

¹⁷⁹Michigan, Death Records, 1867–1950.

¹⁸⁰Per och bröderna "studerar" i husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:8 (1810–1819) Bild 209 / sid 202.

¹⁸¹Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:10 (1824–1831) Bild 161 / sid 148; utflyttningslängd Älvkarleby (C) B:1 (1824–1839) Bild 12; husförhörslängd Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:9c (1826–1830) Bild 148 / sid 140.

¹⁸²Per står som utflyttad från Gävle 19/9 1818, men som inflyttad i Stockholm först 11/7 1829.

Husförhörslängd Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:9c (1826–1830) Bild 148 / sid 140; inflyttningslängd Maria Magdalena (A, AB) BI:7 (1829–1830) Bild 27 / sid 43; husförhörslängd Maria Magdalena (A, AB) AIa:19 (1828–1829) Bild 21 / sid 11.

¹⁸³Enligt inflyttningslängder flyttade Per tre månader efter Erik med familj (till samma ställe): 22/8 resp. 9/5 1831. Detta kan bero på sen flyttanmälan, och behöver inte stämma med verkligheten.

Inflyttningslängd Katarina (A, AB) BI:5 (1825–1830) Bild 2690 / sid 259; husförhörslängd Katarina (A, AB) AI:60 (1829) Bild 7; inflyttningslängd Klara (A, AB) BI:5 (1830–1836) Bild 420 / sid 75; husförhörslängd Klara (A, AB) AI:53 (1832) Bild 98 / sid 187.

¹⁸⁴Register till utflyttningslängder Klara (A, AB) UffReg:7 (1831–1835) Bild 460 / sid 83 m.fl.

Likaså finns Per i Mantalsregister 1800–1884 åren 1831–1832, men inte senare.

¹⁸⁵*Emigranten Populär*. Initialen J stämmer visserligen inte, men kan vara skriv- eller läsfel.

Per är inte nämnd i sin fars bouppteckning 1851 (fotnot 137), så han borde varit död då. Men det är kanske möjligt att han levde i Amerika utan kontakt med föräldrar och syskon, och att de ansåg honom som död.

TABELL 9

Erik Elbrink född¹⁸⁶ 12/4 1804 i Västanå, död¹⁸⁷ (antagligen) 1/11 1843 i London. Kryddkramhandlare.

Gift¹⁸⁸ 8/5 1830 i Stockholm (Katarina församling) med **Christina Wilhelmina Catharina Rydberg**, född¹⁸⁹ 20/10 1808 i Stockholm (Maria), död¹⁹⁰ 12/5 1871 i Stockholm (Maria), dotter till slottskanslibetjanten och ombudsmannen Olof Rydberg (?–1810) och Christina Lindblad (1781–1857).

Erik gick i skola som barn; rimligtvis i Gävle som storebror Daniel, och antagligtvis gick även Erik i Elementarskolan som flera kusiner; rimligtvis bodde han då hos farbror Olof Elfbrink, se fotnot 210.¹⁹¹ Erik bor därefter något år (liksom systemen Brita) hos storebror Daniel och hans hustru i Gävle, tills Erik 1822 flyttar till Stockholm.¹⁹² Erik tycks dock inte finnas skriven i Stockholm förrän i januari 1824, då han flyttar in hos en kryddkramhandlare Stenlund på Södermalm (Katarina församling), som han tydligen är anställd av. 1827 flyttar Erik till Gamla stan (Storkyrkoförsamlingen) där han öppnar egen kryddbod på Österlånggatan. I slutet av 1829 flyttar Erik till Söder (Katarina; kv. Ormen 1, nu Götgatan 3) igen, nu tillsammans med sin bror Per. Erik är förlovad sedan 1827, och 1830 gifter han sig med Christina Wilhelmina Catharina; hennes mor Christina Rydberg född Lindblad (1781–1857), som är änka, flyttar också in. 1831 flyttar Erik och Christina Wilhelmina Catharina samt hennes mor och Per till Norrmalm (Klara församling; kv. Uppvaktaren 8 i hörnet av Hötorget), där han blivit ägare till halva huset, och nyåret 1832 flyttar Erik även sin kryddbod dit.¹⁹³

Erik har dock tydligen dragit på sig mer skulder än han klarar av, och 1833 flyr han utomlands och lämnar både skulder och familj bakom sig. Erik försätts i konkurs 30/10 1833, men är då redan borta sedan ett par månader. Likaså blir 27/7 1835 i Stockholms rådhusrätt ”handlanden Elfbrink, hvilken utur riket rymt för undvika ansvar för vårdslöst förhållande mot sina borgenärer” dömd till ansvar såsom bedräglig gäldenär. Hustrun Christina Wilhelmina Catharina fick samtidigt boskillnad, och var inte i framtiden skyldig att svara för mannens skuld.¹⁹⁴

¹⁸⁶Födelsebok Älvkarleby (C) C:3 (1801–1840) Bild 12 / sid 7.

¹⁸⁷Dödsbevis, General Register Office, England. Dödsorsak: lungtuberkulos..

¹⁸⁸Vigselbok Katarina (A, AB) EI:6 (1818–1849) Bild 80 / sid 151.

¹⁸⁹Födelsebok Maria Magdalena (A, AB) CIa:11 (1801–1818) Bild 185 / sid 358.

¹⁹⁰Dödbok Maria Magdalena (A, AB) FI:9 (1864–1872) Bild 268. Dödsorsak: slag.

¹⁹¹Erik ”studerar” i husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:8 (1810–1819) Bild 209 / sid 202; han tycks vara borta från ca 1814. Erik kan vara den ”E D Elfbrink” som står i en elevlista för Elementarskolan 1819. [*Veckoblad från Gefle* 18/12 1819.]

¹⁹²Husförhörslängd Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:8c (1821–1825) Bild 87 / sid 81.

¹⁹³Inflyttningslängder Katarina (A, AB) BI:4 (1819–1825) Bild 215 / sid 209; BI:5 (1825–1830) Bild 2690 / sid 259; husförhörslängder Katarina (A, AB) AI:60 (1829) Bild 7; Klara (A, AB) AI:50 (1831) Bild 104 / sid 199. Annonser för kryddboden *Stockholms Dagblad* 9/3 1830 – 20/9 1832.

¹⁹⁴Citat enligt hustruns bouppteckning 1871. Vidare:

”som Kryddkramhandlaren Eric Elfbrink, för mera än 2:ne månader sedan, från Staden bortrest och till utrikes ort sig begifwit, utan att hafwa återkommit, samt flera utmätningar hos honom blifwit sökta”

Post- Och Inrikes Tidningar 18/10 1833, samt 22/11 1833.

När långt senare hustrun Christina Wilhelmina Catharina dör 1871 står i dödboken ”Mannen rest utrikes 1836 och tros vara död emedan han ej sedemera afhörts” (året tycks inte vara helt korrekt) och i bouppteckningarna efter henne och dottern (som dog strax efter) yrkas att ”handlanden Elfbrink skulle vara med döden afgången” och att arvet skulle tillfalla Christina Wilhelmina Catharinas moster Karin Follin född Lindblad och inte Erik. I bouppteckningarna är tillagt att Erik dödförklarades av rådhusrätten 17/12 1872.

Dödbok Maria Magdalena (A, AB) FI:9 (1864–1872) Bild 268; bouppteckningar Stockholms rådhusrätt 1:a avdelning (A, AB) F1A:631 (1871) Bild 1160 / nr 26; Bild 1210 / nr 27.

Var Erik sedan vistades och vad han gjorde är okänt, liksom om han hade någon kontakt med fru och barn eller om han övergav dem helt.

Erik är säkert den **John Hamlet alias Eric Elfbrink** som dog 1/11 1843 på Charing Cross Hospital (St. Martin in the Fields) i London, England. Han var tjänare (servant), och bodde på Hooper Street i Lambeth i södra London (församlingen St John the Evangelist, Waterloo).¹⁹⁵

Erik nämns inte i faderns bouppteckning 1851, se fotnot 137. Även om Erik var död hade han ju en dotter i livet som borde varit med som arvinge. Systrarna visste naturligtvis att Erik var gift och hade fått barn innan han försvann, speciellt som Brita var en av faddrarna, även om det nu gått nästan 20 år och vi inte vet om familjen haft någon kontakt med Eriks fru och barn sedan dess. Det är kanske tänkbart att man valde att ignorera Erik (kanske lagligt) eftersom ett eventuellt arv skulle gått till Eriks fordringsägare för de gamla skulderna.

När Erik rymde utrikes 1833 hade hans hustru Christina Wilhelmina Catharina just fått sitt andra barn, som dog efter två månader. Äldsta dottern var 2 år när pappa försvann; hon var tydligen utvecklingsstörd. Christina Wilhelmina Catharina levde i Stockholm med sin dotter (och sin mor, tills hon dog 1857) tills båda dog i maj 1871. Vad hon försörjde sig på vet jag inte, men hon fick tydligen arva från ett par släktingar, och det är möjligt att hennes (och moderns) arv räckte. Vid hennes död visar bouppteckningen tillgångar på 2157 rdr rmt, varav 1351 rdr var sparmedel insatta på Jernkontoret och Stockholms sparbank, och 253 rdr livräntor enligt släktingars testamenten.¹⁹⁶

2 barn:

1. **Erika Wilhelmina Catharina**, född¹⁹⁷ 2/8 1831 i Stockholm (Klara), död¹⁹⁸ 21/5 1871 i Stockholm (Maria). Utvecklingsstörd och bor hos mamma hela livet; hon dör nio dagar efter modern.¹⁹⁹
2. **Eleonora Christina Laura**, född²⁰⁰ 11/7 1833 i Stockholm (Klara), död²⁰¹ 21/9 1833 i Stockholm (Klara).

¹⁹⁵Dödsregisterutdrag, Register of Deaths, General Register Office. (Ålder 40 år stämmer med lite avrundning.)
Dödsorsak: Lungtuberkulos.

Eric Elfbrink finns även i Greater London Burial Index. (Med födelseår 1804, vilket stämmer.)

¹⁹⁶2 157 rdr rmt år 1871 motsvarar 2020 ca 140 000 kr mätt med konsumentprisindex, och ca 3 Mkr mätt med löneindex.

Bouppteckning Stockholms rådhusrätt 1:a avdelning (A, AB) F1A:631 (1871) Bild 1160 / nr 26..

¹⁹⁷Födelsebok Klara (A, AB) CIb:8 (1828–1850) Bild 80 / sid 97.

¹⁹⁸Dödbok Maria Magdalena (A, AB) FI:9 (1864–1872) Bild 269. Dödsorsak: hjärnhinneinflammation.

¹⁹⁹”Ofärdig, idiot” i dödbok Maria Magdalena (A, AB) FI:9 (1864–1872) Bild 269.

²⁰⁰Födelsebok Klara (A, AB) CIb:8 (1828–1850) Bild 109 / sid 155.

²⁰¹Dödbok Klara (A, AB) FIa:7 (1829–1836) Bild 74 / sid 142. Do svaghet.

V. Olof Elfbrinks gren

TABELL 10

Olof Elfbrink, f. Danielsson, född²⁰² 28/9 1773 i Västanå, Älvkarleby sn, död²⁰³ 17/10 1835 i Gävle. Son till Daniel Nilsson (1727–1815) och Cajsa Jansdotter (1741–1824), tabell 1. Grosshandlare, brukspatron, kommerseråd.

Gift²⁰⁴ 14/6 1807 i Gävle med sin syssling **Ulrika (Ulla) Elfstrand**, född²⁰⁵ 21/10 1787 i Gävle, död²⁰⁶ 20/8 1844 på Mackmyra i Valbo sn.²⁰⁷ Dotter till grosshandlare **Daniel Elfstrand** (1748–1815) och **Karin Lidman** (1755–1789), tabell C1.

Olof flyttade²⁰⁸ till Gävle hösten 1788, alltså som 15-åring, och tog då namnet Elfbrink. Han började som betjäntpojke till sin fars kusin, grosshandlaren **Daniel Elfstrand** (1748–1815, tabell C1), och blev snart springpojke, varefter han avancerade till bokhållare och senare kontorschef i Daniel Elfstrands grosshandelsfirma, som nog redan då var en av de största i Gävle. 1802 blev Olof kompanjon i firman (som sedan dess hade namnet *Daniel Elfstrand & Compani* oavsett senare ägarskiftet),²⁰⁹ och 1807 gifte sig Olof alltså med chefens dotter.

1810 drog sig Daniel Elfstrand tillbaka från affärerna, och firman drevs därefter av Olof Elfbrink och Daniels son (Olofs svåger) **Per Elfstrand** (1783–1845, tabell C1). 1815 tog de en tredje kompanjon, **Anders Petter Göransson** (1789–1850), som 1815 gifte sig med **Marie Elfstrand** (1795–1851, tabell C1), en annan av Daniel Elfstrands döttrar. De tre svågrarna drev sedan firman Dan. Elfstrand & Co tillsammans, och expanderade bland annat rederiverksamheten, som 1829 blev störst i Gävle, och 1845 (efter Olof Elfbrinks död) ett tag var Sveriges största rederi.

Olof med familj flyttar 1815 till en stor gård vid Järntorget i Gävle (nr 23, 24 och 26 i kv. III); vid (och delvis på) nuvarande Centralplan framför Centralstationen.

Vid sidan av den gemensamma grosshandelsfirman köpte Olof Elfbrink själv Mackmyra bruk 1814 och 1819 (i två omgångar); han engagerade sig mer och mer i järnhanteringen där, samt (tillsammans med sin hustru Ulla) i förskönandet av bruket. Herrgården var byggd bara några år före köpet, och nu anlades bl.a. en stor trädgård och park. Familjen bodde på Mackmyra sommartid.

Olof Elfbrink var blygsam och tillbakadragen och försökte slippa ifrån offentliga uppdrag, men han hade ändå några sådana: bland annat ordförande i borgerskapets 24 äldste och i handelssoietet i Gävle. Han fick 1826 kommerseråds namn. (Se vidare SBL: Olof Elfbrink.)

²⁰²Finns av okänd anledning inte i Älvkarleby födelse- och dopbok, men var säkert född i Västanå liksom syskonen. Födelseår 1773 enligt alla husförhörlängder, t.ex. Älvkarleby (C) AI:3 (1768–1773) Bild 141 / sid 127. Födelsedag anges endast i Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:6e (1811–1815) Bild 7 / sid 3; den stämmer med ålder i dödbok (62 år 19 d.), och med att han själv firade sin 50-årsdag 28/9 1823 enligt bevarade verser.

²⁰³Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:12 (1831–1837) Bild 174 / sid 175 och Gävle Heliga Trefaldighet (X) CII:20 (1835) Bild 31. Dödsorsak: slag.

Dödsdatum anges felaktigt som 19/10 på en sentida namntavla vid gravplatsen i Elfbrinkska gravkoret och i t.ex. SBL, men detta är ett misstag som tycks ha spridits på 1900-talet; dödbok och andra samtida källor (husförhörlängd, bouppteckning och dagstidningar) anger alla 17/10.

Bouppteckning Gävle stad Rådhusrätt och magistrat (X) FIIa:37 (1835–1836) Bild 403 / nr 75.

[*Gefte Weckoblad* 24/10 1835; *Post- och Inrikes Tidningar* 25/11 1835; m.fl.]

²⁰⁴Vigselbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:8 (1801–1810) Bild 265 / sid 514.

²⁰⁵Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:6 (1770–1789) Bild 369 / sid 348.

²⁰⁶Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:13 (1838–1845) Bild 265 / sid 313.

²⁰⁷SBL:Elfbrink. Ulla var skriven i Gävle, men ägde och var mycket engagerad i Mackmyra bruk där hon bodde sommartid.

²⁰⁸Husförhörlängder Älvkarleby (C) AI:5 (1785–1793) Bild 127 / sid 122;

Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:2a (1789–1796) Bild 9 / sid 4a.

²⁰⁹Namnet (ofta förkortat *Dan. Elfstrand & Co* eller liknande) hade använts redan tidigare [SBL:Elfstrand], kanske när Daniel Elfstrand runt 1790 hade en annan kompanjon.

Olof Elfbrink köpte 1804 Mälby gård på Väddö, och lät sedan sina föräldrar bo där resten av livet, tillsammans med Olofs bror Nils som får hand om både gård och föräldrar, se tabell 12. Olof Elfbrink ser uppenbarligen även till att på olika sätt hjälpa sina syskon och deras barn. Bland annat låter han många av sina syskonsöner, kanske alla, bo hos honom i Gävle för att gå i skola där, och en del av dem tycks få arbeta åt honom efteråt.²¹⁰

Olof Elfbrink visade även på annat sätt intresse för skolor och utbildning (vilket han ju själv inte hade fått möjlighet till). Tillsammans med grosshandlarna Per Ennes (1756–1829) och Per Elfstrand (1783–1845, tabell C1; Olofs svåger och kompanjon) donerade han 1821 pengar för upprättandet av den s.k. Ennes–Elfbrink–Elfstrandska skolan i Gävle, en folkskola för barn från arbetarklassen; dessutom utfäste han sig långt senare att skänka en tomt för ett nytt skolhus, något som hans son Daniel infriade efter Olofs död.²¹¹ Likaså donerade Olof 5 000 rdr bco till en folkskola i hembyn Västana i Älvkarleby 1824.²¹²

Efter Olof Elfbrinks död 1835 beslöt änkan och de två kompanjonerna och svågarna att uppföra ett gemensamt gravkor på den då nya kyrkogården i Gävle för sig och sina efterkommande; det kallas efter honom Elfbrinkska gravkoret. I det har hittills ca 80 ättlingar till de tre familjerna Elfbrink, Elfstrand och Göransson blivit begravda.

Olof Elfbrink blev mycket förmögen; han var en av de rikaste grosshandlarna i Gävle på sin tid. Olof Elfbrinks bouppteckningar 1835 visar tillgångar (netto) på sammanlagt 441 426 riksdaler banco.²¹³

3 barn:

1. **Daniel**, född²¹⁴ 5/8 1808 i Gävle, död²¹⁵ 17/5 1846 på Mackmyra bruk (skriven i Gävle). Grosshandlare, brukspatron.

Efter faderns död gick Daniel och hans bror Wilhelm ur familjeföretaget Dan. Elfstrand & Co, och bildade egna grosshandelsfirmor. Daniel hade 1835–1844 firman *Elfbrink & Luth* tillsammans med svågern Gustaf Luth (1800–1863), se nedan; 1845 upplöstes firman och

²¹⁰Hos Olof Elfbrink bor bland andra 4 kusiner som heter Daniel (under olika perioder, men åtminstone 1819–1820 alla fyra samtidigt): Olofs egen son Daniel Elfbrink (1808–1846), Jans son Daniel Elfbrink J:son (1800–1828, tabell 5), Pers son Daniel Elfbrink P:son (1795–1844?, tabell 8) och Annas son Daniel Elfgren (1794–1831, tabell D1). [Husförhörlängd Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:7d (1816–1820) Bild 14 / sid 8.] Gissningsvis bor dessutom åtminstone Jans son Carl Elfbrink (1802–1854, tabell 6), Daniels son Johan Daniel Elfbrink (1803–1875, tabell 3), Pers söner Erik Elfbrink (1804–1843?, tabell 9) och Per Elfbrink (1810–1886?, tabell 8) samt Annas son Olof Elfgren (1807–1884, tabell D4) där varsin period, kanske samtidigt.

²¹¹Per Ennes donerade 5 000 rdr bco; Olof Elfbrink och Per Elfstrand 2 500 rdr bco var. 2 500 rdr bco år 1821 motsvarar 2020 ca 370 000 kr mätt med konsumentprisindex, och ca 12 Mkr mätt med löneindex. Skolan var en Lancasterskola, dvs den drevs med s.k. växelundervisning, där de duktigaste eleverna undervisade de övriga. (Detta var vanligt i svenska folkskolor vid denna tid, men försvann senare på 1800-talet.). Skolan blev kommunal 1841, vid en stor omorganisation av Gävles skolor. (Strax innan stadgan om allmän folkskola 1842.) Den var sedan en av tre folkskolor i Gävle (varav en flickskola); den kallades vanligen Lancasterskolan. Det nya skolhuset byggdes 1842. [Daniel Elfstrand: Sveriges första enhetsskola.]

²¹²5 000 rdr bco år 1824 motsvarar 2020 ca 750 000 kr mätt med konsumentprisindex, och ca 24 Mkr mätt med löneindex.

Även detta var en Lancasterskola. Den startades på initiativ av brukspatron Carl Tottie (1784–1850) på Älvkarleö bruk, men pengarna kom alltså från Elfbrink. [Sandén: Älvkarleby socken sid 524.]

²¹³441 426 rdr bco 1835 motsvarar 2020 ca 60 Mkr mätt med konsumentprisindex, och ca 2 000 Mkr mätt med löneindex för arbetare. Jämför bröderna, fotnot 104 och 137.

Olof Elfbrink hade (minst) tre separata bouppteckningar:

Gävle stad Rådhusrätt och magistrat (X) FIIa:37 (1835–1836) Bild 403 / nr 75 (Gävle);

Gästriklands domsaga (X) FII:25 (1836) Bild 3 / nr 1 ("å landet": Mackmyra bruk och andelar i andra bruk); Väddö och Häverö skeppslags häradsrätt (AB) FII:11 (1835–1839) Bild 1470 / nr 133 (Mälby).

²¹⁴Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:8 (1801–1810) Bild 299 / sid 578.

²¹⁵Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:14 (1846–1850) Bild 40 / sid 43. Dödsorsak: lunginflammation. [P. Elfstrand, Ur Mackmyra bruks historia; dödsorsak uppges ej i dödboken. *Gefleborgs Läns Tidning* 20/5 1846 skriver "efter få dagars sjukdom".]

Daniel dog på Mackmyra enligt tidningen *Upsala* 22/5 1846, och P. Elfstrand, Ur Mackmyra bruks historia.

Daniel bildade firman *Elfbrink, Norman & Co* med grosshandlaren August Norman (1805–1886). Daniel hade bland annat ett stort rederi, som 1845 var det fjärde största i Sverige. Daniel ägnade sig också åt Mackmyra bruk som han ärvt efter moderns död.

Daniel hade också olika offentliga uppdrag, bl.a. ordförande i handels societeten i Gävle, samt riksdagsman 1840–41, där han satt i konstitutionsutskottet och gjorde sig bemärkt som liberal.

Daniel var vid sin död förlovad med **Carolina (Lina) Christina Ekstedt** (1821–1904). Lina var dotter till länsman **Carl Jakob Ekstedt** (1789–1833) i Valbo och hans första hustru **Johanna Christina Tellbom** (1784–1825). 1833 blev länsmanen överfallen och mördad, och änkan (Linas styvmor) blev ensam med fyra barn och styvbarn; Lina var äldst. Lina fick flytta till Olof och Ulla Elfbrink i Gävle, där hon står som ”mamsell” i husförhörslängden, nog en finare tjänsteflicka men inte jämställd med familjen. När hon blev äldre blev Daniel förälskad i henne, men hans mor, änkan och kommerserådinnan Ulla, kunde inte acceptera denna mesallians. Först efter hennes död 1844 (och efter sorgeåret) kunde de förlova sig och planera bröllop. Men Daniel fick lunginflammation och dog innan de hann gifta sig, på vad som skulle ha varit hans första lysningssöndag.²¹⁶ Dagen före sin död skrev Daniel ett testamente där han, förutom åtskilliga legat, testamenterade hela förmögenheten till fästmön Lina.²¹⁷ Lina Ekstedt avstod dock större delen av arvet till Daniels syskon. Lina behöll bl.a. Daniels stora hus i Gävle (nr 6 i kv. III, som Daniel köpt 1841), där hon bodde resten av sitt långa liv.²¹⁸ Lina gifte sig 20 år senare med Daniels bror Wilhelm, se nedan.

2. **Katarina Charlotte**, född²¹⁹ 12/9 1810 i Gävle, död²²⁰ 24/8 1885 i Stockholm (Jakob och Johannes). Gift²²¹ 24/2 1834 i Gävle med grosshandlare **Gustaf Luth**, född²²² 14/4 1800 i Torsång (Dalarna), död²²³ 11/1 1863 i Gävle, son till kyrkoherde **Daniel Luth** (1747–1811) och **Greta Lovisa Haeggeroth** (1763–1817).

Gustaf Luth hade som nämnts ovan firman *Elfbrink & Luth* tillsammans med sin svåger Daniel. Daniel drog sig ur 1844, men Gustaf fortsatte med samma firmanamn, och blev istället kompanjon med sin andra svåger Wilhelm. Bland annat köpte Gustaf och Wilhelm 1848 tillsammans Galtströms järnbruk i Medelpad.

Charlotte flyttade 1882 som änka till Stockholm, där hon bodde i en egen lägenhet i samma fastighet vid Norrmalmstorg som dottern **Ulrika Louise** (1834–1919) och hennes man **Johan August Bång** (1831–1812), som ägde fastigheten.²²⁴

3. **Wilhelm**, född 14/3 1813 i Gävle, död 16/5 1870 i Gävle. Se tabell 11.

TABELL 11

²¹⁶*Gefleborgs Läns Tidning* 20/5 1846.

²¹⁷Se bouppteckningen Gästriklands domsaga (X) FII:36 (1847) Bild 3 / nr 1.

Daniel Elfbrink hade vid sin död 1846 tillgångar på 320 840 rdr bco och skulder på 113 795 rdr bco, alltså netto 207 045 riksdaler banco. Nettot motsvarar 2019 ca 25 Mkr mätt med konsumentprisindex, och ca 900 Mkr mätt med löneindex för arbetare.

Bouppteckningar: Gävle stad Rådhusrätt och magistrat (X) FIIa:47 (1847) Bild 205 / nr 44 (Gävle);

Gästriklands domsaga (X) FII:36 (1847) Bild 3 / nr 1 (Mackmyra m.m.).

²¹⁸Lina behöll också antagligtvis en del kontanter eller värdepapper; vidare fick hon i ersättning skuldsedlar på sammanlagt 50 000 rdr bco, som löpte med 5% ränta, vilket gav henne en fast årlig inkomst.

Lina skrev under avståendet först den 1/11 1850; möjligen tyder detta på att det föregicks av långa förhandlingar, men tyvärr vet jag inget om detta.

²¹⁹Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:8 (1801–1810) Bild 392 / sid 763

²²⁰Sveriges dödbok 1860–2017

²²¹Vigselbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CII:18 (1833) Bild 30 #55.

²²²Födelsebok Torsång (W) C:4 (1775–1825) Bild 70 / sid 129.

²²³Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) FI:1a (1862–1875) Bild 16 / sid 11. Dödsorsak: leversjukdom, ödem.

²²⁴Rotemansarkivet.

Wilhelm Elfbrink, född²²⁵ 14/3 1813 i Gävle, död²²⁶ 16/5 1870 i Gävle. Son till Olof Elfbrink (1773–1835) och Ulla Elfstrand (1787–1844), tabell 10. Grosshandlare, brukspatron.

Gift²²⁷ (1) 26/12 1837 i Gävle med sin kusin **Ulrika Sofie Göransson**, född²²⁸ 22/11 1817 i Gävle, död²²⁹ 12/5 1860 i Gävle. Dotter till grosshandlare **Anders Petter Göransson** (1789–1850) och **Marie Catharina Elfstrand** (1795–1851), halvsysster till Wilhelms mor Ulla Elfstrand.

Gift²³⁰ (2) 29/7 1867 i Gävle med **Carolina (Lina) Christina Ekstedt**, född²³¹ 27/6 1821 i Kristinelund, Valbo, död²³² 13/1 1904 i Gävle. Dotter till länsman **Carl Jakob Ekstedt** (1789–1833) och **Johanna Christina Tellbom** (1784–1825).

Wilhelm var som sagt kompanjon med sin sväger Gustaf Luth i firman *Elfbrink & Luth*, troligen från 1845; de hade ett stort rederi (fast storebror Daniels var större) och importerade och exporterade olika varor. Rederiet avvecklades så småningom men åtminstone exporten av stångjärn fortsatte till och även efter Gustaf Luths död 1863.

Wilhelm ärvde Mackmyra bruk efter sin bror Daniel, se ovan.

Wilhelm var också engagerad i olika industrier och andra företag. Han var en av stiftarna (och då störste aktieägare) av Korsnäs Sågverk AB 1855 och var dess kassaman (verkställande direktör) 1857–1869. Wilhelm var också en av stiftarna av Gävle–Dala Järnväg 1855 och satt i dess första styrelse. Vid sin död var han engagerad i bildandet av Forsbacka Järnverks AB. Han var ordförande för Filialbanken och verkställande direktör för Gävle–Dala hypoteksförening. Wilhelm hade också många kommunala och andra uppdrag i Gävle; bl.a. som ordförande i handels societeten och vice ordförande i stadsfullmäktige; han var även bl.a. ordförande för Gefle assurancesförening, barnhusdirektion, sjömanshuset och navigationsskolan.²³³

Några år före sin död gifte Wilhelm om sig med **Lina Ekstedt**, som drygt 20 år tidigare var förlovad med Wilhelms bror Daniel, se ovan.

3 barn:

- (1) **Ulrika Maria Julia**, född²³⁴ 25/3 1839 i Gävle, död²³⁵ 28/11 1918 i Stockholm (Hedvig Eleonora). Gift²³⁶ 1/12 1859 i Gävle med friherre **Oskar Sebastian von Otter**,²³⁷ född²³⁸ 26/1 1835 på Fimmerstad i Fägre sn (Västergötland), död²³⁹ 10/3 1905 i Stockholm (Klara), son till överstelöjtnant **Casten Fredrik von Otter** (1785–1861) och **Anna Vilhelmina Dorotea Santesson** (1803–1890).

Som nygifta flyttade Julia och Oskar till en nybyggd herrgård vid Valbo masugn som hade lagts ned några år tidigare (1855); masugnen hörde till Mackmyra bruk och ägdes alltså

²²⁵Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:9 (1811–1821) Bild 92 / sid 176.

²²⁶Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) FI:1a (1862–1875) Bild 175 / sid 170. Dödsorsak: slag.

²²⁷Vigselbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:12 (1831–1837) Bild 238 / sid 257.

Wilhelm och Sofie var kusiner, och behövde (och fick) därför Kungl. Maj:ts tillstånd för att gifta sig.

²²⁸Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:9 (1811–1821) Bild 239 / sid 470.

²²⁹Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:17 (1860) Bild 56 / sid 53.

²³⁰Vigselbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) EI:1 (1862–1876) Bild 61 / sid 57.

²³¹Födelsebok Valbo (X) C:3 (1802–1826) Bild 103 / sid 200.

²³²Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) FI:5 (1902–1908) Bild 1200 / sid 116.

Dödsorsak: influensa, inflammation i njurbäcken och urinblåsa.

²³³Dödsruna *Post- och Inrikes Tidningar* 19/5 1870. Gösta Arbells sid 292, 294. Lundblad sid 112.

²³⁴Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:13 (1838–1845) Bild 36 / sid 36.

²³⁵Dödbok Hedvig Eleonora (A, AB) FI:22 (1915–1919) Bild 1610 / sid 151.

Dödsorsak: hjärnblödning + sockersjuka.

²³⁶Vigselbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CII:44 (1859) Bild 46.

²³⁷Friherrliga ätten nr 150.

²³⁸Elgenstierna: von Otter tab. 19.

²³⁹Sveriges dödbok 1860–2017.

av Julias far Wilhelm. Herrgården fick namnet Sofiedal efter Julias mor Sofie f. Göransson som avled några månader efter dotterns bröllop. Julia och Oskar flyttade 1873 till Steninge slott i Uppland (utanför Märsta) som de ägde till 1887, varefter de flyttade till Stockholm. Oskar von Otter var bl.a. disponent för Klosters AB 1880–1885 och för Grängshammars AB 1885–1887. Han var ledamot av styrelsen för Ultuna lantbruksinstitut 1878–1887.

Inga barn.

2. (1) **Emma Sofia Wilhelmina**, född²⁴⁰ 23/5 1842 i Gävle, död²⁴¹ 3/6 1910 i Stockholm (Oscar; skriven i Valbo). Gift²⁴² 12/11 1863 i Gävle med **Axel Johan Wilhelm Fogelmarck**, född²⁴³ 10/5 1835 i Västervik, död²⁴⁴ 13/5 1893 på Vall i Valbo sn, son till sjökaptenen, skeppsklareraren och vicekonsuln **Fredrik August Fogelmarck** (1801–1868) och **Christina Charlotta Waefver** (1804–1864).

Wilhelm Fogelmarck kom till Valbo 1857 som underlärare på den nystartade lantbruksskolan, där han 1860 blir föreståndare; 1863 gifter han sig alltså med Emma, vars far Wilhelm satt i skolans styrelse. Lantbruksskolan låg på Kungsladugården Vall i Valbo, och Wilhelm och Emma flyttar in i en nybyggd herrgård där, strax utanför Gävle stad. 1889 flyttar lantbruksskolan till Hälsningland, men Wilhelm fortsätter att arrendera Vall privat, och familjen bor kvar där till början på 1900-talet. Sommartid bodde familjen på Mackmyra, som efter Wilhelm Elfbrinks död ägdes gemensamt av Emmas man Wilhelm och hennes syster Annas man Christian Lundeberg (se nedan), liksom det närbelägna Forsbacka bruk där Anna och Christian bodde. Wilhelm och Christian drev bruken gemensamt. 1877 lades järnsmidet i Mackmyra ned, och 1889 startade Wilhelm och Christian Mackmyra Sulfitfabrik. 1898 upplöstes det gemensamma ägandet, och Emma (då änka) och Christian köpte ut varandra från Mackmyra resp. Forsbacka.

4 barn, varav en son dog späd.

3. (1) **Anna Charlotta Josefina**, född²⁴⁵ 4/1 1844 i Gävle, död²⁴⁶ 2/4 1913 i Stockholm (Oscar). Gift²⁴⁷ 13/11 1865 i Gävle med brukspatron, talman, statsminister m.m. **Christian Lundeberg**, född²⁴⁸ 14/7 1842 på Forsbacka i Valbo sn, död²⁴⁹ 10/11 1911 i Stockholm (Oscar; avled på Sofiahemmet).

Christian Lundeberg var född på Forsbacka, där hans far **August Lundeberg** (1810–1885) var förvaltare, senare disponent. Efter vigseln 1865 flyttade Anna och Christian till Oslättfors bruk, som då ägdes av August och där Christian blev förvaltare. 1872 flyttade de till Forsbacka, som hade köpts av ett konsortium med August och Christian Lundeberg tillsammans med Wilhelm Elfbrink, efter Wilhelms död istället alla hans svärsöner. De ersatte det gamla hammarsmidet med det nya Forsbacka järnverk. Christian blev VD för Forsbacka järnverk efter faderns död 1885. Forsbacka bruk, dvs jord- och skogsegendomarna, skiljdes från järnverket; som sags ovan ägdes Forsbacka bruk och Mackmyra bruk gemensamt av Christian Lundeberg och Wilhelm Elfbrink (senare hans änka) till 1898. Christian

²⁴⁰Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:13 (1838–1845) Bild 150 / sid 172.

²⁴¹Dödbok Oscar (A, AB) FI:1 (1906–1911) Bild 1330 / sid 129; Valbo (X) F:7 (1903–1913) Bild 1480 / sid 140.
Dödsorsak: hjärnblödning.

²⁴²Vigselbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) EI:1 (1862–1876) Bild 26 / sid 22 lysning #88 + Bild 23 / sid 19
vigsel #79.

²⁴³Födelsebok Västervik (H) C:6 (1805–1840) Bild 275 / sid 541.

²⁴⁴Valbo (X) F:5 (1886–1894) Bild 84 / sid 160.

Dödsorsak: hjärtlidande ("efter långvarig hjärtsjukdom" *Aftonbladet* 13/5 1893).

²⁴⁵Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:13 (1838–1845) Bild 226 / sid 265.

²⁴⁶Dödbok Oscar (A, AB) FI:2 (1912–1916) Bild 460 / sid 42. Dödsorsak: diabetes.

²⁴⁷Vigselbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) EI:1 (1862–1876) Bild 46 / sid 42 lysning #98 + vigsel #90.

²⁴⁸Födelsebok Valbo C:5 (1833–1861) Bild 43 / sid 79.

²⁴⁹Dödbok Oscar (A, AB) FI:1 (1906–1911) Bild 1690 / sid 165.

Dödsorsak: akut bukhinneinflammation, tjocktarmscancer.

Lundeberg var från 1886 riksdagsman i första kammaren. Han fick med tiden allt tyngre uppdrag och var statsminister 2/8 - 7/11 1905, då han lyckades förhandla fram en fredlig unionsupplösning med Norge. (Se vidare SBL: Christian Lundeberg.) Christian och Anna bodde stora delar av året i Stockholm, men var skrivna i Forsbacka till 1909, då de hade sålt bruket och järnverket.

6 barn, varav en dotter dog späd.

VI. Nils Elfbrinks gren

TABELL 12

Nils Elfbrink, f. Danielsson,²⁵⁰ född²⁵¹ 10/11 1782 i Västana, Älvkarleby sn, död²⁵² 29/3 1837 i Mälby, Väddö sn (Uppland). Son till Daniel Nilsson (1727–1815) och Cajsa Jansdotter (1741–1824), tabell 1. Bokhållare, lantbrukare.

Nils gick från senast 1793 till 1798 eller 1799 i skola, säkert i Gävle; de sista åren i den nystartade Elementarskolan (senare Borgarskolan), se fotnot 62.²⁵³ Han bodde under terminerna säkert hos sin 9 år äldre bror Olof, som var inneboende hos sin arbetsgivare Daniel Elfstrand (se tabell 10). 1799, när han är klar med skolan, flyttar Nils officiellt²⁵⁴ till Gävle och Olof (fortfarande hos Daniel Elfstrand); han börjar också arbeta i Daniel Elfstrands firma först som betjänt²⁵⁵ och, senast 1802, som bokhållare.²⁵⁶ Nils kallas Elfbrink efter flytten till Gävle^{255 256}.

Nils flyttar²⁵⁷ 1804 från Gävle till rusthållet²⁵⁸ Mälby gård på Väddö, som 16/1 1804 hade köpts av Nils bror Olof (tabell 10) för 4.800 riksdaler banko.²⁵⁹ Samtidigt flyttar deras far Daniel och mor Cajsa (tabell 1) också till Mälby där de bor hos Nils tills de dör 1815 resp. 1824. Även Nils blir kvar i Mälby resten av sitt liv som arrendator (eller förvaltare);²⁶⁰ han kallas i kyrkoböckerna oftast f.d. bokhållare. Till Mälby flyttar senare också Nils syster **Anna Danielsdotter** och hennes man **Jakob Forsberg** (tabell D1, ca 1818), liksom Annas söner Erik Elfgren (tabell D2, 1811) och Olof Elfgren (tabell D4, 1827); alla bor kvar på Mälby livet ut.

Nils omyndigförklaras 20/10 1832 av Väddö och Häverö skeppslag, med hustrun Abigael Elfbrink och en nämndeman Ander Mattsson som förmyndare.²⁶¹

Gift²⁶² 18/9 1819 i Väddö med **Abigael Lemon**, född²⁶³ 22/8 1797 i Ortala bruk, Väddö sn; död²⁶⁴ 9/10 1872 i Mälby. Dotter till smeden **Jan Lemon** och hans hustru **Johanna Österman** i Ortala bruk, Väddö sn.

²⁵⁰Heter Elfbrink i Gävle och Väddö kyrkoböcker fr.o.m. flytten dit 1799 resp. 1804, men inte i Älvkarlebys innan dess.

²⁵¹Födelsebok Älvkarleby C:2 (1760–1801) Bild 76.

²⁵²Dödbok Väddö (AB) FI:2 (1809–1861) Bild 540. Dödsorsak: okänd.

²⁵³Nils kallas *scholaris* i husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:5 (1785–1793) Bild 127 / sid 122. Han är säkert den Elfbrink som vid skolavslutningen i Elementarskolan 14/12 1798 fick ett bokpremium (enligt *Weckoblad För Gefleborgs Län* 22/12 1798). Nils gick gissningsvis i Elementarskolan från det att den startade i januari 1797. Var han gick i skola innan dess är okänt, men rimligtvis var också det i Gävle ända sedan 1793.

²⁵⁴Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:6 (1794–1801) Bild 212 / sid 204.

²⁵⁵Husförhörslängd Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:3c (1795–1802) Bild 7 / sid 4.

²⁵⁶Fadder vid brorssons dop, i födelsebok Älvkarleby (C) C:3 (1801–1840) Bild 8 / sid 3.

²⁵⁷Husförhörslängder Väddö (AB) AI:4b (1793–1806) Bild 279 / sid 270; AI:5a (1807–1820) Bild 1280 / sid 121.

²⁵⁸Ett rusthåll var, på indelningsverkets tid, en gård som var befriad från skatter mot att den höll en ryttare, med häst och annan utrustning, till kavalleriet.

²⁵⁹*Om Mälby*, utdrag ur *Väddö socken* av Edvin Gustavsson. <http://www.vaddoembygdsforening.se/malby/> [läst 10/5 2019]. Olof Elfbrink hade vid köpet redan en inteckning på 2.666 riksdaler 32 skilling banko.

²⁶⁰Det är oklart exakt vilken ställning Nils hade gentemot sin bror Olof. Det är också oklart varför Nils lämnade Gävle och köpmannabanan, om det var hans egen önskan eller inte, och vem som egentligen hjälpte vem med Mälby. Kanske kom Olof på en konstruktion som samtidigt skyddade hans investering, gav föräldrarna en bekväm ålderdom, och hjälpte brodern Nils som måhända ville bort från livet i Gävle och tillbaka till landet.

²⁶¹Post- och Inrikes tidningar 6/11 1832. Orsaken är okänd. Nils var knappt 50 år, så det verkar inte troligt att han var dement.

I bouppteckning en efter Olof Elfbrink (tabell 10) 1836 uppges Mälby inte av Nils utan av hans sväger Jakob Forsberg (tabell D1), som kallas förvaltare.

²⁶²Vigselbok Väddö (AB) EI:1 (1779–1846) Bild 72. Vigseln dröjde mer än 10 månader efter lysningarna.

²⁶³Födelsebok Väddö (AB) CI:5 (1795–1819) Bild 23 / sid 20.

²⁶⁴Dödbok Väddö (AB) EI:3 (1862–1890) Bild 1200.

Abigael överlevde mannen. Mälby såldes 1840 av Olof Elfbrinks arvingar, men det ordnades så att Abigael och alla släktingarna kunde bo kvar, tydligen med någon slags försörjning.²⁶⁵ Abigael bodde med egen piga, kanske i något mindre hus på gården, till sin död 1872.²⁶⁶

Inga barn.²⁶⁷

Abigael hade från 1855 en fosterdotter **Ulrika Sofia Bergström**, född 13/4 1838 i Väddö sn, död 5/2 1893 i Edeby, Väddö sn,^{268 269} som senare gifter sig med lotsen **Erik Nyström** (1841–1913) och får två barn; alla bor hos Abigael till hennes död.²⁷⁰ Fosterdottern tycks inte ha kallats Elfbrink.

²⁶⁵Brev 14/3 1840 från Olofs änka Ulrika Elfbrink till sonen Daniel.

²⁶⁶Husförhörslängder Väddö (AB) AI:9a (1838–1843) Bild 1320 / sid 125; AI:16a (1871–1875) Bild 1580 / sid 153.

²⁶⁷T.ex. husförhörslängd Väddö (AB) AI:8a (1833–1837) Bild 1220 / sid 124

²⁶⁸Husförhörslängd Väddö (AB) AI:12a (1853–1857) Bild 1540 / sid 147; dödbok Väddö (AB) FI:3 (1891–1894) Bild 140; Sveriges dödbok 1860–2017.

²⁶⁹Ulrika Sofia är smeddötter från Hammarby i Väddö med föräldrarna och syskon i livet; varför hon kommer som fosterdotter till Abigael är oklart. [Husförhörslängd Väddö (AB) AI:12a (1853–1857) Bild 1730 / sid 166.]

²⁷⁰Husförhörslängd Väddö (AB) AI:16a (1871–1875) Bild 1580 / sid 153.

VII. Elfbrink i Amerika

Två personer Elfbrink invandrade till Amerika på 1800-talet. De kom troligen från denna släkt, men bevis saknas. (Det kan ju ha varit avlägsna släktingar eller helt obesläktade personer, som kanske kände till Elfbrink i Älvkarleby eller Gävle, och som tyckte det var ett bra namn att börja ett nytt liv med. Jämför kapitel VIII.)

Det är kanske troligt att de var bröderna Daniel och Per Elfbrink (Persson) (tabell 8) men detta är osäkert.

TABELL 13

Peter Elfbrink, född²⁷¹ ca 1810 i Sverige, död²⁷² 12/2 1886 på St Mary's Hospital i Detroit, USA. Bonde.

Peter är gissningsvis den ”bokhållare P J Elfbrink” som 23/7 1833 reste till ”Amerika Över Stockholm”²⁷³ och troligen är han Per Elfbrink (Persson) som föddes 19/8 1810 i Västanå, Älvkarleby sn, se tabell 8.²⁷⁴

Gift²⁷⁵ ca 1840 med **Harriett Almira Cushman**,²⁷⁶ född²⁷⁷ 20/4 1822 i Middlebury, Vermont, USA, död²⁷⁸ 15/3 1901 i Detroit, Michigan, USA.

Peter köpte 1837 av staten 160 acres (64,7 hektar) mark i Oakland County i Michigan, ca 60 km NV om Detroit.²⁷⁹ Det är okänt om han bodde där och odlade upp denna mark. Från senast 1850 hade Peter med familj istället en bondgård i Greenfield, Wayne Co., Michigan, strax utanför Detroit.²⁸⁰ En taxeringslista för jan 1864 - juni 1865 visar en inkomst på 479 \$ (med en skatt på 5% = 23,95) samt en vagn och en guldlocka (beskattade med 1 \$ var).²⁸¹

Peter bor vid sin död med Harriet i ett hus vid Grand River Ave. nära Detroit's stadsgräns. Det är mycket möjligt att detta är samma gård som tidigare, och att staden nu vuxit ut till den. Dottern Angia bor efter sitt giftermål kvar hos Peter och Harriett med sin man och deras barn. Detta tycks fortgå till Peters död, och Harriett bor sedan som änka kvar hos dottern med familj till sin död 1901.²⁸²

Peters bouppteckning 1886 visar en behållning på 15 574 \$, varav hans gård 8 000 \$.²⁸³

²⁷¹U.S. Census 1850 (39 år); Michigan, Death Records, 1867–1950 (76 år när han dog).

²⁷²Michigan, Death Records, 1867–1950.

Dödsorsak: Cancer.

²⁷³*Emigranten Populär*.

²⁷⁴För detta talar inte bara namnet, utan också att Peter sägs vara född i Sverige ca 1810. (Åldersuppgifterna i folkräkningen 1850 och i dödboken skiljer sig med ca ett år; inom denna felmarginal stämmer båda med Pers födelsedatum.)

²⁷⁵U.S. Census 1860; Michigan, Death Records, 1867–1950 (Harriett Elfbrink, gift när hon var 18 år).

²⁷⁶Almira i namnteckning i Peters bouppteckning [Michigan, Wills and Probate Records, 1784–1980]; Cushman i dottern Angias dödsattest [Michigan, Death Records, 1867–1950].

²⁷⁷Michigan, Death Records, 1867–1950 (Harriett Elfbrink; Angia A Scovel).

²⁷⁸Michigan, Death Records, 1867–1950.

Dödsorsak: Slag. (Hon drabbades av slaganfall 11/3, och dog efter fem dagar. Hon hade dessutom kronisk reumatism sedan 5 år.)

²⁷⁹General Land Office Records.

Lagfarten är utställd 5/5 1837 på ”1 SW MICHIGAN-TOLEDO STRIP No 4 N 8 E 15”. Michigan-Toledo Strip är här nog en beteckning för den meridian som använts av lantmätarna. (Hans mark låg inte i ”Toledo Strip”, som var ett gränsområde som både Michigan och Ohio gjort anspråk på, men Michigan hade i december 1836 accepterat att avstå området för att bli upptagen som delstat i USA, vilket skedde 26/1 1837. [Michigan State University, Department of Geography, The ”Toledo War”.])

²⁸⁰U.S. Census 1850, 1860, 1880; se även U.S., Selected Federal Census Non-Population Schedules, 1850–1880 (1850, 1860, 1880).

²⁸¹U.S. IRS Tax Assessment Lists, 1862–1918.

²⁸²De bor till Harrietts död kvar vid Grand River Ave., från senast 1890 på nummer 1420, vilket kan vara samma hus om förr. [U.S. City Directories, 1822–1995.]

3 barn:²⁸⁴

1. **Lewis H.**, född²⁸⁵ ca 1839, troligen död före 1860.²⁸⁶
2. **Ranselear E.**, född²⁸⁷ ../12 1852 i Greenfield, Michigan, USA, död²⁸⁸ 14/2 1868 i Greenfield, Michigan, USA.
3. **Angia Adelaid**,²⁸⁹ född²⁹⁰ 1/9 1856 i Greenfield, Michigan, död²⁹¹ 19/2 1933 i Green Oak, Livingston Co., Michigan, USA.

Gift²⁹² 12/9 1877 i Detroit, Michigan, USA, med **James Daniel Scovel**, född²⁹³ 21/1 1850 i Greenfield, Michigan, USA, död²⁹⁴ 25/1 1926 i Green Oak, Livingstone Co., Michigan, USA, son till **Daniel J. Scovel** och **Jane Margaret Hammer**. Angia och James får 3 barn. De bor i Detroit till åtminstone 1920, men flyttar sedan till Green Oak i Livingstone Co., ca 60 km VNV från Detroit.²⁹⁵

TABELL 14

Daniel Elfbrink, död²⁹⁶ 1844 i Texas.²⁹⁷

Daniel Elfbrink var nybyggare i Texas; han fick 1839 ett stycke land på 320 acres vid floden Sabinal River i vad som senare blev Uvalde County i Texas.^{298 299} (Området började bebyggas av vita vid denna tid, så han var nog en av de tidigaste vita bönderna där.)

Inget är känt om Daniels ålder eller bakgrund, inte ens vilket land han kom ifrån, men både efternamn och förnamn gör det troligt att han kom från den svenska släkten Elfbrink. Han kan vara Daniel Elfstrand (Persson) född 22/6 1795 i Västanå, Älvkarleby sn, se tabell 8, men bevis för detta saknas.

Såvitt känt hade Daniel varken fru eller barn.

²⁸³Bouppteckning Michigan, Wills and Probate Records, 1784–1980.

15 574 \$ år 1886 motsvarar 2020 ca 4 Mkr kr mätt med konsumentprisindex, och ca 70 Mkr mätt med löneindex.

²⁸⁴Harriett har fött 3 barn (av vilka 1 överlever henne) [Michigan, Death Records, 1867–1950]; bara ett levande barn (Angia) i Peters bouppteckning [Michigan, Wills and Probate Records, 1784–1980].

²⁸⁵10 år i U.S. Census 1850.

²⁸⁶Har ej hittats i U.S. Census 1860, eller andra dokument efter 1850.

²⁸⁷Michigan, Death Records, 1867–1950 (15 år och 2 månader när han dog); U.S. Census 1860 (7 år)

²⁸⁸Michigan, Death Records, 1867–1950.

Dödsorsak: Lungdot.

²⁸⁹Angia Adelaid i Michigan, Marriage Records, 1867–1952; annars oftast bara Angia (med olika stavningar).

²⁹⁰Michigan, Death Records, 1867–1950.

²⁹¹Michigan, Death Records, 1867–1950.

Dödsorsak: åderförkalkning.

²⁹²Michigan, County Marriages, 1822–1940.

²⁹³Michigan, Death Records, 1867–1950.

²⁹⁴Michigan, Death Records, 1867–1950.

²⁹⁵U.S. Census 1900, 1910, 1920

²⁹⁶Boutredningsman förordnad 2/10 1844. Texas, Wills and Probate Records, 1833–1974.

²⁹⁷Texas var 1836–1845 en självständig republik, efter att tidigare ha varit en del av Mexico; 1845 blev Texas en delstat i USA.

²⁹⁸Republiken Texas delade ut obebott land till invandrare för bosättning. (Eventuella indianer ignorerades nog och drevs bort.)

²⁹⁹320 acres (tunnland) är 130 hektar. Daniels mark var 2688 × 672 varas, dvs 2276 × 57 meter.

Daniel fick provisorisk lagfart ("head-right") 27/3 1839, och definitiv 6/12 1841, när han visat att han bott i Texas i tre år. (Han kom alltså troligen till Texas 1838. En hänvisning till lagtext om "late emigrants" visar också att han nyligen invandrat till Texas.) Marken ligger i nuvarande Uvalde County, som då ännu inte var organiserat (Uvalde County grundades 1856), och dokumenten utfärdades i Matagorda County (vid kusten, 350 km därifrån) och Bexar County (San Antonio, ca 100 km bort; det är troligt att området då räknades till Bexar). [Texas General Land Office.]

VIII. Andra familjer Elfbrink

Några personer Elfbrink som inte ingår i släkten Elfbrink (från Västanå) som behandlas ovan är kända på 1800-talet. En familj (tabell 15) är indirekt släkt med Elfbrink från Västanå; den består av en grupp syskon från en annan by (Hårsta) i Älvkarleby som tog namnet Elfbrink ca 1800, och som var styvkusiner till bröderna Elfbrink i tabell 1. Dessutom finns i Gävle två andra personer Elfbrink (tabell 16 och tabell 17) som inte har något känt släktskap eller annat samband till de övriga med namnet Elfbrink, fast det inte kan uteslutas att någon relation finns.

TABELL 15

Lars Andersson, född³⁰⁰ 1737, död³⁰¹ 7/3 1791 i Hårsta i Älvkarleby sn. Bonde, tolvman (dvs nämndeman i häradsrätten).

Gift³⁰² (1) med **Margareta Andersdotter**, född³⁰³ 1844, död³⁰⁴ 25(?) / 5 1784 i Hårsta.

Gift³⁰⁵ (2) 29/11 1785 i Älvkarleby med **Helena (Lena) Jansdotter**, född³⁰⁶ 7/10 1756 i Grinduga i Valbo sn, död³⁰⁷ 30/7 1819 i Hårsta, se tabell B1.³⁰⁸

Lars och Margareta flyttar från Tierp till bondgården Hårsta i Älvkarleby sn 1775. (Inget är känt om deras bakgrund.) De får 6 barn (varav ett dör som tvååring) innan Margareta dör i barnsäng.

Lars blir då änklings med 5 småbarn och gifter efter 1½ år om sig med Lena. Lars och Lena får 2 barn, varav 1 dör som spädbarn.

1791 dör Lars. Änkan Lena har då 1 egen son (1 år) och 5 styvbarn (6–15 år). Styvbarnen flyttar till Tierp senast 1792.³⁰⁹

³⁰⁰Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:4 (1774–1785) Bild 166 / sid 157. Finns dock inte i födelsebok för Älvkarleby eller Tierp detta år.

³⁰¹Dödbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 126. Dödsorsak: hestsig feber.

³⁰²Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:4 (1774–1785) Bild 166 / sid 157. Finns dock inte i vigselbok för Älvkarleby eller Tierp.

³⁰³Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:4 (1774–1785) Bild 166 / sid 157. Finns dock inte i födelsebok för Älvkarleby eller Tierp detta år.

³⁰⁴Dödbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 164. Dödsorsak: barnsbörd.

³⁰⁵Vigselbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 19.

³⁰⁶Födelsebok Valbo (X) C:2 (1741–1801) Bild 55 / sid 100.

³⁰⁷Dödbok Älvkarleby (C) F:1 (1809–1840) Bild 16 / sid 13. Dödsorsak: drunknad. ”olycks. i sjön omkommen, av sinnes svaghet”. Lena står i husförhörslängden som ”svags.”, vilket nog betyder depression eller liknande. Tydligt dränkte hon sig, men detta bedömdes som sinnessvaghet, så att hon kunde få en normal begravning (till skillnad från vanliga självmördare).

³⁰⁸Att detta är rätt Helena Jansdotter framgår dels av att Helena i Västanå (tabell B1) försvinner ur husförhörslängden samma år som vigseln sker; dessutom har hennes två barn med Lars som faddrar sammanlagt 8 personer som alla är från Västanå, däribland hustru Cajsa Persdotter (gift med Helenas bror Per Jansson, tabell B1), pigan Anna Danielsdotter (Helenas systerdotter, tabell D1) tolvman Per Jansson (Helenas bror, tabell B1), Daniel Nilssons hustru Cajsa Jansdotter (Helenas syster, tabell 1) och Daniel Danielsson (Helenas systerson, tabell 2).

³⁰⁹Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:5 (1785–1793) Bild 141 / sid 136, vilket bekräftas av mantalslängder, som tycks visa att 2 av dem flyttade 1791 och resten 1792.

Flera av syskonen, kanske alla, flyttade till sin farbror Anders Andersson (1747–?) och hans hustru Anna Andersdotter (1749–) i Åskarbo i Tierp sn. I husförhörslängden står Ingeborg, Lars och (men utan efternamn eller födelseår) Anders skrivna hos dem; Lars Larsson uttryckligen som brorsson. Att det är rätt barn visas också av att Ingeborg Larsdotter sedan flyttar som piga till Grimsarbo, också i Tierp sn, och där sägs hon vara född i Älvkarleby (1776, nästan rätt), och att när Lars dör 1795 stämmer åldern i dödboken, se fotnot 342. Att Lars Andersson och Anders Andersson är bröder styrks också av att båda två liksom en tredje broder Per Andersson (1732–1792, också bonde i Åskarby) alla tre kallade sin äldsta dotter Ingeborg, uppenbarligen efter deras mor Ingeborg Carlsdotter (1708–1783).

Husförhörslängder Tierp (C) AI:3a (1789–1795) Bild 258 / sid 249; Bild 221 / sid 212; AI:1 (1774–1781) Bild 219 / sid 215; födelsebok Tierp (C) C:2 (1743–1768) Bild 30 (Anders Andersson 1747).

Bondgården övertas 1793 av **Anders Andersson**, född³¹⁰ 1752 i Tegelsmora sn, död³¹¹ 17/9 1828 i Hårsta, gift med **Anna Persdotter**, född³¹² 1752 i Tegelsmora sn, död³¹³ 4/4 1796 i Hårsta; de flyttar in med sina 4 barn.

Lena Jansdotter bor kvar i Hårsta med sin son Jan till 1795, då hon flyttar till Västanå. Men 1796 dör Anna Persdotter, och Anders Andersson blir änklings med 4 barn. Efter drygt 1½ år gifter han om sig³¹⁴ 31/12 1797 med Lena Jansdotter, som alltså flyttar tillbaka till Hårsta och för andra gången blir styvmor åt en kull barn där.

Anders och Lena får 1 gemensamt barn. De bor kvar på gården tills de dör, Lena 1819 (se fotnot 307) och Anders 1828, men gården har redan före Lenas död tagits över av Anders son Anders Andersson (1787-?).

Av Anders Anderssons och Margareta Andersdotters barn tar som vuxna 3 namnet **Elfbrink**. (Antagligtvis var dessa 3 de enda av dessa barn som blev vuxna.) Deras styvmor Lena Jansdotter var moster till Olof Elfbrink och hans bröder (tabell 1), så de tycks ha tagit namnet efter sina styvkusiner.^{315 316} Däremot tycks ingen av Lenas egna barn, eller av hennes andra kull styvbarn, ha använt namnet Elfbrink; för fullständighets skull redovisas dessa ändå nedan.

Lars Andersson och Margareta Andersdotters 6 barn:

1. **Ingeborg**, senare **Ingrid Elfbrink**, född³¹⁷ 1/11 1775 i Hårsta, död³¹⁸ 15/3 1860 i Söderfors bruk.

Gift³¹⁹ 9/9 1805 i Söderfors med hammarsmeden **Anders Öström**, född³²⁰ 21/10 1779 i Söderfors, död³²¹ 20/2 1856 i Söderfors, son till dagakarlen **Olof Öström** (1743–1820) och **Beata Öman** (1747–?). Anders är blind de sista åren.

Ingrid och Anders får en son **Lars Olof Öström** (1805–1816), som emellertid dör som barn. 1821–1825 har de som fosterdotter **Lena Grönvall** (1814–?), dotter till Ingrids syster Lena.

2. **Helena**, senare **Helena (Lena) Elfbrink**, född³²² 26/8 1777 i Hårsta, död³²³ 19/1 1862 i Tång i Västra Ryd sn (Uppland).

³¹⁰Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:5 (1785–1793) Bild 141 / sid 136.

³¹¹Dödbok Älvkarleby (C) F:1 (1809–1840) Bild 28 / sid 25. Dödsorsak: lungсот.

³¹²Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:5 (1785–1793) Bild 141 / sid 136.

³¹³Dödbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 131. Dödsorsak: slag.

³¹⁴Vigselbok Älvkarleby (C) C:2 (1760-1801) Bild 25.

³¹⁵Om de hade någon kontakt med dem efter faderns död, och att de själva skickats till Tierp, är okänt. Men de hörde säkert senare talas om åtminstone Olofs Elfbrinks framgång i Gävle.

³¹⁶Tyvårr har jag inte lyckats följa dessa barn efter flytten från Älvkarleby till Tierp 1792 (se fotnot 309; det finns sedan en lucka i husförhörslängderna för Åskarby), och jag vet inte vad de gjorde därefter eller när de tog namnet Elfbrink. När de senare dyker upp som vuxna heter de Elfbrink.

Det är dock inget tvivel att det är samma personer: I arvskiftet efter Anders Elfbrink 1831 står att han (som är barnlös) har som närmaste släktingar gifta systrarna Inger Elfbrink och Lena Elfbrink (med respektive män angivna) samt avlidne halvbrodern Jan Larssons gifta dotter Stina Jansdotter (med man angiven). Stina och Jan kan lätt identifieras genom husförhörslängder och födelseböcker, vilket visar att Jan Larsson är nedanstående Jan, och hans halvsyskon Elfbrink alltså är syskonen nedan. (Att Ingeborg senare kallas Ingrid är inte konstigt; inte heller att födelseåren inte alltid stämmer, de är ofta fel i husförhörslängder m.m.)

Bouppteckning Gävle stad Rådhusrätt och magistrat (X) FIIa:40 (1840) Bild 87 / nr 16;

arvskifte Gävle stad Rådhusrätt och magistrat (X) FIIa:41 (1841) Bild 277 / nr 52.

³¹⁷Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 62.

³¹⁸Dödbok Söderfors (C, X) F:1 (1788–1860) Bild 76. Dödsorsak: ålderdom.

³¹⁹Vigselbok Söderfors (C, X) C:2 (1726–1764) Bild 84.

”Giftomannen äldste brodern med förmynd. tolfman Pehr Pson i Brusbo ... närvarande.” Det verkar troligt att Per Persson (1752–??) i Brusbo (Tierp sn) är en släkting, men jag har inte lyckats hitta hur.

³²⁰Födelsebok Söderfors (C, X) C:3 (1765–1833) Bild 42.

³²¹Dödbok Söderfors (C, X) F:1 (1788–1860) Bild 72. Dödsorsak: ålderdom.

³²²Födelsebok Älvkarleby C:2 (1760–1801) Bild 65.

³²³Dödbok Västra Ryd (AB, C) FI:1 (1862–1894) Bild 60. Dödsorsak: bräcklighet.

Gift³²⁴ 26/5 1808 i Gävle med torparen **Simon Grönvall**, född³²⁵ död³²⁶ 21/4 1857 i Tång i Västra Ryd sn.

Lena Elfbrink är från senast 1798 piga i Gävle, bland annat (1798–1802) hos grosshandlare Per Elfstrand (1746–1814, tabell C2). 1808 gifter hon sig med torparen Simon Grönvall på torpet Stenhammar under Kungsladugården Vall i Valbo sn.³²⁷ Ca 1820 blir Simon rättare för Vall. 1825 flyttar Simon och Lena med sina barn till Brogård i Bro sn i sydvästra Uppland där Simon är inspektor. 1828 flyttar de igen (ca en mil); Simon blir arrendator på gården Garpeboda i Tång i Västra Ryd sn (Uppland), där Simon och Lena bor livet ut. Simon blir kyrkvärd.

Lena och Simon får 7 barn.

3. **Margareta**, född³²⁸ 11/5 1779 i Hårsta. Flyttar liksom syskonen till Tierp senast 1792. Vidare öden okända. Död före 1739,³²⁹ kanske redan som barn.
4. **Maria**, född³³⁰ 12/9 1780 i Hårsta, död³³¹ 26/2 1783 i Hårsta.
5. **Anders**, senare **Elfbrink**, född³³² 30/1 1783 i Hårsta, död³³³ 2/10 1839 i Gävle. Fiskare och borgare i Gävle.

Gift³³⁴ 6/1 1818 i Gävle med **Anna Greta Norelius**, född³³⁵ 28/9 1795, död³³⁶ 17/7 1840 i Gävle, dotter till fiskaren och borgaren **Per Norelius** (1765–1810) och **Anna Björk** (1763–1840).

Anders Elfbrink flyttar till Gävle 1812.³³⁷ Han är dräng på olika platser i Gävle, bland annat därvaktare på hospitalet. Anders flyttar 1816 in som dräng hos fiskareänkan Anna f. Björk; när han 1818 gifter sig med dottern är han fiskaredräng, och senast 1821 är han fiskare.³³⁸ Anders svärmor Anna Björk bor med Anders och Anna Greta resten av livet; hon dör 1840 knappt ett år efter Anders. Änkan Anna Greta flyttar sedan till arbetshuset (=fattighuset) och bor där till sin död.³³⁹

³²⁴Vigselbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:8 (1801–1810) Bild 313 / sid 606.

³²⁵Husförhörslängd Valbo (X) AI:10a (1812–1816) Bild 149 / sid 145.

³²⁶Dödbok Västra Ryd (AB, C) CI:4 (1825–1861) Bild 73. Dödsorsak: bräcklighet.

³²⁷Vall kom långt senare att arrenderas av Wilhelm Fogelmarck och Emma Elfbrink, tabell 11.

³²⁸Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 69.

³²⁹Nämns inte i brodern Anders bouppteckning Gävle stad Rådhusrätt och magistrat (X) FIIa:40 (1840) Bild 87 / sid 16.

³³⁰Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 71.

³³¹Dödbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 163; husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:4 (1774–1785) Bild 166 / sid 157. Dödsorsak: kopporna.

³³²Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 77.

³³³Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:13 (1838–1845) Bild 62 / sid 70.

Dödsannons i Norrlandsposten 3/10 1839, där åldern anges till 56 år 9 månader och 2 dagar; troligen har den som satt in annonsen känt till rätt födelsedatum men räknat fel på en månad.

³³⁴Vigselbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CII:4 (1816–1817) Bild 49.

³³⁵Husförhörslängd Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:15b (1856–1860) Bild 112 / sid 104. Finns ej i Gävle födelsebok 1795.

³³⁶Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CII:25 (1840) Bild 41. Dödsorsak: ålderdom.

³³⁷Från Valbo enligt husförhörslängd Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:6e (1811–1815) Bild 54 / sid 50;

från Älvkarleby enligt senare vigselbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CII:4 (1816–1817) Bild 49.

³³⁸Husförhörslängd Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:9e (1826–1830) Bild 24 / sid 16.

³³⁹Anders Elfbrinks bouppteckning och arvsskifte, se fotnot 316, visar tillgångar på 416 rdr bco (varav 333 för hans fastighet, gård nr 78 i kv. II) och skulder på 465 rdr bco (varav inteckning i gården 392, och begravningskostnad 26). Boet uppvisade alltså underskott, och syskon och brorsdotter avstod från anspråk utan lämnade det som fanns till änkan.

Bruttot 416 rdr bco år 1839 motsvarar 2020 ca 50 000 kr mätt med konsumentprisindex, och ca 2 Mkr mätt med löneindex.

Anders och Anna Greta får inga egna barn, men har från 1822 en fosterdotter **Greta Christina Sehlberg** (1815–1840).³⁴⁰ Om hon har kallats Elfbrink som fosterföräldrarna är okänt.

6. **Lars**, född³⁴¹ 13/5 1784 i Hårsta, död³⁴² 10/4 1795 i Åskarby, Tierp sn.

Lars Andersson och Lena Jansdotters 2 barn:

1. **Katarina**, född³⁴³ 2/1 1788 i Hårsta, död³⁴⁴ ca 1/3 1788 i Hårsta.

2. **Jan**, född³⁴⁵ 7/8 1789 i Hårsta, död³⁴⁶ 1/4 1831 i Stavrummet (Fleräng),³⁴⁷ Älvkarleby sn. Torpare.

Gift³⁴⁸ 14/5 1815 i Älvkarleby med **Stina Mårtensdotter**, född³⁴⁹ 1/7 1786 i Näsboda, Älvkarleby sn, död³⁵⁰ 28/8 1859 i Lövlund, Älvkarleby sn, dotter till bonden **Mårten Mårtensson** (1749–1797) och **Stina Larsdotter** (1752–1809).

Jan och Stina får en dotter, **Stina Jansdotter** (1816–1905), gift³⁵¹ 24/6 1833 med torparen, bruksarbetaren och kolaren **Erik Söderlund**, (1806–1887), se fotnot 316.

Anders Andersson och Anna Persdotters 4 barn:

1. **Per**, född³⁵² 21/8 1782 i Gnöla, Tegelmora sn (Uppland), död³⁵³ 3/11 1844 i Rotskär, Älvkarleby sn. Gift³⁵⁴ (1) 11/5 1809 med **Brita Lisa Persdotter**, född³⁵⁵ 6/5 1792 i Furuviik, Valbo sn, död³⁵⁶ 4/6 1831 i Rotskär. Gift³⁵⁷ (2) 27/1 1832 i Älvkarleby med sitt styvkusinbarn **Greta Lena Andersdotter**, född³⁵⁸ 29/9 1798 i Västanå, Älvkarleby sn, död³⁵⁹ 17/4 1864 i Älvkarleö bruk, Älvkarleby sn, dotter till **Anders Persson** (1759–1827) och **Lena Olofsdotter** (1765–1846), se tabell A1. Per blir dräng på en gård i Rotskär, Älvkarleby sn, gifter sig med fosterdottern Brita Lisa Persdotter där och tar över gården när fostersvärfar dör 1814. 6 barn med Brita Lisa; 1 barn med Greta Lena.

³⁴⁰Husförhörslängd Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:11a (1836–1840) Bild 91 / sid 84.

³⁴¹Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 79.

³⁴²Dödbok Tierp (C) EI:1 (1742–1804) Bild 160 / sid 90. Dödsorsak: koppor.

”Avlidne bonden Lars Anderssons son” i Åskarby. Ålder anges till 10 år 11 månad, vilket också stämmer (på 3 dagar när).

³⁴³Födelsebok Älvkarleby C:2 (1760–1801) Bild 89.

³⁴⁴Dödbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 166. (Datum ofullständigt. Begravd 2/3 1788.)

Dödsorsak: kopporna.

³⁴⁵Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 94.

³⁴⁶Dödbok Älvkarleby (C) F:1 (1809–1840) Bild 33 / sid 30. Dödsorsak: lungdot.

³⁴⁷Torpet står ibland under rubrik Stavrummet, ibland Fleräng. Troligen hörde torpet till Flerängs herrgård (i Valbo sn), och låg i skogsområdet Stavrummet. [Ortnamnsregistret.]

³⁴⁸Vigselbok Älvkarleby (C) C:3 (1801–1840) Bild 183 / sid 170.

³⁴⁹Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 85.

³⁵⁰Dödbok Älvkarleby (C) F:2 (1841–1861) Bild 57 / sid 52. Dödsorsak: ålderdom.

³⁵¹Vigselbok Älvkarleby (C) EI:1 (1823–1860) Bild 19.

³⁵²Födelsebok Tegelmora (C) C:3 (1780–1825) Bild 10.

³⁵³Dödbok Älvkarleby (C) F:2 (1841–1861) Bild 19 / sid 14. Dödsorsak: magplågor.

³⁵⁴Vigselbok Älvkarleby (C) C:3 (1801–1840) Bild 179 / sid 174.

³⁵⁵Födelsebok Valbo (X) C:2 (1741–1801) Bild 174 / sid 334.

³⁵⁶Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:11 (1831–1836) Bild 194 / sid 186.

³⁵⁷Vigselbok Älvkarleby (C) EI:1 (1823–1860) Bild 18.

³⁵⁸Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 119.

³⁵⁹Dödbok Älvkarleby (C) F:3 (1862–1873) Bild 11. Dödsorsak: ålderdom.

2. **Brita**, född³⁶⁰ 27/8 1784 i Gnöla, Tegelmora sn (Uppland), död³⁶¹ 23/6 1860 i Östanå, Älvkarleby sn. Gift³⁶² 28/12 1814 i Älvkarleby med stat-torpären **Erik Engström**, född³⁶³ 1781 i Hällnäs sn (Uppland), död³⁶⁴ 15/5 1833 i Ytterboda, Älvkarleby sn. 1807 får Brita en u.ä. dotter med **Olof Andersson** (1780–?), bondson på en gård i Tebo i Älvkarleby sn där Brita varit piga. Brita får, förutom dottern med Olof, 5 barn med Erik.
3. **Anders**, född³⁶⁵ 30/6 1787 i Uplanda, Tegelmora sn (Uppland), död³⁶⁶ 11/4 1852 i Hårsta. Bonde i Hårsta efter sin far. Gift (1) 11/11 1814 med **Cajsa Jansdotter** (1774–1821); 1 barn. Gift (2) 1823 med **Anna Ersdotter** (1796–1845); 3 barn.
4. **Anna**, född³⁶⁷ 16/5 1790 i Uplanda, Tegelmora sn (Uppland), död³⁶⁸ 7/2 1797 i Hårsta.

Anders Andersson och Lena Jansdotters barn:

1. **Lars**, född³⁶⁹ 14/1 1800 i Hårsta, Älvkarleby sn, död³⁷⁰ 2/10 1825 i Tebo, Älvkarleby sn. Dräng.
Lars är dräng på några olika gårdar i Älvkarleby, däribland hos sin halvbror Jan Larsson i Stavrummet, tills han dör redan 1825. Ogift.

TABELL 16

Lars Elfbrink född Ersson, född³⁷¹ 14/2 1779 i Västanå, Älvkarleby sn, död³⁷² 1/2 1809 i Finska kriget (skriven i Västanå). Son till prämkarlen **Erik Larsson** (1736–1808) och **Lisa Olddotter** (1738–1814) i Västanå. Dräng, sjöman, lantvärnist.

Lars heter Lars Elfbrink i husförhörslängder i Gävle, där han förekommer 1795 (dräng) och 1801 (sjöman).³⁷³ Lars bodde i Gävle ca 1793–1802, och tycks alltså ha kallat sig Lars Elfbrink där. Han var bl.a. sjöman.

Lars växte upp i samma by Västanå som Olof Elfbrink och hans bröder, och var i ålder mellan Olof och hans lillebror, så han kände dem naturligtvis. Däremot var han inte släkt med dem.³⁷⁴ Lars tog säkert namnet Elfbrink när han flyttade till Gävle, och var tydligen inspirerad av grannarna i Västanå.

³⁶⁰Födelsebok Tegelmora (C) C:3 (1780–1825) Bild 14.

³⁶¹Dödbok Älvkarleby (C) F:2 (1841–1861) Bild 60 / sid 55. Dödsorsak: ålderdom.

³⁶²Vigselbok Älvkarleby (C) C:3 (1801–1840) Bild 183 / sid 170.

³⁶³Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:8 (1810–1819) Bild 70 / sid 63.

³⁶⁴Dödbok Älvkarleby (C) F:1 (1809–1840) Bild 37 / sid 34. Dödsorsak: lungсот.

³⁶⁵Födelsebok C:3 (1780–1825) Bild 21.

³⁶⁶Älvkarleby (C) F:2 (1841–1861) Bild 44 / sid 39. Dödsorsak: ålderdom.

³⁶⁷Födelsebok Tegelmora (C) C:3 (1780–1825) Bild 29.

³⁶⁸Dödbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 131. Dödsorsak: drunknad.

³⁶⁹Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 122.

³⁷⁰Dödbok Älvkarleby (C) F:1 (1809–1840) Bild 22 / sid 19. Dödsorsak: smittkoppor.

³⁷¹Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 68.

³⁷²Dödbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 141. Dödsorsak: fältsjuka.

³⁷³Lars Elfbrink är inte känd (av mig) i någon annan källa. Att Lars Elfbrink verkligen är denne Lars Ersson är kanske inte helt säkert, men åtminstone mycket troligt och antas av följande skäl:

Lars Elfbrink sägs i en husförhörslängd i Gävle vara född 1779 i Älvkarleby. Födelseår och -socken i husförhörslängder är ofta fel (särskilt så här långt tillbaka), men om de skulle stämma i detta fall så finns bara två Lars födda 1779 att välja på i Älvkarleby. Den ene bor kvar hos föräldrarna i Älvkarleö till minst 1804 och kan inte komma ifråga, medan Lars Ersson stämmer väl. Lars Ersson flyttar hemifrån ca 1793 (vart står inte), och kommer tillbaka från Gävle 1802.

Husförhörslängder Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:3b (1795–1802) Bild 660 / sid 61;

AI:3c (1795–1802) Bild 40 / sid 37;

Älvkarleby (C) AI:5 (1785–1793) Bild 131 / sid 126; AI:7 (1802–1809) Bild 199 / sid 191.

³⁷⁴I alla fall inte syssling eller närmare, med stor säkerhet.

Lars återvände 1802 till Älvkarleby och Västana; dels bodde han hemma, dels var han dräng på ett par gårdar i Västana. 1808, under Finska kriget 1808–1809, rekryterades Lars till lantvärnet, och dog under kriget av ”fältsjuka” (troligen dysenteri eller tyfus).³⁷⁵

Lars står i dödboken som Lars Ersson Westling. Det verkar alltså som att han använde efternamnet Westling under sin tid i lantvärnet.³⁷⁶

TABELL 17

Anders Elfbrink född Nilsson, född³⁷⁷ 26/1 1814 i Torslunda, Tierp sn (Uppland), död³⁷⁸ 14/6 1868 i Vallby, Tierp sn. Son till bonden Nils Nilsson (1783–1850) och och Brita Maja Ersdotter (1796–1841) i Tierp sn. Dräng, arbetskarl.

Anders är dräng på flera gårdar i Tierp innan han 1840 flyttar till Älvkarleby sn där han är dräng först i Ambricka och sedan i Marma. Han flyttar till Gävle 1846, sedan tillbaka hem till pappa och syster i Vallby i Tierp, ännu en vända till Gävle 1849 och hem igen 1850 p.g.a. sjuklighet. Fadern (som varit bonde men inte längre har någon gård) dör samma år, men Anders bor kvar i Vallby resten av livet, som arbetskarl.

Anders heter (enligt kyrkoböckerna) Nilsson tills han flyttar från Älvkarleby till Gävle 1846; han tycks alltså ha tagit namnet vid eller strax före denna flytt.³⁷⁹ Det finns inget känt samband mellan Anders Elfbrink och någon annan med namet Elfbrink.

Gift³⁸⁰ 7/10 1864 i Tierp med **Maja Lena Länk**, född³⁸¹ 12/6 1818 i Vallby, död³⁸² 11/8 1895 i Vallby. Maja Lena är fattighjon från ca 1881 till sin död.³⁸³

Inga gemensamma barn, men Maja Lena har en u.ä. dotter före äktenskapet:

1. **Greta Stina Länk (Elfbrink?)**, född³⁸⁴ 18/6 1847 i Fors, Tierp sn.

Gift³⁸⁵ 14/3 1874 i Tierp med arbetaren **Anders Petersson**, född³⁸⁶ 2/7 1843 i Österfärnebo sn.

Greta Stina är 17 när modern gifter sig; hon bor i Vallby med modern och styvfadern Anders Elfbrink tills denne dör, och sedan fortsatt med modern. Greta Stina och modern Maja Lena bor kvar i Vallby även sedan Greta Stina gifter sig, till 1889 då Greta Stina och hennes man med alla barn utom det äldsta utvandrar till Brasilien.

Greta Stina får en u.ä. dotter **Emma Kristina** 23/1 1870, och en till **Jenny Maria** 30/11 1873; några månader senare gifter hon sig, och får senare 8 barn inom äktenskapet.

Greta Stina står i husförhörslängder som Länk, men i vigselboken och i födelseboken 1870 (vid första barnets födelse, men inte 1873 vid andra barnet) kallas hon Elfbrink (efter den då döda styvpappan). Detta kan dock vara ett misstag, och det är oklart om hon någonsin

³⁷⁵Sedan Ryssland anfallit Sverige 1808 inrättades lantvärnet, med värnplikt för (nästan) alla män mellan 20 och 25 år. (Lars var något äldre, men deltog kanske frivilligt.) ”Klent försedda med befäl, illa beklädda och utrustade samt olämpligt använda, kunde dessa trupper föga uträtta, och deras manskap omkom till stor del genom vanvård och tyfus”. [NF:Landtvärn]

³⁷⁶Jag tror ändå att det är rätt Lars, och att han valde att använda ett eget efternamn när han inte var hemma i Älvkarleby, fast han av någon anledning valde Elfbrink i Gävle och Westling i lantvärnet.

³⁷⁷Födelsebok Tierp (C) C:4 (1801–1837) Bild 109 / sid 209.

³⁷⁸Dödbok Tierp (C) F:3 (1862–1882) Bild 36. Dödsorsak: lungсот.

³⁷⁹Husförhörslängder Tierp (C) AI:10a (1835–1840) Bild 368 / sid 356; Älvkarleby (C) AI:14 (1841–1845) Bild 244 / sid 239; Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:13d (1846–1850) Bild 35 / sid 28.

³⁸⁰Vigselbok Tierp (C) EI:4 (1862–1874) Bild 19.

³⁸¹Födelsebok Tierp (C) C:4 (1801–1837) Bild 140 / sid 271.

³⁸²Sveriges dödbok 1860–2017.

³⁸³Husförhörslängd Tierp (C) AI:19b (1881–1885) Bild 960 / sid 392.

³⁸⁴Födelsebok Tierp (C) C:5 (1838–1850) Bild 73.

³⁸⁵Vigselbok Tierp (C) EI:4 (1862–1874) Bild 63.

³⁸⁶husförhörslängd Tierp (C) AI:17b (1871–1875) Bild 93 / sid 377.

kallats Elfbrink. Dottern Emma Kristina (1870–1959) som formellt kan ses som en Elfbrink i födelseboken har nog aldrig kallats Elfbrink, och inte heller syskonen; Emma Kristina flyttar hemifrån 1887 innan resten av familjen emigrerar, och har då sin styvfars namn Petersson.³⁸⁷

³⁸⁷Födelsebok Tierp (C) C:8 (1870–1879) Bild 6 / sid 3; vigselbok Tierp (C) EI:4 (1862–1874) Bild 63; husförhörslängd Tierp (C) AI:20b (1886–1890) Bild 99 / sid 389.

IX. En falsk Elfbrink

Följande person hette egentligen inte Elfbrink.

TABELL 18

Helena Kristina (Lena Stina) Öbrink "Elfbrink", född³⁸⁸ 30/1 1816 i Berget, Älvkarleby sn, död³⁸⁹ 20/9 1900 på fattighuset i Gävle. Dotter till **Daniel Jansson Öbrink** och **Stina Holmgren**.³⁹⁰

Gift³⁹¹ 26/12 1842 i Gävle med segelduksarbetaren **Karl Fredrik Elfström**, född³⁹² 19/11 1821 i Gävle, död³⁹³ 9/10 1902 på fattighuset i Gävle.

Helena Kristina står i husförhörslängder i Gävle från 1881 som **Helena Kristina Elfbrink**; likaså står "född Elfbrink" i dödbok och bouppteckning.³⁹⁴

Detta är dock fel; det är ett skrivfel vid en av många flyttar inom Gävle som sedan kopierats vid följande flyttar. (Gissningsvis var hon inte själv medveten om detta fel i kyrkoböckerna. Hon använde själv i vilket fall som helst säkert mannens namn Elfström.)

Lena Stina är född Öbrink i Älvkarleby 1816. Hon flyttar från Älvkarleby till Gävle 1837 och är piga några år tills hon 1842 gifter sig med Karl Fredrik Elfström. Födelsedatumet har redan i husförhörslängder i Älvkarleby (från 1836) av misstag ändrats till 30/4 och i Gävle ändras det av misstag igen till 3/4 (från 1846). Efternamnet är hela tiden Öbrink fram till ca 1881, då det (uppenbarligen av misstag) efter en flytt ca 1881 skrivs Elfbrink, vilket sedan står till hennes död.³⁹⁵

³⁸⁸Födelsebok Älvkarleby (C) C:3 (1801–1840) Bild 43 / sid 38.

³⁸⁹Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) FI:4 (1895–1901) Bild 3100 / sid 302;

bouppteckning Gävle stad Rådhusrätt och magistrat (X) FIIa:111 (1900) Bild 135 / sid 57b.

³⁹⁰Daniels farfar Anders Larsson Öbrink ör troligen bror till Daniel Larsson Öbrink i tabell A1.

³⁹¹Vigselbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CII:27 (1842) Bild 31.

³⁹²Sveriges dödbok 1860–2017.

³⁹³Sveriges dödbok 1860–2017.

³⁹⁴Husförhörslängd Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:21b (1881–1885) Bild 123 / sid 113;

församlingsbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) AIIaa:2 (1896–1922) Bild 2210 / sid 617.

³⁹⁵Husförhörslängder Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:21c (1881–1885) Bild 19 / sid 1 (Öbrink);

AI:21b (1881–1885) Bild 123 / sid 113 (Elfbrink).

Appendix A. Daniel Nilssons härstamning

Olof Elfbrinks far Daniel Nilsson (tabell 1) kom från en släkt bönder i Västanå, Älvkarleby sn, där de kan följas tre generationer tillbaka på samma bondgård. (Antagligtvis var de inte självägande bönder utan arrendatorer under Älvkarleö bruk; detta gäller åtminstone i slutet av 1700-talet Daniel Nilsson och de flesta andra bönder i Västanå.)

Dessa förfäder visas i följande tabeller, där släktskapen från Olof Elfbrink visas i tabellhuvudet med f = far och m = mor.

TABELL A1 (ff och fm)

Nils Danielsson, född³⁹⁶ 1694, död³⁹⁷ 1741–1745 (säkert i Västanå). Son till **Daniel Nilsson** och **Lisken Månsdotter**, tabell A2. Bonde i Västanå; tolvman (nämndeman).³⁹⁸

Gift³⁹⁹ med **Kerstin Persdotter**, född⁴⁰⁰ .. /4 1691 i Västanå, död⁴⁰¹ 1750 eller 1751 (säkert i Västanå).

Nils har tagit över gården efter fadern redan när denne levde.⁴⁰²

Minst 6 barn (Kerstin är säkert mor för de 2 sista):

1. **Lisken**, född⁴⁰³ 1/11 1719. Bor kvar hemma i Västanå 1741. Vidare öden okända.

2. **Margareta** född⁴⁰⁴ 1/4 1722, död⁴⁰⁵ 14/1 1742 i Västanå.

3. **Stina** född⁴⁰⁶ 27/12 1724, död⁴⁰⁷ 10/2 1794 i Västerboda, Älvkarleby sn.

Gift⁴⁰⁸ (1) 1/11 1747 i Älvkarleby med **Daniel Larsson Öbrink**, född⁴⁰⁹ 1716 i Älvkarleö, Älvkarleby sn, död⁴¹⁰ 23/6 1765 i Östanå, Älvkarleby sn. Bonde i Östanå.

Gift⁴¹¹ (2) 29/11 1778 i Älvkarleby med **Johan Persson**, född⁴¹² 29/9 1734 i Hyttön, Älvkarleby sn, död⁴¹³ 29/5 1817 i Gårdskär, Älvkarleby sn. Bonde i Västerboda, Älvkarleby sn.

Stina flyttade som änka från Östanå till en gård i Västerboda där hon bodde med sonen **Per Öbrink** (1756–1816), som bor kvar med sin familj även när Johan Persson flyttat in som Stinas nye make.

³⁹⁶Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:1 (1736–1744) Bild 81 / sid 78.

³⁹⁷Husförhörslängder Älvkarleby (C) AI:1 (1736–1744) Bild 81 / sid 78 (han finns med 1741); AI:2 (1745–1762) Bild 67 / sid 69 (han finns inte med; se #110 för hustrun).

³⁹⁸Mantalslängder 1741, 1742.

³⁹⁹Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:1 (1736–1744) Bild 81 / sid 78.

⁴⁰⁰Husförhörslängder Älvkarleby (C) AI:1 (1736–1744) Bild 81 / sid 78; AI:2 (1745–1762) Bild 67 / sid 69 #110.

⁴⁰¹Hon finns med 1750 (sjuk) men inte 1751 i husförhörslängd AI:2 (1745–1762) Bild 67 / sid 69 #110.

⁴⁰²Mantalslängd 1735.

⁴⁰³Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:1 (1736–1744) Bild 81 / sid 78.

⁴⁰⁴Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:1 (1736–1744) Bild 81 / sid 78;

dödbok Älvkarleby (C) C:1 (1730–1759) Bild 99 / sid 103 (19 år 9 månader och 13 dagar 14/1 1742).

⁴⁰⁵Dödbok Älvkarleby (C) C:1 (1730–1759) Bild 99 / sid 103.

⁴⁰⁶Älvkarleby (C) AI:1 (1736–1744) Bild 81 / sid 78.

⁴⁰⁷Dödbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 129. Dödsorsak: giktvärk.

⁴⁰⁸Vigselbok Älvkarleby (C) C:1 (1730–1759) Bild 12 / sid 10.

⁴⁰⁹Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:2 (1745–1762) Bild 116 / sid 167 #404.

⁴¹⁰Dödbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 148.

⁴¹¹Vigselbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 15.

⁴¹²Födelsebok Älvkarleby (C) C:1 (1730–1759) Bild 35 / sid 37; husförhörslängder Älvkarleby (C) AI:4 (1774–1785) Bild 43 / sid 35 (1734); AI:2 (1745–1762) Bild 170 / sid 275 #725 (1734, Hyttön).

(Troligen rätt Johan, och i så fall son till Per Persson, trots att fadern heter Per Andersson enligt vigselbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 15 (1778).)

⁴¹³Dödbok Älvkarleby (C) F:1 (1809–1840) Bild 14 / sid 11. Dödsorsak: åld.br. (åldersbräcklighet).

(Minst) 4 barn i första äktenskapet; inga i det andra.

4. **Daniel**, född 10/7 1727, död 22/12 1815 i Mälby, Väddö sn (Uppland), se tabell 1.

5. **Per** född⁴¹⁴ 1/2 1730 i Västanå, död⁴¹⁵ 10/10 1784 i Västanå. Bonde i Västanå.⁴¹⁶

Gift⁴¹⁷ med **Lisa Andersdotter**, född⁴¹⁸ 4/5? 1733 i Längsand? i Älvkarleby sn, död⁴¹⁹ 14/9 1784 i Västanå.

3 barn, däribland **Anders Persson** (1759–1827), som efterträdde fadern som bonde i Västanå, och som gifte sig med **Lena Olofsdotter** (1765–1846), dotter till **Olof Jansson**, se tabell B1.⁴²⁰ Anders och Lena fick 8 barn, däribland bl.a. **Greta Lena Andersdotter** (1798–1864), gift med **Per Andersson** (1782–1844), se tabell 15, och **Olof Bomgren** (1801–1872), gift med **Greta Elfbrink** (1797–1881), se tabell 8.

6. **Nils** född⁴²¹ 23/1 1734 i Västanå, död⁴²² 1801 i Västanå. Husman i Västanå.⁴²³

Gift⁴²⁴ 28/12 1768 i Älvkarleby med **Margareta Olsdotter**, född⁴²⁵ 1731, död⁴²⁶ 21/2 1801 i Västanå. 2 barn.

TABELL A2 (fff och ffm)

Daniel Nilsson född⁴²⁷ ca 1667, död⁴²⁸ 27/4 1735. Bonde i Västanå.

Gift⁴²⁹ med **Lisken Månsdotter** född⁴³⁰ 1662, död⁴³¹ 1/5 1743 i Västanå.

Daniel utarmades när ryssarna 1719 härjade Roslagen och bl.a. brände Västanå 30/7 1719.⁴³²

Troligen minst 4 barn.^{433 434}

1. **Elisabeth**, född före 1694, död efter 1739. Gift.⁴³⁵

⁴¹⁴Födelsebok Älvkarleby (C) C:1 (1730–1759) Bild 23 / sid 25.

⁴¹⁵Dödbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 164. Dödsorsak: rötfeber.

⁴¹⁶Hemmanet Västanå 5.

⁴¹⁷Sonens födelsebok Älvkarleby (C) C:1 (1730–1759) Bild 86 / sid 90.

⁴¹⁸Datum och plats osäkra, men troligen denna Elisabet Andersdotter; födelseåret enligt husförhörslängder.

Födelsebok Älvkarleby (C) C:1 (1730–1759) Bild 32 / sid 34;

husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:3 (1768–1773) Bild 137 / sid 123.

⁴¹⁹Dödbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 164. Dödsorsak: rötfeber.

⁴²⁰Anders Persson och Lena Olofsdotter var alltså båda kusiner till Olof Elfbrink (på varsin sida), eftersom deras farbror resp. faster var gifta med varandra.

⁴²¹Födelsebok Älvkarleby (C) C:1 (1730–1759) Bild 34 / sid 36.

⁴²²Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:6 (1794–1801) Bild 229 / sid 221. Hittas ej i dödbok.

⁴²³En husman har ett hus utan jord att odla. [SAOB]

⁴²⁴Vigselsbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 10.

⁴²⁵Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:6 (1794–1801) Bild 229 / sid 221.

⁴²⁶Dödbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 135. Dödsorsak: vattusot.

⁴²⁷67 år 1735 enligt dödbok Älvkarleby (C) C:1 (1730–1759) Bild 93 / sid 97.

⁴²⁸Dödbok Älvkarleby (C) C:1 (1730–1759) Bild 93 / sid 97 (begravd 20/5).

Dödsorsak: "olyck. drunknade i färsen".

⁴²⁹Hon står som hans änka i dödbok Älvkarleby (C) C:1 (1730–1759) Bild 100 / sid 104.

⁴³⁰Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:1 (1736–1744) Bild 81 / sid 78.

⁴³¹Dödbok Älvkarleby (C) C:1 (1730–1759) Bild 100 / sid 104.

⁴³²SBL: Elfstrand.

⁴³³Lisken är mor till Nils, och därför också de yngre barnen, enligt husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:1 (1736–1744) Bild 81 / sid 78.

⁴³⁴Daniel och Petter är söner enligt SBL: Elfstrand. Fritz Nordström, Västanå-släkten, har dem också som söner till Daniel Nilsson, men skriver i en anmärkning: "Jag nödgas sätta ett frågetecken framför Daniel och Petter Danielsöners namn, då jag ännu icke kan prestera fullt bindande bevis för att de höra hit. Släkttraditionen och en del andra omständigheter tala dock för att så måste vara fallet."

Sådan omständigheter är fadderrelationerna i fotnot 36 och 617, liksom att Stina Nilsson (tabell A1) hade en son Daniel född 1760 med en fadder "Elfstrand i Gefle" (oklart vilken).

2. **Nils**, född 1694, död 1741–1745, se tabell A1.
3. **Daniel Elfstrand**, född 1705, troligen i Västanå, död 25/1 1780 i Gävle. Grosshandlare, rådman. Se tabell C1.
4. **Petter Elfstrand**, född 1708, troligen i Västanå, död 20/6 1782 i Gävle. Grosshandlare, rådman. Se tabell C2.

TABELL A3 (fff)

Nils Danielsson, bonde i Västanå åtminstone 1677–1682; död före 1709.^{436 437}
*minst 1 barn:*⁴³⁸

1. **Daniel**, född ca 1667, död 27/4 1735, bonde i Västanå. Se tabell A2.

⁴³⁵Fritz Nordström: Västanå-släkten. Den enda källa jag känner till är att hon tillsammans med Nils (och andra) är fadder till Petters första barn, se fotnot 617, vilket talar för att alla tre är syskon.

⁴³⁶Mantalslängder 1677, 1678, 1680, 1682. Finns inte i Västanå 1674. Efter 1682 är det en lucka i mantalslängderna till 1709, då han är ersatt av Daniel Nilsson, troligen i samma gård.

⁴³⁷Fritz Nordström, Västanå-släkten, spekulerar: ”möjligen var han son till Daniel Jansson i Östanå, som levde 1640, och bror till Jöns Danielsson i samma by”.

⁴³⁸SBL: Elfstrand; Fritz Nordström: Västanå-släkten. Se också mantalslängderna i fotnot 436, vilka gör troligt att Daniel Nilsson är son. (Jag vet inte om SBL och Nordström haft någon ytterligare källa.)

Appendix B. Cajsa Jansdotters härstamning

Olof Elfbrinks mor var Cajsa (Catharina, Carin) Jansdotter, se tabell 1. Hennes härstamning och bakgrund före giftermålet med Daniel Nilsson är inte helt enkla att läsa ut ur kyrkoböckerna. Det är dock möjligt att dra följande slutsatser med stor säkerhet.

Kyrkoböckerna ger (som ofta) delvis motstridiga uppgifter om Cajsas födelseår. Enligt alla Älvkarleby husförhörslängder 1768–1809 är hon född 1743 (utan angiven dag); enligt ett par av dem i Valbo.⁴³⁹ Efter flytten till Väddö 1804 anges i husförhörslängder födelseåret till 1740, och datum till 9/9.⁴⁴⁰ Cajsa finns dock inte i Valbo födelsebok, varken 1740 eller 1743.

Cajsa står i Älvkarleby vigselbok⁴⁴¹ 16/10 1762 som pigan Catharina Jeansdotter, Västanån. Detta är rimligtvis den Caisa Johansdotter som enligt Älvkarleby husförhörslängd 1745–1762 är född 1740 i Valbo och 1759 flyttade till Västanå.⁴⁴²

Enligt samma husförhörslängd flyttade 1759 ytterligare 4 personer födda i Valbo till Västanå.⁴⁴³ Den sista av dem (Brita Olofsdotter född 1737) tycks inte höra till familjen, men de tre andra, Johan Olofsson, Margareta Persdotter och Olof Johansson (född 1737) tycks vara Cajsas familj. För detta talar bl.a. att namnen Johansdotter och Johansson stämmer; man kan också notera att Cajsa, Johan och Margareta, och delvis Olof, skriftat sig på exakt samma datum 1759–1762 enligt husförhörslängden. Vidare återfinns Johan, Margareta och Olof i nästa husförhörslängd, fortfarande i Västanå;⁴⁴⁴ de kallas här bonden Jan Olofsson med hustru Greta och gifte sonen Olof Jansson; det finns också fyra yngre barn Jan (1749), Per (1754), Anders (1762) och Lars (1765). Olof, Jan och Per finns alla i Valbo födelsebok, som barn till Johan/Jan Olofsson i Grinduga.⁴⁴⁵ Familjen kom alltså från Grinduga, vilket bekräftas av Valbo husförhörslängd 1756,⁴⁴⁶ vilken även visar att familjen hade en dotter Carin.⁴⁴⁷ Detta bekräftas ytterligare av Valbo husförhörslängd 1749, där Carin är 8 år,⁴⁴⁸ och av Valbo födelsebok,⁴⁴⁹ som visar att Johan Olofsson i Grinduga fick en dotter Carin 9/8 1741.

Denna Carin är alltså Cajsa (eller Catharina) Jansdotter som 1762 gifte sig med Daniel Nilsson (tabell 1) i en granngård. Cajsa mor är då Jan Olofssons första hustru Anna Andersdotter (se nedan), död ca 1752 när familjen fortfarande bodde i Grinduga.

Ytterligare stöd för denna identifiering av Cajsa Jansdotter, och av hennes far Jan, är att tre av Daniel och Cajsas barn bland sina faddrar har Olof Jansson, Jan Jansson resp. Anders Jansson (åtminstone de två första bor i Västanå);⁴⁵⁰ detta är gissningsvis Cajsas bröder, och

⁴³⁹t.ex. husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:3 (1768–1773) Bild 141 / sid 127.

⁴⁴⁰t.ex. husförhörslängd Väddö (AB) AI:5a (1807–1820) Bild 1280 / sid 121.

⁴⁴¹Vigselbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 7

⁴⁴²Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:2 (1745–1762) Bild 72 / sid 79, nr 138. Det finns ingen annan Cajsa Jansson (el. liknande) i Västanå i denna husförhörslängd, och dessutom kommer hon från Valbo.

⁴⁴³Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:2 (1745–1762) Bild 69 / sid 73 nr 119 och 120; Bild 72 / sid 79 nr 136 och 141. Denna husförhörslängd är inte, som nästan alla andra, förd familjevis utan person för person; dessutom innehåller den bara vuxna.

⁴⁴⁴Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:3 (1768–1773) Bild 136 / sid 122.

⁴⁴⁵Födelseböcker: Olof 18/3 1739 Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 65 / sid 123; Jan 26/5 1749 Valbo (X) C:2 (1741–1801) Bild 30 / sid 50; Per 24/11 1754 Valbo (X) C:2 (1741–1801) Bild 49 / sid 88.

⁴⁴⁶Husförhörslängd Valbo (X) AI:2 (1740–1773) Bild 79 / sid 148.

⁴⁴⁷Att denna familj flyttade från Valbo till Älvkarleby står också i mantalslängden för Valbo 1759, fast det står att de flyttar till Älvkarleö bruk. (Tydligen ett misstag – det finns ingen annan familj med samma namn som samtidigt flyttar till Älvkarleby.) Detta bekräftas också av handlingarna från storskiftet i Västanå 1776 som säger att nämndeman Jan Olsson bytt till sig ett hemman i Västanå av Älvkarleö bruk mot ett hemman i Grinduga, Valbo sn. Lantmäteriet, historiska kartor 03-ÄLV-59 sida 11 (paginerad 7).

⁴⁴⁸Husförhörslängd Valbo (X) AI:2 (1740–1773) Bild 53 / sid 95.

⁴⁴⁹Födelsebok Valbo (X) C:2 (1741–1801) Bild 7 / sid 4.

⁴⁵⁰Daniel: Olof Jansson (och även Margareta Persdotter i Västanå, Cajsas styvmor). Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 34.

namnen stämmer med tre av Jan Olofssons fem söner i Älvkarleby husförhörslängd 1768–1773.⁴⁵¹ Omvänt var Daniel Nilsson fadder till åtminstone ett av Olof Janssons barn.⁴⁵²

Cajsas förfäder kan sedan följas ytterligare två generationer bakåt i Valbos kyrkoböcker.⁴⁵³ Detta visas i följande tabeller, där släktskapen från Olof Elfbrink visas i tabellhuvudet med f = far och m = mor.

TABELL B1 (mf och mm)

Jan Olofsson, född⁴⁵⁴ 1714 i Grinduga, Valbo sn, död⁴⁵⁵ 21/3 1789 i Västanå, Älvkarleby sn. Bonde i Grinduga och Västanå. Kyrkvård och tolvman. Son till **Olof Eriksson** och **Karin Johansdotter**, tabell B2.

Gift⁴⁵⁶ (1) 1/6 1737 i Valbo med **Anna Andersdotter**, född⁴⁵⁷ 21/2 1718 i Lärkebo, Valbo sn, död⁴⁵⁸ ca 1752 i Grinduga. Dotter till **Anders Hansson** och **Anna Jansdotter**, tabell B3.

Gift⁴⁵⁹ (2) 21/10 1753 i Valbo med **Margareta Persdotter**, född⁴⁶⁰ 1725, död⁴⁶¹ 2/4 1792 i Västanå, Älvkarleby sn, som före vigseln var piga i Järvsta, Valbo sn.

Jan övertar gården i Grinduga efter sin far när denne dör 1753. Jan är då änpling med flera barn, och 1753 gifter han om sig med Margareta. 1759 byter Jan sin gård i Grinduga mot en gård i Västanå i Älvkarleby sn (ca 10 km åt SO fågelvägen) och flyttar dit med familjen, som då har minst 5 barn (3–20 år gamla).⁴⁶² Jan blir både kyrkvård och tolvman (nämndeman).

Minst 5 barn i första och 4 barn i andra äktenskapet:

- (1) **Olof**, född⁴⁶³ 18/3 1739 i Grinduga, död⁴⁶⁴ 15/5 1774 i Västanå. Gift⁴⁶⁵ 4/11 1764 med **Greta Andersdotter**, född⁴⁶⁶ 1738, död⁴⁶⁷ ca 1782. Olof och Greta bor kvar hos Olofs far och styvmor på gården i Västanå; de får (minst) 3 döttrar. Greta bor som änka kvar med sina barn, och när även hon dött bor döttrarna kvar hos farfar och styvfarmor. En av Olof och Gretas döttrar är **Lena Olofsdotter** (1765–1846), gift med **Anders Persson** (1759–1827), se tabell A1.
- (1) **Cajsa**, född 9/8 1741 i Grinduga, död 18/1 1824 i Mälby, Väddö sn (Uppland). Se tabell 1.

Per: Jan Jansson. Husförhörslängd Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 53.

Nils: Anders Jansson. Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 76.

⁴⁵¹Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:3 (1768–1773) Bild 136 / sid 122.

⁴⁵²Helena Olofsdotter. Husförhörslängd Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 39.

⁴⁵³Födelse- och vigselböcker för Valbo finns bevarade från och med 1688, och husförhörslängder (vissa år) från 1709/1710, medan dödböcker bara finns från 1753.

⁴⁵⁴Husförhörslängd Valbo (X) AI:4a (1756–1759) Bild 9 / sid 3 (1756). (Hittas ej i födelsebok 1712–1716.)

⁴⁵⁵Dödbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 125. Dödsorsak: lungсот..

⁴⁵⁶Vigselbok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 34 / sid 61.

⁴⁵⁷Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 178 / sid 349.

⁴⁵⁸Lever 1751 [husförhörslängd Valbo (X) AI:2 (1740–1773) Bild 53 / sid 94], men mannen gifter om sig 1753.

⁴⁵⁹Vigselbok Valbo (X) C:2 (1741–1801) Bild 214 / sid 414

⁴⁶⁰Husförhörslängd Valbo (X) AI:4a (1756–1759) Bild 9 / sid 3 (1756).

⁴⁶¹Dödbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 128.

Dödsorsak: svullnad.

⁴⁶²Se fotnot 442, 443, 447. Gården i Västanå ägdes tidigare av Älvkarleö bruk, liksom de flesta hemman i Västanå.

⁴⁶³Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 65 / sid 123.

⁴⁶⁴Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:3 (1768–1773) Bild 136 / sid 122. (Saknas i dödboken; se även fotnot 473.)
Dödsorsak: drunkning, tydligen tillsammans med brodern Jan.

⁴⁶⁵Vigselbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 8.

⁴⁶⁶Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:3 (1768–1773) Bild 136 / sid 122.

⁴⁶⁷Finns i husförhörslängd till 1782, men inte senare (trots att hennes barn finns kvar): Älvkarleby (C) AI:4 (1774–1785) Bild 140 / sid 131 men inte Bild 141 / sid 132.

3. (1) **Anna**, född⁴⁶⁸ 18/6 1744 i Grinduga, död⁴⁶⁹ 28/10 1756 i Grinduga.
4. (1) **Anders**, född⁴⁷⁰ ca 1746 i Grinduga, död⁴⁷¹ före 1756 i Grinduga.
5. (1) **Jan**, född⁴⁷² 26/5 1749 i Grinduga, död⁴⁷³ 15/5 1774 i Västanå.
6. (2) **Per**, född⁴⁷⁴ 24/11 1754 i Grinduga, död⁴⁷⁵ 27/11 1804 i Västanå. Gift⁴⁷⁶ 24/9 1780 i Älvkarleby med **Cajsa Persdotter**, född⁴⁷⁷ 1759, död⁴⁷⁸ 3/5 1816 i Västanå, dotter till bonden **Per Larsson** (1725–1787) och **Greta Olsdotter** (1735–1785) i Västanå.

Per övertar gården i Västanå efter sin far. Även Per blir tolvman och kyrkvård. Per och Cajsa får 8 barn varav 4 blir vuxna. Efter Pers död brukas gården vidare av änkan, och övertas sedan av sonen **Jan Persson** (1789–1851) när han blir vuxen.

7. (2) **Helena (Lena)**, född 7/10 1756 i Grinduga, död 30/7 1819 i Hårsta i Älvkarleby sn. Bor kvar hemma till 1785. Gift (1) 29/11 1785 med änklungen **Lars Andersson** i Hårsta. Gift (2) 31/12 1797 med änklungen **Anders Andersson** i Hårsta. Se tabell 15.
8. (2) **Anders Bomgren**, född⁴⁷⁹ 10/11 1762 i Västanå, död (troligen)⁴⁸⁰ 17/4 1829 i Gävle.

Anders blir sjöman, senast 1784. Han tar namnet Bomgren (kanske när han går till sjöss).^{481 482}

Anders är gissningsvis den Anders Bomgren som 1794 är styrman i Gävle, och senare kofferdikapten,⁴⁸³ men detta är inte säkert.⁴⁸⁴ (Denna identifikation antas i det följande, som annars gäller Anders Bomgren i Gävle.)

⁴⁶⁸Födelsebok Valbo (X) C:2 (1741–1801) Bild 14 / sid 18.

⁴⁶⁹Dödbok Valbo (X) F:1 (1753–1826) Bild 7 / sid 6.

Dödsorsak: förstoppning.

⁴⁷⁰Husförhörslängd Valbo (X) AI:2 (1740–1773) Bild 53 / sid 95.

⁴⁷¹Ej i husförhörslängd Valbo (X) AI:4a (1756–1759) Bild 9 / sid 3 (1756) eller senare.

⁴⁷²Födelsebok Valbo (X) C:2 (1741–1801) Bild 30 / sid 50.

⁴⁷³Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:3 (1768–1773) Bild 136 / sid 122.

Dödsorsak: drunkning, tydligen tillsammans med brodern Olof.

Saknas i dödboken denna dag. Kan vara den Johan, son till Jan Olsson som enligt dödboken omkommer i forsen 2/6 1774 med tre andra män (men inte Olof), fast datum inte stämmer och åldern 21 inte riktigt stämmer. Dödbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 156.

⁴⁷⁴Födelsebok Valbo (X) C:2 (1741–1801) Bild 49 / sid 88.

⁴⁷⁵Dödbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 138. Dödsorsak: drunknad.

⁴⁷⁶Vigselbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 16. Dubbelbröllop då även Cajsas bror Lars Persson gifte sig.

⁴⁷⁷Älvkarleby (C) AI:4 (1774–1785) Bild 141 / sid 132.

⁴⁷⁸Dödbok Älvkarleby (C) F:1 (1809–1840) Bild 13 / sid 10. Dödsorsak: lungсот.

⁴⁷⁹Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 32.

⁴⁸⁰Om identifikationen med Anders Bomgren i Gävle är korrekt.

Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CII:14 (1829) Bild 38. Dödsorsak: kallbrand.

⁴⁸¹Husförhörslängder Älvkarleby (C) AI:4 (1774–1785) Bild 141 / sid 132; Älvkarleby (C) AI:5 (1785–1793) Bild 115 / sid 110. (Hittas inte i senare husförhörslängder i Älvkarleby.)

⁴⁸²Någon tidigare Bomgren i släkten är inte känd. Däremot tar 3 av Anders syskonbarnbarn långt senare också namnet Bomgren: Olofs dottersöner Olof (Andersson) Bomgren (1801–1872) och Jan (Andersson) Bomgren (1810–1892), samt Pers sonson Per (Persson) Bomgren (1826–1875).

⁴⁸³En kofferdikapten (Coopvardi Capten) var kapten på ett handelsfartyg.

⁴⁸⁴Denne Anders i Gävle är född 1762 enligt husförhörslängder, och 66 1/2 år i dödboken, så han borde vara född hösten (ca oktober) 1762, vilket stämmer väl (med en månads avrundning). Inget är känt från Gävle om hans ursprung. (Ej känd i tidigare kyrkoböcker i Gävle; tidigare husförhörslängder finns ej.)

När denne Anders son Johan föds i Gävle 1796 är en av de sex faddrarna Olof Elfbrink (tabell 10; då handelsbokhållare i Gävle). Detta passar bra med att Olof är systerson till den Anders som är född i Västanå, men är naturligtvis inget bevis för släktskap. (Bland faddrarna finns också grosshandlaren Per Ennes och hans mor, liksom två släktingar till Anders Bomgrens hustru.)

Någon annan koppling mellan Anders Bomgren i Gävle och Älvkarleby än genom Olof Elfbrink inte känd.

Gift⁴⁸⁵ i Gävle 1794 med **Ingrid Magdalena Wahlund**, född⁴⁸⁶ 24/5 1761 i Gävle, död⁴⁸⁷ 20/12 1856 i Gävle, dotter till besökaren (tulltjänstemannen) **Jöns Wahlund** och **Anna Hjertberg** (1721–1802).

Anders slutar vara kofferdikapten ca 1810; det är okänt vad han sedan gjorde (om något).⁴⁸⁸
I husförhörlängden står om Anders ”levvat illa och fått varning 1810”.⁴⁸⁹

1821–1827 bor hos Anders Bomgren sjömannen Olof Elfgren (tabell D4), som alltså är Anders systerdotter. Ungefär samtidigt bor Anders Bomgrens son **Johan Bomgren** (1796–1870) hos Olof Elfbrink (tabell 10) (som var en av Johans faddrar, se fotnot 484); Johan är bokhållare och arbetar tydligen då i Olofs firma Dan. Elfstrand & Co. (Johan blir senare vågmästare i Gävle.)

9. (2) **Lars**,⁴⁹⁰ 28/3 1765 i Västanå, död⁴⁹¹ 27/5 1768 i Västanå.

TABELL B2 (mff och mfm)

Olof Eriksson, född⁴⁹² ca 1680, död⁴⁹³ 27/4 1753 i Grinduga, Valbo sn. Son till **Erik Olofsson** och troligen **Elin**, tabell B4. Bonde i Grinduga.

Gift⁴⁹⁴ 16/9 1706 i Valbo med **Karin Johansdotter**, född⁴⁹⁵ 1683, död⁴⁹⁶ 11/6 1756 i Grinduga. Dotter till **Johan Persson** och troligen **Brita Andersdotter**, tabell B5.⁴⁹⁷

Olof bor kvar hemma på föräldragården i Grinduga med fru och barn; 1718 övertar han gården efter sin far.⁴⁹⁸

*Minst 6 barn:*⁴⁹⁹

1. **Ella**, född⁵⁰⁰ 9/10 1710 i Grinduga.

2. **Jan**, född ca 1713 i Grinduga, död 21/3 1789 i Västanå, Älvkarleby sn. Bonde i Grinduga och Västanå. Se tabell B1.

3. **Brita**, född⁵⁰¹ 7/7 1717 i Grinduga. Gift⁵⁰² 5/6 1737 (4 dagar efter brodern Jan) i Valbo med **Olof Persson**, född ca 1710, bonde i Järvsta, Valbo sn.⁵⁰³

⁴⁸⁵Vigselbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:7 (1790–1800) Bild 185 / sid 361. (Vigseldatum okänt, men lysning 7/12 1794.)

⁴⁸⁶Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:5 (1753–1769) Bild 153 / sid 147.

⁴⁸⁷Husförhörlängd Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:11b (1836–1840) Bild 174 / sid 167.

⁴⁸⁸”f.d. Coopv. Capiten” i husförhörlängd Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:6b (1811–1815) Bild 96 / sid 92.

⁴⁸⁹Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:6b (1811–1815) Bild 96 / sid 92.

⁴⁹⁰Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 38.

⁴⁹¹Dödbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 149. Dödsorsak: kopporna.

⁴⁹²68 år februari 1749 enligt husförhörlängd Valbo (X) AI:2 (1740–1773) Bild 53 / sid 95;

73 år 1753 enligt dödbok Valbo (X) F:1 (1753–1826) Bild 5 / sid 2.

⁴⁹³Dödbok Valbo (X) F:1 (1753–1826) Bild 5 / sid 2. Dödsorsak: ålderdom.

⁴⁹⁴Vigselbok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 19 / sid 31.

⁴⁹⁵Husförhörlängd Valbo (X) AI:4a (1756–1759) Bild 9 / sid 3.

⁴⁹⁶Dödbok Valbo (X) F:1 (1753–1826) Bild 7 / sid 6. Dödsorsak: ålderdom.

⁴⁹⁷Enligt vigselboken 1706 kommer Karin Johansdotter från Harnäs; enligt mantalslängder finns då bara en bondgård i Harnäs, och bonden Johan Persson där har en hemmavarande son och dotter 1706 men bara en son 1708. Jag antar därför att Karins är Johan Perssons dotter. (Harnäs tycks saknas i husförhörlängden före ca 1735.)

⁴⁹⁸Husförhörlängd Valbo (X) AI:1 (1709–1740) Bild 52 / sid 46 (1710) och Bild 105 / sid 98 (ca 1737); mantalslängder 1717 och 1718.

⁴⁹⁹Husförhörlängden från 1710 har i senare tillägg följande barn som kan vara barn till Olof, men detta är oklart: Johan, Erik (död), Helena, Karin, Anders. I så fall ytterligare 3 barn.

Valbo (X) AI:1 (1709–1740) Bild 52 / sid 46 (1710).

⁵⁰⁰Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 150 / sid 293.

⁵⁰¹Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 177 / sid 347.

⁵⁰²Vigselbok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 34 / sid 61.

4. **Karin**, född⁵⁰⁴ 25/1 1720 i Grinduga, död⁵⁰⁵ 9/1 1803 i Lärkebo. Gift⁵⁰⁶ 10/10 1742 i Valbo med sin svåger **Hans Andersson** (1715–1789), bonde i Lärkebo, se tabell B3. 6 barn.
5. **Margareta**, född⁵⁰⁷ 9/1 1723 i Grinduga. Gift⁵⁰⁸ 5/10 1745 i Valbo med **Lars Jönsson**, född 3/11 1719 i Mårtsbo, Valbo sn, bonde i Mårtsbo.⁵⁰⁹
6. **Anna**, född⁵¹⁰ 25/2 1726 i Grinduga. Troligen död som barn.⁵¹¹

TABELL B3 (mmf och mmm)

Anders Hansson, död⁵¹² ca 1745 i Lärkebo, Valbo sn. Son till **Hans Danielsson** och troligen **Cecilia**, tabell B6. Bonde i Lärkebo.

Gift⁵¹³ 21/9 1713 i Valbo med **Anna Jansdotter**, född⁵¹⁴ 2/3 1691 i Öhn, död⁵¹⁵ 13/4 1768 i Lärkebo, Valbo sn. Dotter till **Jan Hansson** och troligen **Anna**, tabell B7.

Anders bor kvar på föräldragården i Lärkebo och övertar gården 1713.

Minst 7 barn:

1. **Hans**, född⁵¹⁶ 6/9 1715 i Lärkebo, död⁵¹⁷ 26/12 1789 i Lärkebo. Bonde i Lärkebo, efter sin far. Gift⁵¹⁸ 10/10 1742 i Valbo med sin svägerska **Karin Olofsdotter** (1720–1803), se tabell B2. 6 barn.
2. **Anna**, född 21/2 1718 i Lärkebo, död ca 1752 i Grinduga. Se tabell B1.
3. **Anders**, född⁵¹⁹ 26/3 1723 i Lärkebo.
4. **Erik**, född⁵²⁰ 4/9 1726 i Lärkebo, troligen död⁵²¹ ca 1742 i Lärkebo.
5. **Margareta**, född⁵²² troligen 1730 i Lärkebo.
6. **Brita**, född⁵²³ 7/4 1733 i Lärkebo.
7. **Olof**, född⁵²⁴ 15/8 1736 i Lärkebo.

⁵⁰³Husförhörslängd Valbo (X) AI:2 (1740–1773) Bild 52 / sid 93.

⁵⁰⁴Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 185 / sid 363.

⁵⁰⁵Dödbok Valbo (X) F:1 (1753–1826) Bild 39 / sid 70. Dödsorsak: ålderdom.

⁵⁰⁶Vigselbok Valbo (X) C:2 (1741–1801) Bild 209 / sid 404.

⁵⁰⁷Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 193 / sid 379.

⁵⁰⁸Vigselbok Valbo (X) C:2 (1741–1801) Bild 211 / sid 408.

⁵⁰⁹Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 184 / sid 361.

Husförhörslängd Valbo (X) AI:2 (1740–1773) Bild 54 / sid 97.

⁵¹⁰Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 203 / sid 399.

⁵¹¹Finns inte med familjen i husförhörslängd ca 1737. Valbo (X) AI:1 (1709–1740) Bild 105 / sid 98.

⁵¹²Mantalslängd 1745: "död och sonen tillträder";

husförhörslängd Valbo (X) AI:2 (1740–1773) Bild 31 / sid 51.

⁵¹³Vigselbok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 23 / sid 39.

⁵¹⁴Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 86 / sid 165.

⁵¹⁵Dödbok Valbo (X) F:1 (1753–1826) Bild 14 / sid 20. Dödsorsak: ålderdom..

⁵¹⁶Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 170 / sid 333.

⁵¹⁷Dödbok Valbo (X) F:1 (1753–1826) Bild 31 / sid 54. Dödsorsak: slag.

⁵¹⁸Vigselbok Valbo (X) C:2 (1741–1801) Bild 209 / sid 404.

⁵¹⁹Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 194 / sid 381.

⁵²⁰Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 204 / sid 401.

⁵²¹I husförhörslängd 1740 men inte 1744: Valbo (X) AI:2 (1740–1773) Bild 7 / sid 3 (Lärkebo 1740); Bild 54 / sid 97 (Lärkebo 1744 m.fl.)

⁵²²Födelsebok 18 år 1749 enligt husförhörslängd Valbo (X) AI:2 (1740–1773) Bild 54 / sid 97. Hittas ej i födelsebok, som har en lucka 1729–1730..

⁵²³Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 45 / sid 83.

⁵²⁴Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 58 / sid 109.

TABELL B4 (mf ff och mf fm?)

Erik Olofsson, död⁵²⁵ ca 1717 i Grinduga, Valbo sn (Gästrikland). Bonde i Grinduga sedan ca 1690. Kanske son till **Olof Eriksson**, död ca 1689, också bonde i Grinduga.⁵²⁶

Gift⁵²⁷ med **Elin**, död⁵²⁸ efter 1710 men före ca 1737.

*Minst 6 barn (det är okänt om Elin var mamma till barnen):*⁵²⁹

1. **Olof**, född ca 1680. Se tabell B2.
2. **Anders**. Gift före 1710 med **Karin**. Bor som gift kvar hemma 1710, men flyttar senare.⁵³⁰
3. **Mårten**, född⁵³¹ 22/9 1689 i Grinduga.
4. **Erik**, född⁵³² 11/8 1690 i Grinduga. Bor kvar hemma 1710, men flyttar senare.⁵³³
5. **Lars**, född⁵³⁴ 9/10 1692 i Grinduga. Bor kvar hemma 1710.⁵³⁵
6. **NN** (dotter), född 11/8 1695 i Grinduga, och död samma dag.⁵³⁶

TABELL B5 (mf mf och mf mm?)

Johan Persson, död⁵³⁷ ca 1717 i Harnäs, Valbo sn. Bonde i Harnäs sedan 1701. Gissningsvis son till **Per Hansson**, död ca 1700, som var bonde på samma gård (den enda) i Harnäs.⁵³⁸

Gift⁵³⁹ med **Brita Andersdotter**, född⁵⁴⁰ 1664, död⁵⁴¹ 30/1 1757 i Harnäs.

*Minst 9 barn (Brita är mor till alla utom möjligen Karin)*⁵⁴²:

1. **Anders**, död⁵⁴³ ca 1741. Bonde i Harnäs. Gift⁵⁴⁴ 8/10 1711 med **Karin Andersdotter**, född⁵⁴⁵ 1689, död⁵⁴⁶ 18/4 1759 i Harnäs, som före vigseln är piga i Järvsta, Valbo sn. Anders bor kvar hemma på föräldragården i Harnäs med fru och barn; 1718 tar han över gården efter sin far.⁵⁴⁷ Anders och Karin får minst 9 barn.

⁵²⁵I mantalslängd 1717, men 1718 ersatt av sonen Olof Eriksson.

⁵²⁶Mantalslängder visar att Olof Eriksson var bonde i Grinduga från åtminstone 1654–1688. 1690 är han borta och antagligtvis död, medan Erik Olofsson har tillkommit; kanske men inte säkert på samma gård.

⁵²⁷Husförhörslängd Valbo (X) AI:1 (1709–1740) Bild 52 / sid 46.

⁵²⁸Husförhörslängd Valbo (X) AI:1 (1709–1740) Bild 52 / sid 46 (1710) men ej på Bild 105 / sid 98 (ca 1737).

⁵²⁹Ordningen på barnen är delvis osäker; i husförhörslängden 1710 står barnen i ordning Anders, Erik, Lars, Olof (med två pigor inskjutna emellan).

⁵³⁰Husförhörslängd Valbo (X) AI:1 (1709–1740) Bild 52 / sid 46.

⁵³¹Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 76 / sid 145.

⁵³²Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 83 / sid 159.

⁵³³Husförhörslängd Valbo (X) AI:1 (1709–1740) Bild 52 / sid 46.

⁵³⁴Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 92 / sid 177.

⁵³⁵Husförhörslängd Valbo (X) AI:1 (1709–1740) Bild 52 / sid 46.

⁵³⁶Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 101 / sid 195, ”döpt av sin mormoder och strax(?) död”.

⁵³⁷I mantalslängd 1717; ersatt av sonen 1718.

⁵³⁸Mantalslängder visar att Per Hansson hade gården i Harnäs från åtminstone 1679 till 1700; 1701 efterträddes han av Johan Persson.

⁵³⁹Brita är Johans änka: dödbok Valbo (X) F:1 (1753–1826) Bild 7 / sid 6.

⁵⁴⁰Husförhörslängd Valbo (X) AI:4a (1756–1759) Bild 10 / sid 5.

Uppges i dödbok en vara 95 år, vilket skulle innebära född ca 1661, men detta är troligen lite överdrivet..

⁵⁴¹Dödbok Valbo (X) F:1 (1753–1826) Bild 7 / sid 6. Dödsorsak: ålderdom..

⁵⁴²Mor till Anders enligt husförhörslängder Valbo (X) AI:1 (1709–1740) Bild 106 / sid 99 och AI:4a (1756–1759) Bild 10 / sid 5. Därför också mor till de yngre barnen. (Ordningen mellan Anders och Karin okänd, men de övriga måste vara yngre.)

⁵⁴³I mantalslängd 1741, men 1742 ersatt av sin änka.

⁵⁴⁴Vigselbok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 22 / sid 37.

⁵⁴⁵Husförhörslängd Valbo (X) AI:4a (1756–1759) Bild 10 / sid 5.

⁵⁴⁶Dödbok Valbo (X) F:1 (1753–1826) Bild 8 / sid 8. Dödsorsak: ålderdom.

⁵⁴⁷Mantalslängder 1717 och 1718.

2. **Karin**, född 1683, död 11/6 1756 i Grinduga. Se tabell B2.
3. **Per**, född⁵⁴⁸ 1/1 1689 i Harnäs.
4. **Johan**, född⁵⁴⁹ 13/3 1691 i Harnäs.
5. **Erik**, född⁵⁵⁰ 9/6 1697 i Harnäs
6. **Margareta**, född⁵⁵¹ tvilling 16/1 1700 i Harnäs.
7. **Brita**, född⁵⁵² tvilling 16/1 1700 i Harnäs.
8. **Anna**, född⁵⁵³ 28/11 1702 i Harnäs, död⁵⁵⁴ ../3 1706 i Harnäs.
9. **Ingrid**, född⁵⁵⁵ 12/3 1705 i Harnäs.

TABELL B6 (mmff och mmfm?)

Hans Danielsson, död⁵⁵⁶ ca 1712 i Lärkebo, Valbo sn. Bonde i Lärkebo. Gissningsvis son till **Daniel Olofsson** (död på 1680-talet), som kanske var son till **Olof Jonsson** (död ca 1658), vilka också var bönder i Lärkebo.⁵⁵⁷

Gift⁵⁵⁸ med **Cecilia**, död⁵⁵⁹ efter 1712 men före 1735.

Minst 7 barn (det är okänt om Cecilia var mamma till barnen):

1. **Anders**, död ca 1745. Bonde i Lärkebo. Se tabell B3.
2. **Olof**, född 28/10 1689 i Lärkebo, död ../8 1702 i Lärkebo.⁵⁶⁰
3. **Daniel**, född⁵⁶¹ 20/12 1692 i Lärkebo.
4. **Brita** född 26/5 1695 i Lärkebo, död ../4 1698 i Lärkebo.⁵⁶²
5. **Brita** född⁵⁶³ 1/5 1698 i Lärkebo.
6. **Erik** född 11/4 1701 i Lärkebo, död ../6 1702 i Lärkebo.⁵⁶⁴
7. **Margareta** född⁵⁶⁵ 26/7 1706 i Lärkebo.

TABELL B7 (mmmf och mmmm?)

Jan (Johan) Hansson, död⁵⁶⁶ ca 1710 i Öhn, Valbo sn. Bonde i Öhn sedan åtminstone 1679.

⁵⁴⁸Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 78 / sid 149.

⁵⁴⁹Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 86 / sid 165.

⁵⁵⁰Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 107 / sid 207.

⁵⁵¹Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 113 / sid 219.

⁵⁵²Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 113 / sid 219.

⁵⁵³Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 121 / sid 235.

⁵⁵⁴Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 121 / sid 235.

⁵⁵⁵Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 131 / sid 255.

⁵⁵⁶I mantalslängd 1712; ersatt av sonen 1713;

husförhörslängd Valbo (X) AI:1 (1709–1740) Bild 54 / sid 48 (ca 1710) ”död” (tillagt senare).

⁵⁵⁷Mantalslängder visar att Daniel Olofsson hade gården i Lärkebo från 1659 till åtminstone 1681; senast 1688 efterträddes han av Olof Danielsson som hade gården till 1708; 1709–1712 hade Olof och Hans Danielsson gården tillsammans. Det verkar troligt att Olof och Hans var bröder, och söner till Daniel.

Olof Jonsson hade gården 1655–1658, och efterträddes av Daniel Olofsson.

⁵⁵⁸Husförhörslängd Valbo (X) AI:1 (1709–1740) Bild 54 / sid 48.

⁵⁵⁹Husförhörslängd Valbo (X) AI:1 (1709–1740) Bild 54 / sid 48 (ca 1710) men ej på Bild 106 / sid 99 (1735); mantalslängd 1712..

⁵⁶⁰Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 80 / sid 153.

⁵⁶¹Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 93 / sid 179.

⁵⁶²Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 101 / sid 195.

⁵⁶³Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 109 / sid 211.

⁵⁶⁴Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 116 / sid 225.

⁵⁶⁵Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 128 / sid 249.

Gift⁵⁶⁷ med **Anna**, död⁵⁶⁸ efter 1709 men före 1736.

Minst 5 barn (det är okänt om Anna var mamma till barnen):

1. **Hans**, död⁵⁶⁹ i Öhn ca 1736. Bonde i Öhn.

Gift⁵⁷⁰ 8/10 1705 i Valbo med **Margareta Olofsdotter**, född⁵⁷¹ ca 1685, död⁵⁷² 24/10 1758 i Öhn, som före vigseln bor i Lärkebo, Valbo sn.

Hans bor kvar hemma på föräldragården i Öhn med fru och barn; 1711 övertar han gården efter sin far. Hans och Margareta får minst 8 barn.

2. **Erik**, bor 1709 kvar hemma i Öhn.⁵⁷³

3. **Johan**, född⁵⁷⁴ 5/2 1689 i Öhn. Finns 1709 inte kvar hemma; kan ha dött som barn.⁵⁷⁵

4. **Anna**, född 2/3 1691 i Öhn, död 13/4 1768 i Lärkebo, Valbo sn. Se tabell B3.

5. **Anders**, född⁵⁷⁶ 21/12 1693 i Öhn. Finns 1709 inte kvar hemma; troligen död som barn.⁵⁷⁷

⁵⁶⁶Husförhörslängd Valbo (X) AI:1 (1709–1740) Bild 20 / sid 14 (1709?) och mantalslängd 1709, men 1711 ersatt av sonen Hans.

⁵⁶⁷Husförhörslängd Valbo (X) AI:1 (1709–1740) Bild 20 / sid 14.

⁵⁶⁸Husförhörslängd Valbo (X) AI:1 (1709–1740) Bild 20 / sid 14 (1709?) men ej på Bild 72 / sid 66 (1736?–1739).

⁵⁶⁹Finns med första året (troligen 1736, kanske tidigare) men är sedan död i husförhörslängd Valbo (X) AI:1 (1709–1740) Bild 72 / sid 66,

⁵⁷⁰Vigselbok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 19 / sid 31.

⁵⁷¹73 år 1758 enligt dödbok Valbo (X) F:1 (1753–1826) Bild 8 / sid 8.

⁵⁷²Dödbok Valbo (X) F:1 (1753–1826) Bild 8 / sid 8. Dödsorsak: Ålderdom.

På gården i Öhn dör samma dag (av lungdot) även Margaretas sonhustru **Brita Olofsdotter** (född ca 1717), gift med sonen **Anders Hansson** (1717–?) som övertagit gården.

⁵⁷³Husförhörslängd Valbo (X) AI:1 (1709–1740) Bild 20 / sid 14.

⁵⁷⁴Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 78 / sid 149.

⁵⁷⁵Husförhörslängd Valbo (X) AI:1 (1709–1740) Bild 20 / sid 14.

⁵⁷⁶Födelsebok Valbo (X) C:1 (1688–1740) Bild 96 / sid 185.

⁵⁷⁷Husförhörslängd Valbo (X) AI:1 (1709–1740) Bild 20 / sid 14.

Appendix C. Elfstrand

Släkten Elfbrink har, som nämnts i inledningen, gemensamt ursprung med släkten Elfstrand,⁵⁷⁸ och de har också senare giftermålsförbindelser. Här redovisas kortfattat de två första generationerna Elfstrand. För mer detaljer och senare generationer, se artiklarna av Percy Elfstrand ”En gammal Geflesläkt”, ”Till person- och släktkrönikan i äldre tid” och (av samme författare) SBL: Elfstrand, samt släkttavlorna (Elfstrand) av Fritz Nordström. (Mycket av nedanstående är hämtat från dessa källor.)

Släkten Elfstrand härstammar från bondsönerna Daniel och Petter Danielsson från Älvkarleby (tabell C1 och C2), som i början av 1720-talet flyttade till Gävle och så småningom båda blev grosshandlare; enligt traditionen lämnade de hemmet som en följd av rysshärjningarna 1719 då bl.a. deras hemby Västanå brändes.⁵⁷⁹ Släkten grenade ut sig och hade på 1800-talet ett rätt stort antal medlemmar, framför allt i Gävle, där flera medlemmar var framstående grosshandlare, bland annat inom det länge mycket framgångsrika familjeföretaget Dan. Elfstrand & Co, som var en av de största grosshandelsfirmorna i Gävle, nog tidvis den största, och som bland annat ett kort tag (1845) var Sveriges största rederi. De flesta grenar av släkten Elfstrand har sedan dött ut (räknat efter namnet, dvs på manslinjen), men några ättlingar med namnet Elfstrand lever även idag.

TABELL C1

Daniel Danielsson Elfstrand, född⁵⁸⁰ ca 1705, troligen i Västanå i Älvkarleby sn, död⁵⁸¹ 25/1 1780 i Gävle. Son till **Nils Danielsson** och **Lisken Månsdotter**, tabell A2. Grosshandlare, rådman.

Gift⁵⁸² 10/2 1740 i Stockholm med **Maria Kristina Blom**, född (eller döpt?)⁵⁸³ 16/3 1721 i Gävle, död⁵⁸⁴ 19(?) / 6 1787 i Gävle.

Daniel flyttade från Älvkarleby till Gävle som tonåring, senast 1722. Daniel fick först plats hos en handlare i Gävle, och blev så småningom grosshandlare; han blev borgare i Gävle och startade egen firma 1738.⁵⁸⁵ Han var också rådman, ledamot av handels societeten och av borgerskapets 24 äldste. Daniel Elfstrand hade vid sin död 1780 tillgångar på 1 020 rdr brutto och en skuld (ett banklån) på 64 rdr, alltså netto 956 rdr.⁵⁸⁶

4 barn:

1. **Per**, född⁵⁸⁷ 5/6 1742 i Gävle, död⁵⁸⁸ 26/1 1806 i Prästgården, Skog sn (Hälsingland). Kyrkoherde i Skog.

⁵⁷⁸Det finns många olika släkter Elfstrand; här avses den släkt av bl.a. grosshandlare i Gävle som härstammar från Västanå i Älvkarleby.

⁵⁷⁹Daniel och Petter var söner till Daniel Nilsson (tabell A2); se även fotnot 434. (Stamfadern ”Erik Danielsson” i Percy Elfstrand ”En gammal Geflesläkt” tycks vara ett misstag.)

⁵⁸⁰74 år 1780 i dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:6 (1770–1789) Bild 209 / sid 195.

⁵⁸¹Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:6 (1770–1789) Bild 209 / sid 195. Dödsorsak: kallbrand.

⁵⁸²Vigselböcker Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:4 (1740–1752) Bild 5 / sid 2 (lysningar); Katarina (A, AB) EI:2 (1736–1751) Bild 35 / sid 61 (vigsel).

⁵⁸³Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:2 (1712–1725) Bild 132 / sid 123.

⁵⁸⁴Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:6 (1770–1789) Bild 375 / sid 354. Dödsdag osäker; begravd 24/6. Dödsorsak: vattighet.

⁵⁸⁵Att av magistraten i en stad antas som borgare, även kallat att få burskap, krävdes före år 1864 för att ha rätt att bedriva handel eller hantverk. Se NF:burskap.

⁵⁸⁶956 rdr 1780 motsvarar 2019 ca 400 000 kr mätt med konsumentprisindex, och ca 10 Mkr mätt med löneindex för arbetare.

Bouppteckning Gävle stad Rådhusrätt och magistrat (X) FIIa:14 (1778–1785) Bild 297 / nr 49.

⁵⁸⁷Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:4 (1740–1752) Bild 43 / sid 40.

⁵⁸⁸Dödbok Skog (X) EI:1 (1800–1864) Bild 65. Dödsorsak: vattusot och andetäppa.

Gift⁵⁸⁹ 1782 med **Gustava Fredrika Dahl**, född⁵⁹⁰ 31/12 1757 i Gävle, död⁵⁹¹ 27/6 1830 i Skog. 4 barn, varav 3 döttrar blev vuxna.

2. **Elisabet Kristina**, född⁵⁹² 1/5 1744 i Gävle, död⁵⁹³ 20/8 1786 i Gävle.

Gift⁵⁹⁴ 11/12 1766 med sjökaptén **Jonas Borelius**, född⁵⁹⁵ 31/3 1734 i Landvetter sn (Västergötland), död⁵⁹⁶ 30/3 1791 i Gävle. Jonas var, åtminstone en tid, kapten på ett skepp (fregatten Gestrikland) tillhörigt hans svåger Daniel Elfstrand (1748–1815). 7 barn.

3. **Daniel**, född⁵⁹⁷ 3/4 1748 i Gävle, död⁵⁹⁸ 10/2 1815 i Gävle. Grosshandlare, rådman, kommerseråd, riksdagsman 1800 och 1809.

Gift⁵⁹⁹ (1) 29/5 1774 i Falun(?) med **Karin Lidman**, född⁶⁰⁰ 18/8 1755 i Falun, död⁶⁰¹ 6/7 1789 i Gävle.

Gift⁶⁰² (2) 28/12 1794 i Gävle med **Karin Jäderlund**, född⁶⁰³ 5/1 1769 i Gävle, död⁶⁰⁴ 28/4 1837 i Gävle.

Daniel var en mycket framgångsrik grosshandlare; han var också rådman och kommunalt verksam. Han fick titeln kommerseråd 1811. Han hade vid sin död 1815 tillgångar på 110 359 rdr bco brutto och skulder på 1 333 rdr bco, alltså netto 109 026 rdr bco.⁶⁰⁵

9 barn i första äktenskapet, däribland **Ulla** (1787–1844) gift med **Olof Elfbrink** (1773–1835), se tabell 10, samt **Per** (1783–1845), kompanjon med Olof Elfbrink. 2 barn i andra äktenskapet, däribland **Marie** (1795–1851), gift med **Anders Petter Göransson** (1789–1850, kompanjonen med Olof och Per, se tabell 10) och mor till **Sofie Göransson** (1817–1860) gift med **Wilhelm Elfbrink** (1813–1870), se tabell 11.

4. **Magnus**, född⁶⁰⁶ 20/9 1755 i Gävle, död⁶⁰⁷ 1795 i Kristiansand, Vest-Agder fylke, Norge. Sjökapten.

Gift⁶⁰⁸ 24/12 1783 i Mandal, Vest-Agder fylke, Norge med **Laurethe Jensdatter Flinth**. 5 barn.

⁵⁸⁹Fritz Nordström: Elfstrand.

⁵⁹⁰Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:5 (1753–1769) Bild 95 / sid 89.

⁵⁹¹Dödbok Skog (X) EI:1 (1800–1864) Bild 83. Dödsorsak: stickfluss.

⁵⁹²Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:4 (1740–1752) Bild 75 / sid 72.

⁵⁹³Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:6 (1770–1789) Bild 346 / sid 326. Dödsorsak: slag.

⁵⁹⁴Vigselbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:5 (1753–1769) Bild 258 / sid 252.

⁵⁹⁵Födelsebok Landvetter (O) C:2 (1724–1795) Bild 29 / sid 47; Fritz Nordström: Elfstrand.

⁵⁹⁶Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:5 (1753–1769) Bild 258 / sid 252. Dödsorsak: slag.

⁵⁹⁷Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:4 (1740–1752) Bild 118 / sid 115.

⁵⁹⁸Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:9 (1811–1821) Bild 187 / sid 366. Dödsorsak: bröstfeber.

⁵⁹⁹Osäkert exakt när och var, eftersom bröllopet finns i två vigselböcker:

Falu Kristine (W) CI:8 (1768–1775) Bild 147 / sid 142 (29/5 1774);

Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:6 (1770–1789) Bild 85 / sid 80 (2/10 1774, vigd "Efter 3nne föregående lysningar uti Fahlun").

⁶⁰⁰Födelsebok Falu Kristine (W) CI:6 (1747–1757) Bild 140 / sid 52.

⁶⁰¹Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:6 (1770–1789) Bild 439 / sid 418. Dödsorsak: rötfeber.

⁶⁰²Vigselbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:7 (1790–1800) Bild 185 / sid 361.

⁶⁰³Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:5 (1753–1769) Bild 326 / sid 320.

⁶⁰⁴Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:12 (1831–1837) Bild 243 / sid 263. Dödsorsak: slag.

⁶⁰⁵109 026 rdr bco år 1815 motsvarar 2019 ca 15 Mkr mätt med konsumentprisindex och 500 Mkr mätt med löneindex.

Bouppteckning Gävle stad Rådhusrätt och magistrat (X) FIIa:28 (1815–1816) Bild 265 / nr 34.

⁶⁰⁶Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:5 (1753–1769) Bild 48 / sid 44.

⁶⁰⁷Fritz Nordström: Elfstrand.

⁶⁰⁸familysearch.org. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:NWMH-L4Q>

TABELL C2

Petter Danielsson Elfstrand, född⁶⁰⁹ ca 1708, troligen i Västana i Älvkarleby sn, död⁶¹⁰ 20/6 1782 i Gävle. Son till **Nils Danielsson** och **Lisken Månsdotter**, tabell A2. Grosshandlare, rådman.

Gift⁶¹¹ (1) 16/12 1739 i Gävle med **Helena Brundin**, född⁶¹² 1/1 1721 i Gävle, död⁶¹³ 6/3 1766 i Gävle.

Gift⁶¹⁴ (2) 10/9 1767 i Gävle med **Hedwig Sofia Gerdzlowia**, född⁶¹⁵ 28/10 1727 i Gävle, död⁶¹⁶ 5/2 1788 i Gävle.

Petter blev liksom brodern Daniel grosshandlare i Gävle; han blev borgare i Gävle 1741. Han var också rådman, ledamot av handels societeten och av borgerskapets 24 äldste.

7 barn:

- (1) **Daniel**, född⁶¹⁷ 18/12 1739 i Gävle, död⁶¹⁸ 11/3 1740 i Gävle.
- (1) **Erik**, född⁶¹⁹ 15/8 1742 i Gävle, död⁶²⁰ 10/8 1743 i Gävle.
- (1) **Per**, född⁶²¹ 1/12 1746 i Gävle, död⁶²² 21/3 1814 i Gävle. Grosshandlare, rådman. Gift⁶²³ 8/5 1783 med **Katarina Margareta Bælter**, född⁶²⁴ 15/7 1753, död⁶²⁵ 14/4 1784 i Gävle.

Per var grosshandlare. Han var också bl.a. rådman och ordförande i handels societeten. Per bodde tillsammans med syskonen Erik Gustaf och Margareta Helena i en gård i Gävle (nr 8 i kv. II).⁶²⁶ Per hade dock föga framgång i affärerna; hans bouppteckning visar tillgångar på 10 991 rdr bco, men skulder på 10 290 rdr bco; alltså ett netto på endast 701 rdr bco.⁶²⁷

2 barn: tvillingar födda 1/3 1784 och båda döda dagen därpå.⁶²⁸

⁶⁰⁹74 år 1782 i dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:6 (1770–1789) Bild 247 / sid 232.

⁶¹⁰Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:6 (1770–1789) Bild 247 / sid 232. Dödsorsak: rötfeber.

⁶¹¹Vigselbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:3 (1726–1739) Bild 243 / sid 237.

⁶¹²Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:2 (1712–1725) Bild 131 / sid 122.

⁶¹³Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:5 (1753–1769) Bild 270 / sid 264.

⁶¹⁴Vigselbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:5 (1753–1769) Bild 277 / sid 271.

⁶¹⁵Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:3 (1726–1739) Bild 34 / sid 30.

⁶¹⁶Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:6 (1770–1789) Bild 402 / sid 381. Dödsorsak: vattusot.

⁶¹⁷Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:3 (1726–1739) Bild 251 / sid 245.

Bland faddrarna Nils Danielsson (tabell A1), hustru Elisabet Danielsdotter (tabell A2), och pigan Elisabet Nilsdotter (kanske Lisken tabell A1) från Älvkarleby.

⁶¹⁸Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:4 (1740–1752) Bild 18 / sid 15.

⁶¹⁹Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:4 (1740–1752) Bild 44 / sid 41.

⁶²⁰Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:4 (1740–1752) Bild 66 / sid 63.

⁶²¹Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:4 (1740–1752) Bild 100 / sid 98.

⁶²²Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:9 (1811–1821) Bild 151 / sid 294. Dödsorsak: feber.

⁶²³Fritz Nordström: Elfstrand.

⁶²⁴Barnens födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:6 (1770–1789) Bild 281 / sid 263.

⁶²⁵Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:6 (1770–1789) Bild 294 / sid 275. Dödsorsak: barnsbörd.

⁶²⁶Bröderna hade skilda hushåll, och systemen bodde med Erik Gustaf. Enligt bouppteckningarna ägde Per 7/12 och Erik Gustaf 1/4 av gården; jag vet inte om systemen ägde resterande 1/6.

Husförhörlängd Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:6c (1811-1815) Bild 70 / sid 65 och Bild 71 / sid 66;

bouppteckningar Gävle stad Rådhusrätt och magistrat (X) FIIa:27 (1813-1814) Bild 403 / nr 56 (Per);

Gävle stad Rådhusrätt och magistrat (X) FIIa:26 (1811-1812) Bild 512 / nr 79 (Erik Gustaf).

⁶²⁷701 rdr bco år 1814 motsvarar 2019 ca 100 000 kr mätt med konsumentprisindex och 3 Mkr mätt med löneindex.

Jämför kusinen Daniel Elfstrand (död året efter), fotnot 605.

Bouppteckning Gävle stad Rådhusrätt och magistrat (X) FIIa:27 (1813–1814) Bild 403 / nr 56.

⁶²⁸Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:6 (1770–1789) Bild 281 / sid 263;

dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:6 (1770–1789) Bild 294 / sid 275.

4. (1) **Erik Gustaf**, född⁶²⁹ 6/1 1750 i Gävle, död⁶³⁰ 25/11 1811 i Gävle. Tolagskamrer, baggarekassör och handelsman.⁶³¹ Ogift. Ärvdes av systemn Margareta Helena som skött hans hushåll i många år.
5. (1) **Anna Elisabet**, född⁶³² 16/12 1753 i Gävle, död⁶³³ 16/5 1759 i Gävle.
6. (1) **Margareta Helena**, född⁶³⁴ 9/11 1757 i Gävle, död⁶³⁵ 7/2 1830 i Gävle. Bodde som sagt med brodern Erik Gustaf till hans död 1811. Ogift.
7. (1) **Johan Fredrik**, född⁶³⁶ 16/2 1761 i Gävle, död⁶³⁷ 15/6 1826. Landssekreterare i Karlstad.

Gift⁶³⁸ 13/10 1799 i Karlstad med **Charlotta Geringia**, född⁶³⁹ 27/12 1780 i Karlstad, död⁶⁴⁰ 1/11 1851 i Karlstad.

Johan Fredrik studerade i Uppsala och blev så småningom landssekreterare i Karlstad, där han gifte sig med dottern till sin företrädare. 3 barn.

⁶²⁹Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:4 (1740–1752) Bild 146 / sid 143.

⁶³⁰Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CII:2 (1811–1812) Bild 67. Dödsorsak: kolik.

⁶³¹Tolagen var (till 1857) en lokal tull på export och import som tillföll staden; den fanns i alla stapelstäder men beloppen varierade. [NF; SAOB]

Baggaren var mudderverket i Gävle hamn.

⁶³²Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:5 (1753–1769) Bild 17 / sid 13.

⁶³³Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:5 (1753–1769) Bild 122 / sid 116. Dödsorsak: koppor.

⁶³⁴Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:5 (1753–1769) Bild 84 / sid 78a.

⁶³⁵Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:11 (1826–1830) Bild 1880 / sid 226. Dödsorsak: ålderdom.

⁶³⁶Födelsebok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:5 (1753–1769) Bild 151 / sid 145.

⁶³⁷Dödbok Karlstad stadsförsamling (S) FI:2 (1798–1860) Bild 87 / sid 165. Dödsorsak: torsk, lungdot.

⁶³⁸Vigselbok Karlstad stadsförsamling (S) E:1 (1758–1828) Bild 39 / sid 69 (utan dag i oktober);

Fritz Nordström: Elfstrand.

⁶³⁹Husförhörslängd Karlstad stadsförsamling (S) AI:17 (1825–1830) Bild 103 / sid 94.

⁶⁴⁰Dödbok Karlstad stadsförsamling (S) FI:2 (1798–1860) Bild 153 / sid 297. Dödsorsak: vattusot.

Appendix D. Elfgren

Olof och hans bröder som tog namnet Elfbrink hade också, som visas i tabell 1, en syster Anna Danielsdotter (1765–1843), som så vitt känt aldrig använde namnet Elfbrink. Däremot tog hennes söner namnet **Elfgren**, uppenbarligen inspirerade av Elfbrink.⁶⁴¹

Denna släkt Elfgren visas här; den levde vidare två generationer till på Väddö men dog sedan ut (på manslinjen). Den sist levande som var född Elfgren i denna släkt var Maria Kristina Elfgren, gift Österman (tabell D3) som dog 1915; den siste som bar namnet var Jakob Elfgrens änka Brita Stina Elfgren, född Ersdotter (tabell D3) som dog 1917.

Det finns också andra släkter med namnet Elfgren, så vitt känt utan släktskap; även i Älvkarleby fanns flera samtida andra Elfgren.⁶⁴² Det finns 2020 i Sverige 283 personer över 16 år med namnet Elfgren.⁶⁴³

TABELL D1

Anna Danielsdotter, född⁶⁴⁴ 8/8 1765 i Västanå, Älvkarleby sn, död⁶⁴⁵ 10/4 1843 i Mälby, Väddö sn (Uppland). Dotter till Daniel Nilsson (1727–1815) och Cajsa Jansdotter (1741–1824), tabell 1.

Gift⁶⁴⁶ (1) 13/6 1794 i Älvkarleby med **Erik Ersson**, född⁶⁴⁷ 24/11 1766 i Västanå, död⁶⁴⁸ 9/3 1809 i Västanå. Son till⁶⁴⁹ **Erik Matsson** (1740–1809) och **Greta Jönsdotter** (1746–1813) på en granngård i Västanå, och bror till **Brita Ersdotter** (1769–?) som samma år gifter sig med Annas bror Per (tabell 8).

Gift⁶⁵⁰ (2) 22/12 1811 i Älvkarleby med **Jakob Ersson Forsberg**,⁶⁵¹ född⁶⁵² 1/2 1787 i Östanå, Älvkarleby sn, död⁶⁵³ 20/12 1843 i Mälby, Väddö sn. Son till bonden (senare prämkarlen) **Erik Jakobsson** och **Stina Andersdotter** i Östanå.

Efter giftermålet bor Anna och Erik, och de barn de får, hos Annas föräldrar Daniel och Cajsa tills dessa flyttar 1804, då Anna och Erik tar över gården.⁶⁵⁴

Efter Eriks död 1809 flyttar Anna som änka med sina tre barn till brodern Jan (tabell 5) i en granngård. Där gifter hon om sig 1811 med Jakob Forsberg, som flyttat från hemmet i Östanå till Västanå 1806 och där varit dräng först på kungsgården och sedan (från 1808) hos Erik

⁶⁴¹Liksom Elfbrink, och tidigare Elfstrand, tycks namnet ha tagits när en av bröderna flyttade till Gävle; åtminstone heter ingen av dem Elfgren i Älvkarlebys kyrkoböcker. Namnet Elfgren på dem har hittats i kyrkoböcker första gången för Daniel Elfgren i Gävle 1806 [Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:5e (1806–1811) Bild 7 / sid 3]; han förekommer också 1806 i en tidningsnotis om skolavslutningen i hans skola, med en lista på alla 54 elever i skolan [Gefleborgs Läns Wecko-Blad 20/12 1806].

⁶⁴²T.ex. Ulrika Elfgren (1804–?), piga i Stallarne. husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:8 (1810–1819) Bild 192 / sid 185 och Bild 205 / sid 198.

Per Elfgren (1807–1872), notdräng i Västanå. Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:12 (1836–1837) Bild 142 / sid 137 och Sveriges dödbok 1860–2017.

⁶⁴³ratsit.se 12/4 2020.

⁶⁴⁴Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 39.

⁶⁴⁵Dödbok Väddö (AB) FI:2 (1809–1861) Bild 690. Dödsorsak: okänd.

⁶⁴⁶Vigselbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 23.

⁶⁴⁷Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 43.

⁶⁴⁸Dödbok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 142. Dödsorsak: fältsjuka (trol. dysenteri).

⁶⁴⁹Husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:5 (1785–1793) Bild 119 / sid 114.

⁶⁵⁰Vigselbok Älvkarleby (C) C:3 (1801–1840) Bild 180 / sid 173.

⁶⁵¹Jakob Ersson till 1809 (åtminstone i kyrkoböckerna); Jakob tycks ha tagit namnet Forsberg ca 1810. Han står som Ersson Forsberg i husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:8 (1810–1819) Bild 212 / sid 205 och (1811) vigselbok Älvkarleby (C) C:3 (1801–1840) Bild 180 / sid 173.

⁶⁵²Födelsebok Älvkarleby C:2 (1760–1801) Bild 87.

⁶⁵³Dödbok Väddö (AB) FI:2 (1809–1861) Bild 700. Dödsorsak: lungrot.

⁶⁵⁴Västanå 2 i mantalslängder. Redan 1802 står både Erik och svärfar Daniel Nilsson i mantalslängden, så Erik har nog tagit över driften av gården senast då.

och Anna; han följde med Anna när hon flyttade till Jan, och arbetar sedan som notdräng i laxfisket.

Anna och Jakob flyttar strax före eller efter Jans död 1818 till hennes bror Nils (tabell 12) på Mälby rusthåll på Väddö (ca 100 km från Västanå), där även Annas och Nils mor Cajsa och Annas son Erik Elfgren bor; Mälby ägs av Annas och Nils bror Olof (tabell 10) som är grosshandlare i Gävle.⁶⁵⁵ 1827 flyttar även Annas son Olof Elfgren till Mälby. Anna och Jakob bor på Mälby resten av livet. Jakob står i kyrkoböckerna som torpare eller dagsverkare, så gissningsvis bodde Anna och Jakob i ett av gårdens torp. Jakob var förvaltare av Mälby under Nils Elfbrinks sista tid i livet, då denne var omyndigförklarad, se tabell 12 och fotnot 261. Efter Nils död 1837 står Jakob och Erik tillfälligt som rusthållare, och drev alltså gården (troligen var för sig, i den ordningen); sedan står båda som nybyggare. Mälby såldes 1840 av Olof Elfbrinks arvingar, men Anna och Jakob liksom Erik och Olof och deras familjer får bo kvar, se tabell 12 och fotnot 265.

4 barn:

1. (1) **Daniel Elfgren**, född⁶⁵⁶ 1794 i Västanå, död⁶⁵⁷ 23/4 1831 i Mackmyra bruk (skriven i Gävle). Handelsbokhållare.

Daniel går i Elementarskolan (senare Borgarskolan) i Gävle från 1803, och bor hos sin morbror Olof Elfbrink (tabell 10).⁶⁵⁸ Han hör till de elever som får beröm vid skolavslutningen juli 1808 och dec 1808; han får skolans "sedebelöning" juli 1809, en jetong juli 1810 och Stora Medaljen juli 1811.⁶⁵⁹

Efter avslutad skolgång bor Daniel kvar hos Olof Elfbrink och får anställning i hans firma Dan. Elfstrand & Co, först som betjänt och sedan (från ca 1816) som bokhållare.⁶⁶⁰ Han bor hos Olof och är bokhållare resten av livet, men i slutet av 1820-talet (senast 1830) drabbas han av slag, och han dör redan 1831.⁶⁶¹

Daniel är ogift. Hans bouppteckning visar tillgångar på 1092 rdr bco, varav drygt hälften är en fordran på Dan. Elfstrand & Co.⁶⁶²

2. (1) **Erik Elfgren**, född 19/11 1796 i Västanå, död 9/2 1858 i Mälby, Väddö sn. Se tabell D2.
3. (1) **Olof Elfgren**, född 7/2 1807 i Västanå, död 21/6 1884 i Mälby, Väddö sn. Se tabell D4.
4. (2) **Petter**, född⁶⁶³ 24/9 1811 i Västanå, död⁶⁶⁴ 14/12 1811 i Västanå.

⁶⁵⁵Enligt husförhörslängder deltog Anna och Jakob i husförhör 12/11 1816 i Västanå och 13/2 1818 i Mälby. Älvkarleby (C) AI:8 (1810–1819) Bild 212 / sid 205; Väddö (AB) AI:5b (1807–1820) Bild 2940 / sid 287

⁶⁵⁶Finns ej i födelseboken, men rimligtvis född i Västanå där föräldrarna bodde. Årtal i många husförhörslängder, t.ex. Älvkarleby (C) AI:6 (1794–1801) Bild 212 / sid 204. Blev 36 7/12 år enligt dödbok, vilket skulle betyda född ca september 1794. (Å andra sidan gifte föräldrarna sig först 13/6 1794.)

⁶⁵⁷Dödbok Gävle Heliga Trefaldighet (X) CI:12 (1831–1837) Bild 33 / sid 29; *Gefle Weckoblad* 30/4 1831. Dödsorsak: slag.

⁶⁵⁸"vistas i Gävle 03, 04, 05, 06, 07, 08" [husförhörslängd Älvkarleby (C) AI:7 (1802–1809) Bild 203 / sid 195]; samtidigt skriven i Gävle hos Olof från 1806 [husförhörslängd Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:5e (1806–1811) Bild 7 / sid 3]. Daniel bodde säkert hos Olof hela tiden. Att han gick i Elementarskolan bekräftas från 1806 av tidningsnotiser från avslutningarna [*Gefleborgs Läns Wecko-Blad* 20/12 1806 m.fl.]; rimligtvis gick han i samma skola från 1803. (Se också fotnot 62.)

⁶⁵⁹*Gefleborgs Läns Wecko-Blad* 23/7 1808, 24/12 1808, 29/7 1809, 21/7 1810, 20/7 1811.

⁶⁶⁰Att han arbetade i Olofs firma står inte i någon känd källa, men kan förutsättas.

⁶⁶¹"rörd av slag" i husförhörslängd Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:9d (1826–1830) Bild 17 / sid 8. Dödsorsaken är slag, se fotnot 657; om han får ett nytt eller dör av följderna av det första är okänt.

⁶⁶²Bouppteckning Gävle stad Rådhusrätt och magistrat (X) FIIa:35 (1830–1832) Bild 554 / nr 142.

1092 rdr bco år 1831 motsvarar 2020 ca 130 000 kr mätt med konsumentprisindex, och ca 5 Mkr mätt med löneindex.

⁶⁶³Födelsebok Älvkarleby (C) C:3 (1801–1840) Bild 31 / sid 26. Anna och Jakob var inte gifta än; Anna står som "fästeqvinna".

⁶⁶⁴Dödbok Älvkarleby (C) F:1 (1809–1840) Bild 9 / sid 6 Dödsorsak: bröstfeber.

TABELL D2

Erik Elfgrén, f. Ersson född⁶⁶⁵ 19/11 1796 i Västanaå, död⁶⁶⁶ 9/2 1858 i Mälby, Väddö sn. Son till Erik Ersson (1866–1809) och Anna Danielsdotter (1765–1843), tabell D1. Nybyggare.

Erik flyttar 1811 till farbror Nils Elfbrink (tabell 12) på Mälby rusthåll, Väddö. Han tar (senast) då namnet Elfgrén, liksom tidigare storebror Daniel i Gävle.

Erik bor resten av sitt liv på Mälby rusthåll; han står i husförhörslängder som dagsverkare till ca 1832 och sedan nybyggare (= torpare?). Två gånger, ca 1832–34 och ca 1840, står han tillfälligt som rusthållare i husförhörslängd en, vilket väl betyder att han drev gården.⁶⁶⁷ Mälby såldes 1840 av Olof Elfbrinks arvingar (då var även Nils Elfbrink död), men det ordnades vid försäljningen så att Erik och de andra släktingarna kunde bo kvar, se tabell 12 och fotnot 265.

Gift⁶⁶⁸ 5/12 1818 i Väddö med **Stina Ersdotter**, född⁶⁶⁹ 24/7 1794 i Väddö sn, död⁶⁷⁰ 24/3 1873 i Mälby. Dotter till Erik Ersson och Karin Andersdotter.

Stina bor kvar i Mälby som änka till sin död. Hon är fattig.⁶⁷¹

7 barn:

1. **Erik**, född⁶⁷² 28/3 1819 i Mälby, död⁶⁷³ 12/4 1819 i Mälby.
2. **Anna Katarina**, född⁶⁷⁴ 16/1 1821 i Mälby, död⁶⁷⁵ 13/8 1893 i Skeppsmyra, Vätö sn (Uppland). Anna Katarina är 1837–1842 piga hos farmor och styvfarfar i Mälby, och därefter i bl.a. prästgården.⁶⁷⁶ Hon flyttar 1846 till Skeppsmyra, Vätö sn (Uppland) och gifter sig där; hon blir kvar på gården i Skeppsmyra resten av livet.

Gift (1) 19/6 1846 i Vätö sn med bonden **Erik Olsson** (1811–1854) i Skeppsmyra, Vätö sn. Erik försvinner till havs och förmodas drunknad 5/9 1854.⁶⁷⁷

Gift (2) 3/1 1857 i Vätö sn med **Jan Erik Jansson** (1832–1916). Jan Erik var dräng på gården i Skeppsmyra när Erik Olsson dog, och redan 28/8 1856 föder Anna Katarina deras första barn. Jan Erik tar över gården i Skeppsmyra, och de får sedan ytterligare tre barn.⁶⁷⁸
3. **Brita Stina**,⁶⁷⁹ 6/4 1823 i Mälby, död⁶⁸⁰ 29/6 1906 på prästgårdens ägor, Väddö sn. Brita Stina gifter sig med sockenskräddaren **Anders Andersson** (1819–1878); han flyttar in hos

⁶⁶⁵Födelsebok Älvkarleby (C) C:2 (1760–1801) Bild 115.

⁶⁶⁶Dödbok Väddö (AB) FI:2 (1809–1861) Bild 980. Dödsorsak: ihjälösad.

⁶⁶⁷Så även i sonen Eriks dödbok 1834 [Väddö (AB) FI:2 (1809–1861) Bild 490]. Första gången var gissningsvis i samband med att Nils Elfbrink omyndigförklarades; andra gången gissningsvis i samband med att Olof Elfbrinks arvingar sålde gården.

I generalmönsterrullorna står däremot Olof Elfbrink som rusthållare när han levde, och sedan hans arvingar; det var ju Olof som ägde rusthållet. Nils och Erik nämns inte alls där.

⁶⁶⁸Vigselbok Väddö (AB) EI:1 (1779–1846) Bild 72.

⁶⁶⁹Födelsebok Väddö (AB) CI:4 (1761–1794) Bild 221 / sid 218.

⁶⁷⁰Dödbok Väddö (AB) EI:3 (1862–1890) Bild 1220.

⁶⁷¹Husförhörslängd Väddö (AB) AI:13a (1858–1860) Bild 1610 / sid 150. Men inte i senare husförhörslängder.

⁶⁷²Födelsebok Väddö (AB) CI:5 (1795–1819) Bild 159 / sid 156.

⁶⁷³Dödbok Väddö (AB) FI:2 (1809–1861) Bild 350 Dödsorsak: barnplågor.

⁶⁷⁴Husförhörslängd Väddö (AB) AI:6b (1821–1827) Bild 310 / sid 27.

⁶⁷⁵Husförhörslängd Vätö (AB) AI:22b (1886–1895) Bild 770 / sid 287.

⁶⁷⁶Husförhörslängd Väddö (AB) AI:9a (1838–1843) Bild 1320 / sid 125, Bild 1250 / sid 118.

⁶⁷⁷Vigselbok Vätö (AB) CI:5 (1826–1861) Bild 1140; husförhörslängder Vätö (AB) AI:14 (1846–1850) Bild 2010 / sid 195; Vätö (AB) AI:15 (1851–1855) Bild 2040 / sid 199.

⁶⁷⁸Husförhörslängd Vätö (AB) AI:16 (1856–1860) Bild 2140 / sid 209; vigselbok Vätö (AB) CI:5 (1826–1861) Bild 1210; födelsebok Vätö (AB) CI:5 (1826–1861) Bild 870, där Anna Katarina står som trolövd fastekvinna.

⁶⁷⁹Husförhörslängd Väddö (AB) AI:6b (1821–1827) Bild 310 / sid 27.

⁶⁸⁰Sveriges dödbok 1860–2017.

Brita Stina i Mälby, men efter några år flyttar de till ett hus (torp?) på prästgårdens marker. De bor där livet ut. 4 barn.⁶⁸¹

4. **Jakob**, född 4/9 1826 i Mälby, död 4/9 1908 i Ortala, Väddö sn. Se tabell D3.
5. **Greta**, född⁶⁸² 28/6 1829 i Mälby, död⁶⁸³ 30/3 1913 i Edeby, Väddö sn. Gift⁶⁸⁴ 28/12 1861 i Väddö med sjömannen **Per Erik Mattsson** (1835–1899) som bor hos föräldrarna, också i Mälby. Efter några år flyttar de till Norra Edeby, också i Väddö sn, där Per Erik blir nybyggare; de bor där livet ut. De får inga egna barn men tar som fosterbarn en u.ä. dotter till Per Eriks syster; hon är född 6/11 1867 och kommer till dem 1868, men dör redan 2/7 1869.⁶⁸⁵
6. **Johanna**, född⁶⁸⁶ 8/7 1831 i Mälby, död⁶⁸⁷ 17/11 1842 i Mälby.
7. **Erik** född⁶⁸⁸ 23/3 1834, död⁶⁸⁹ 15/4 1834 i Mälby.

TABELL D3

Jakob Elfgrén, född⁶⁹⁰ 4/9 1826 i Mälby, Väddö sn, död⁶⁹¹ 4/9 1908 i Ortala, Väddö sn. Son till Erik Elfgrén (1796–1858) och Stina Ersdotter (1794–1873), tabell D2. Bonde i N. Ortala.

Gift⁶⁹² 21/4 1860 i Väddö sn med **Brita Stina Ersdotter**, född⁶⁹³ 3/9 1835 i Söderfjäll, Väddö sn, död⁶⁹⁴ 5/7 1917 i S. Ortala, dotter till nybyggare Erik Jansson och Maja Stina Wiberg.

Jakob är dräng på Mälby rusthåll 1842–1846, och därefter i prästgården 1846–1852. Sedan flyttar han hem, och tar över som nybyggare efter faderns död 1858. Jakob gifter sig och får barn. 1875 flyttar familjen till N. Ortala, också i Väddö sn (på fastlandet), där Jakob blir bonde. (Han har alltså nu en riktig bondgård, till skillnad från nybygget i Mälby.) Ca 1896 flyttar Jakob och Brita Stina till en gård i S. Ortala. Enda kvarvarande barnet, dottern Maria Kristina flyttar också dit, och gifter sig 1898; hennes man tar över gården. Jakob och Brita Stina bor hos dotter och svärson i S. Ortala resten av livet.

3 barn:

1. **Maria Kristina**, född⁶⁹⁵ 17/1 1861 i Mälby, död⁶⁹⁶ 17/1 1915 i Ortala. Från 1879 är Maria Kristina piga på ett antal olika gårdar i Väddö sn. 1895 flyttar hon hem till sina åldriga föräldrar, kanske i samband med att de flyttar till S. Ortala. Gift 24/3 1898 i Väddö sn med sjömannen **Mattias Österberg** (1858–1942), som flyttar in på gården och tar över den från Maria Kristinas föräldrar; de bor kvar hos dotter och svärson resten av livet. Även Maria Kristina bor på gården resten av livet. Hon får ett barn, en dotter 1899 som dör en dag gammal.
2. **Erik Wilhelm**, född⁶⁹⁷ 12/3 1865 i Mälby, död⁶⁹⁸ 9/4 1891.

⁶⁸¹Husförhörslängder Väddö (AB) AI:10a (1843–1847) Bild 1430 / sid 139; AI:11a (1848–1852) Bild 1510 / sid 140.

⁶⁸²Husförhörslängd Väddö (AB) AI:7a (1828–1832) Bild 1200 / sid 116.

⁶⁸³Sveriges dödbok 1860–2017.

⁶⁸⁴Vigselbok Väddö (AB) EI:2 (1847–1861) Bild 320.

⁶⁸⁵Husförhörslängder Väddö (AB) AI:14a (1861–1865) Bild 870 / sid 78; AI:15a (1866–1870) Bild 920 / sid 87.

⁶⁸⁶Husförhörslängd Väddö (AB) AI:7a (1828–1832) Bild 1200 / sid 116.

⁶⁸⁷Dödbok Väddö (AB) FI:2 (1809–1861) Bild 670. Dödsorsak: okänd.

⁶⁸⁸Husförhörslängd Väddö (AB) AI:8a (1833–1837) Bild 1220 / sid 124.

⁶⁸⁹Dödbok Väddö (AB) FI:2 (1809–1861) Bild 490. Dödsorsak: barnplågor.

⁶⁹⁰Husförhörslängd Väddö (AB) AI:6b (1821–1827) Bild 310 / sid 27.

⁶⁹¹Sveriges dödbok 1860–2017.

⁶⁹²Vigselbok Väddö (AB) EI:2 (1847–1861) Bild 280.

⁶⁹³Födelsebok Väddö (AB) CI:6 (1820–1846) Bild 690 / sid 66.

⁶⁹⁴Dödbok Väddö (AB) FI:4 (1895–1926) Bild 1840 / sid 180. Dödsorsak: ålderdomssvaghet.

⁶⁹⁵Födelsebok Väddö (AB) CI:8 (1847–1861) Bild 920.

⁶⁹⁶Dödbok Väddö (AB) FI:4 (1895–1926) Bild 1640 / sid 160. Dödsorsak: lunginflammation.

⁶⁹⁷Husförhörslängd Väddö (AB) AI:14a (1861–1865) Bild 1560 / sid 145.

3. **Karl Edvard**, född⁶⁹⁹ 11/3 1875 i N. Ortala, död⁷⁰⁰ 30/7 1888 i N. Ortala.

TABELL D4

Olof Elfgren, f. Ersson, född⁷⁰¹ 7/2 1807 i Västanå, död⁷⁰² 21/6 1884 i Mälby, Väddö sn. Son till Erik Ersson (1866–1809) och Anna Danielsdotter (1765–1843), tabell D1. Nybyggare.

I slutat av 1810-talet studerar Olof;⁷⁰³ det verkar troligt att han går i Elementarskolan i Gävle, liksom tidigare hans storebror Daniel (tabell D1) och minst tre av hans kusiner från Västanå, och rimligen bor han då hos sin storebror Daniel som är inneboende hos Olof Elfbrink (tabell 10),⁷⁰⁴ men detta är inte säkert.⁷⁰⁵

Olof tycks dock inte ha gått så länge i skolan; från 1821 (14 år gammal) är han kyrkskriven i Gävle som sjöman, och inneboende hos f.d. kofferdikaptenen Anders Bomgren.^{706 707} Anders Bomgren är troligen morbror till Olof Elfgrens mor och Olof Elfbrink, se tabell B1.

Olof flyttar 1827 från Gävle till Mälby rusthåll på Väddö, som ägs av hans morbror Olof Elfbrink (tabell 10) och drivs av hans morbror Nils Elfbrink (tabell 12); där bor också hans mor Anna och styvfar Jakob Forsberg (tabell D1) och hans bror Erik Elfgren med familj (tabell D2). Olof är först (stat)dräng; senare nybyggare (liksom brodern Erik).⁷⁰⁸

Gift⁷⁰⁹ 31/12 1831 i Väddö med **Greta Olsdotter**, född⁷¹⁰ 7/4 1802 i Häverö sn (Uppland), död⁷¹¹ 27/10 1865 i Mälby.

Mälby såldes 1840 av Olof Elfbrinks arvingar (då var även Nils Elfbrink död), men det ordnades vid försäljningen så att Olof och de andra släktingarna kunde bo kvar, se tabell 12 och fotnot 265. Olof och Greta bor kvar i Mälby resten av livet.

Olof blev 1862 antagen till att undervisa i småskolan i Väddö.⁷¹²

Olofs bouppteckning slutar på 286 kr brutto och 118 kr netto; största delen är en stugubyggnad 150 kr och en ko 75 kr. Han ärvdes av sina brorsbarn (tabell D2).⁷¹³

⁶⁹⁸Dödbok Väddö (AB) FI:3 (1891–1894) Bild 80.

Dog ombord på skeppet Axel från Sundsvall i S. Amerika. (Skriven hos föräldrarna i N. Ortala.)

⁶⁹⁹Husförhörslängd Väddö (AB) AI:16a (1871–1875) Bild 1590 / sid 154.

⁷⁰⁰Dödbok Väddö (AB) EI:3 (1862–1890) Bild 1870.

⁷⁰¹Födelsebok Älvkarleby C:3 (1801–1840) Bild 19 / sid 14. Nöddöpt, men klarade sig tydligen.

⁷⁰²Dödbok Väddö (AB) EI:3 (1862–1890) Bild 1710.

⁷⁰³Husförhörslängd Älvkarleby AI:8 (1810–1819) Bild 212 / sid 205.

⁷⁰⁴Olof Elfbrink var dessutom en av Olof Elfgrens faddrar.

⁷⁰⁵Studerande vid skolor och universitet var normalt skrivna på hemorten, och finns därför inte i kyrkoböckerna på studieorten.

Olof står inte med i husförhörslängd när hans mamma och styvfar 1817 eller 1818 flyttar till Mälby på Väddö (se tabell D1), vilket visar att han inte bodde hemma längre; detta tyder också på att han redan flyttat till Gävle (senast som 10-åring) fast han inte blev kyrkskriven där förrän 1821.

Husförhörslängd Väddö (AB) AI:5b (1807–1820) Bild 2940 / sid 287.

Å andra sidan finns inte Olof Elfgren i de förteckningar på elever i Elementarskolan som jag hittat i *Gefleborgs läns Weckoblad* vid varje terminsavslutning 1815–1819.

⁷⁰⁶Husförhörslängd Gävle Heliga Trefaldighet (X) AI:8b (1821–1825) Bild 156 / sid 150.

Olof står här som Elfgren. Liksom bröderna Daniel och Erik ovan står han inte som Elfgren i Älvkarlebys kyrkoböcker, men i alla kyrkoböcker sedan han flyttat från Älvkarleby, så han tog namnet senast då; gissningsvis senast när han började i skola i Gävle. Se även fotnot 641.

⁷⁰⁷Se fotnot 483. Rimligtvis arbetade Olof Elfgren som sjöman på ett fartyg tillhörande Olof Elfbrinks firma Dan. Elfstrand & Co, som hade ett stort rederi, och kanske hade Anders Bomgren varit kapten åt firman, men bevis saknas.

⁷⁰⁸Inflyttningslängd Väddö (AB) B:1 (1821–1852) Bild 160; husförhörslängd Väddö (AB) AI:6b (1821–1827) Bild 310 / sid 27.

⁷⁰⁹Vigselbok Väddö (AB) EI:1 (1779–1846) Bild 89.

⁷¹⁰Husförhörslängd Väddö AI:14a (1861–1865) Bild 1560 / sid 145.

⁷¹¹Dödbok Väddö (AB) EI:3 (1862–1890) Bild 920.

⁷¹²Husförhörslängd Väddö (AB) AI:18a (1881–1885) Bild 1740 / sid 170

Inga egna barn, men 2 fosterbarn; ingen av dem tog namnet Elfgren:

1. **Johanna Josefina Andersson**, född⁷¹⁴ 22/9 1842 i Stockholm, död⁷¹⁵ i Mälby 26/4 1920. Barnhusbarn 543; kom 1843 till Olof och Greta från barnhuset i Stockholm. Johanna Josefina gifter sig 20/1 1868 med sjömannen **Carl Gustaf Lindström**, (1844–?) som också flyttar in i Mälby, men som 1872 har förlupit sin hustru; de skiljs formellt 14/2 1877. Johanna Josefina gifter om sig 10/8 1879 med **Erik Jansson** (1843–1897) som var dräng på prästgården och dessförinnan suttit 8 månader i fängelse i Västerås för stöld; han flyttar också in i Mälby. De får två söner. Erik dör och Johanna blir änka 1/4 1897; hon bor kvar i Mälby till sin död 1920. Sonen **Joel Felix Eriksson** (1887–1972) bor i Mälby till sin död, och är den siste i denna gren av släkten som bor i Mälby.⁷¹⁶
2. **Felix Albrekt Rothpfeffer**, född⁷¹⁷ 20/1 1860 i Stockholm, död⁷¹⁸ 2/4 1924 i Gävle. Barnhusbarn 5018; kom 1860 till Olof och Greta från barnhuset i Stockholm. Felix Albrekt blir sjöman; så småningom sjökaptän. Han är skriven i Mälby till 1892, då han gifter sig med **Emma Kristina Pettersson** (1866–1940) och sedan flyttar med henne till Gävle, där han dör 1924.⁷¹⁹

⁷¹³Bouppteckning Väddö och Häverö skeppslags häradsrätt (AB) FII:22 (1883–1888) Bild 384 / nr 313.

118 kr år 1884 motsvarar 2020 ca 7 500 kr mätt med konsumentprisindex, och ca 130 000 kr mätt med löneindex.

⁷¹⁴Husförhörslängd Väddö (AB) AI:10a (1843–1847) Bild 1430 / sid 139.

⁷¹⁵Sveriges dödbok 1860–2017.

⁷¹⁶Husförhörslängder Väddö (AB) AI:15a (1866–1870) Bild 1570 / sid 152; AI:17a (1876–1880) Bild 1650 / sid 162 och Bild 1530 / sid 150; AI:18a (1881–1885) Bild 1740 / sid 170; AI:19a (1886–1890) Bild 1810 / sid 176; Sveriges dödbok 1860–2017.

⁷¹⁷Husförhörslängd Väddö (AB) AI:13a (1858–1860) Bild 1610 / sid 150.

⁷¹⁸Sveriges dödbok 1860–2017

⁷¹⁹Husförhörslängder Väddö (AB) AI:18a (1881–1885) Bild 1740 / sid 170; AI:20a (1891–1895) Bild 1760 / sid 171.

Appendix E. Elvebrink och Älvebrink

Tabellerna nedan innehåller inte nu levande personer, eller har ersatt dessa med NN.

Fyra syskon, barnbarnsbarnbarn till Maria Cajsa Elfbrink (tabell 2), tog 1942 namnet Älvebrink; två av dem ändrade sedan stavningen till Elvebrink. Från dessa syskon härstammar ett 20-tal nu levande personer Elvebrink och Älvebrink.

Namnet var tydligen inspirerat av deras morfars mormor Elfbrink och hennes förfäder.

TABELL E1

Katarina Augusta de Jounge, född⁷²⁰ 13/6 1839 i Skärplinge, Österlövsta sn (Uppland), död⁷²¹ 7/1 1938 i Lundsvedja, Valö sn (Uppland). Dotter till **Carl Erik de Jounge** (1798–1873) och **Maria Cajsa Elfbrink** (1800–1873), tabell 2.

Gift⁷²² 19/6 1863 i Österlövsta med **Matts Persson**, född⁷²³ 25/2 1832 i i Lundsvedja, Valö sn (Uppland), död⁷²⁴ 19/8 1891 i Lundsvedja. Bonde i Lundsvedja, kyrkvärd.

1 barn:

1. **Per Adolf Joung**, född 30/9 1864 i Lundsvedja, död 12/11 1924 i Lundsvedja. Bonde. Se tabell E2.

TABELL E2

Per Adolf Joung född Mattsson född⁷²⁵ 30/9 1864 i Lundsvedja, Valö sn, död⁷²⁶ 12/11 1924 i Lundsvedja. Son till Katarina Augusta de Jounge (1839–1938) och Matts Persson (1832–1891), tabell E1. Bonde i Lundsvedja.

Gift⁷²⁷ 5/7 1896 med **Maria Kristina Jansson**, född⁷²⁸ 4/5 1876 i Valö sn, död⁷²⁹ 24/12 1950 i Lundsvedja.

Per Adolf efterträder sin far som bonde i Lundsvedja, och tar efternamnet Joung, uppenbarligen en variant av moderns flicknamn de Jounge.⁷³⁰

4 barn, däribland:

2. **Astrid Maria**, född 25/9 1900 i Lundsvedja, död 2/7 1951 i Uckerö, Valö sn. Se tabell E3.

TABELL E3

Astrid Maria Joung, född⁷³¹ 25/9 1900 i Lundsvedja, död⁷³² 2/7 1951 i Uckerö, Valö sn. Dotter till Per Adolf Joung (1864–1924) och Maria Kristina Jansson (1876–1950), tabell E2.

Gift⁷³³ 28/11 1920 med **John Henning Mattsson**, född⁷³⁴ 6/4 1889 i Valö sn, död⁷³⁵ 11/12 1986 i Uckerö, Valö sn. Hemmansägare.

⁷²⁰Födelsebok Österlövsta (C) C:5 (1836-1854) Bild 38.

⁷²¹Sveriges dödbok 1860–2017.

⁷²²Vigselbok Österlövsta (C) C:16 (1861-1870) Bild 115.

⁷²³Födelsebok Valö (AB, C) C:2 (1795-1837) Bild 126.

⁷²⁴Sveriges dödbok 1860–2017.

⁷²⁵Husförhörslängd Valö (AB, C) AI:14 (1861-1865) Bild 122 / sid 114.

⁷²⁶Sveriges dödbok 1860–2017.

⁷²⁷Församlingsbok Valö (AB, C) AIIa:1 (1896-1902) Bild 1250 / sid 113.

⁷²⁸Församlingsbok Valö (AB, C) AIIa:1 (1896-1902) Bild 1250 / sid 113.

⁷²⁹Sveriges dödbok 1860–2017.

⁷³⁰Husförhörslängd Valö (AB, C) AI:20 (1891-1895) Bild 117 / sid 107.

⁷³¹Församlingsbok Valö (AB, C) AIIa:1 (1896-1902) Bild 1250 / sid 113.

⁷³²Sveriges dödbok 1860–2017.

⁷³³Församlingsbok Valö (AB, C) AIIa:3 (1910-1922) Bild 1640 / sid 146.

⁷³⁴Församlingsbok Valö (AB, C) AIIa:3 (1910-1922) Bild 1640 / sid 146.

⁷³⁵Sveriges dödbok 1860–2017.

De fyra barnen, då ännu hemmavarande, fick 29/5 1942 Kungl. Maj:ts tillstånd att anta släktnamnet Älvebrink.⁷³⁶

5 barn:

1. **Ingrid Maria Älvebrink**, född 1/12 1921 i Uckerö, Valö sn, död 17/4 2002 i Uckerö. Se tabell E4.
2. **Erik Arne Henning Elvebrink**, född 27/7 1923 i Uckerö, död 4/11 1998 i Uppsala. Se tabell E5.
3. **Gunvor Astrid Birgit Elvebrink**, född, 24/10 1925 i i Uckerö, död 31/5 2004 i Stockholm (Enskede). Se tabell E6.
4. **Gunnar Allan Adolf Älvebrink**, född 10/7 1927 i i Uckerö, död 26/6 2011 i Nötsveden, Gräsö sn. Se tabell E7.
5. NN, född och död⁷³⁷ 23/7 1945 på Östhammars BB.

TABELL E4

Ingrid Maria Älvebrink född Mattsson, född⁷³⁸ 1/12 1921 i Uckerö, Valö sn, död⁷³⁹ 17/4 2002 i Uckerö, Valö sn, Östhammars kn.

Tog tillsammans med sina syskon namnet Älvebrink 29/5 1942.

Gift⁷⁴⁰ 21/6 1952 med **Helge Arne Gunnar Pettersson**, född⁷⁴¹ 28/1 1917 i Valö sn, död⁷⁴² 31/8 1993 i Uckerö, Valö sn.

Ingrid och Helge fortsätter som jordbrukare på föräldrarnas gård i Uckerö.

1 barn:

1. NN **Älvebrink**. Född Pettersson, men tog som tonåring moderns flicknamn Älvebrink.

TABELL E5

Erik Arne Henning Elvebrink född Mattsson, född⁷⁴³ 27/7 1923 i i Uckerö, Valö sn, död⁷⁴⁴ 4/11 1998 i Uppsala (domkyrko).

Tog tillsammans med sina syskon namnet Älvebrink 29/5 1942. Ändrade senare stavningen till Elvebrink.

Gift med NN.

2 barn (Elvebrink).

TABELL E6

Gunvor Astrid Birgit Elvebrink född Mattsson, född⁷⁴⁵ 24/10 1925 i i Uckerö, Valö sn, död⁷⁴⁶ 31/5 2004 i Stockholm (Enskede). Tandsköterska i Stockholm.

Tog tillsammans med sina syskon namnet Älvebrink 29/5 1942. Ändrade senare stavningen till Elvebrink.

⁷³⁶Husförhörslängd Valö (AB, C) AIIa:5 (1937-1945) Bild 2960 / sid 280. *Aftonbladet* 29/5 1942.

⁷³⁷Husförhörslängd Valö (AB, C) AIIa:5 (1937-1945) Bild 2960 / sid 280.

⁷³⁸Födelsebok Valö (AB, C) C:9 (1917-1942) Bild 300 / sid 22.

⁷³⁹Sveriges dödbok 1860-2017.

⁷⁴⁰Sveriges befolkning 1960.

⁷⁴¹Sveriges befolkning 1960.

⁷⁴²Sveriges dödbok 1860-2017.

⁷⁴³Födelsebok Valö (AB, C) C:9 (1917-1942) Bild 400 / sid 32.

⁷⁴⁴Sveriges dödbok 1860-2017.

⁷⁴⁵Födelsebok Valö (AB, C) C:9 (1917-1942) Bild 490 / sid 41.

⁷⁴⁶Sveriges dödbok 1860-2017.

Gift⁷⁴⁷ 26/9 1953 med montör **Hans Otto Andreasson**, född⁷⁴⁸ 27/1 1927 i Stockholm (Hedvig Eleonora), död⁷⁴⁹ 19/2 2006 i Stockholm (Enskede).

1 barn (Andreasson).

TABELL E7

Gunnar Allan Adolf Älvebrink född Mattsson, född⁷⁵⁰ 10/7 1927 i i Uckerö, Valö sn, död⁷⁵¹ 26/6 2011 i Nötsveden, Gräsö sn. Grävmaskinist, entrepenör (firma med brodern Arne).

Tog tillsammans med sina syskon namnet Älvebrink 29/5 1942.

Gift med NN.

3 barn (Älvebrink).

⁷⁴⁷Sveriges befolkning 1960.

⁷⁴⁸Sveriges befolkning 1960.

⁷⁴⁹Sveriges dödbok 1860–2017.

⁷⁵⁰Födelsebok Valö (AB, C) C:9 (1917-1942) Bild 590 / sid 48.

⁷⁵¹Sveriges dödbok 1860–2017.

Källor

Primärkällor: (i de flesta fall lästa digitalt hos Riksarkivet (SVAR) eller Arkiv Digital)

Kyrkoböcker: födelseböcker, vigselböcker, dödböcker, husförhörslängder, in- och utflyttningslängder

Mantalslängder

Rotemansarkivet (Stockholm). Läst på *Rotemannen 3*, Stadsarkivet, Stockholm (USB).

Bouppteckningar

Generalmönsterrullor

Lantmäteriet: historiska kartor. <https://historiskakartor.lantmateriet.se/>

Brev inom familjen Elfbrink. Arkiv på Mackmyra Bruk.

Primärkällor, utländska:

General Land Office Records, Bureau of Land Management, U.S. Department of the Interior. <https://glorerecords.blm.gov>

Michigan, County Marriages, 1822–1940. Ancestry.com

Michigan, Death Records, 1867–1950. Ancestry.com

Michigan, Marriage Records, 1867–1952. Ancestry.com

Michigan, Wills and Probate Records, 1784–1980. Ancestry.com

Register of Deaths, General Register Office, England.

Texas General Land Office, Land Grant Search.

<http://www.glo.texas.gov/history/archives/land-grants/index.cfm>

Texas, Wills and Probate Records, 1833–1974. Ancestry.com

U.S. Census, olika år. Findmypast.com, Familysearch.org, Ancestry.com

U.S. City Directories, 1822–1995. Ancestry.com

U.S. IRS Tax Assessment Lists, 1862–1918. Ancestry.com

U.S., Selected Federal Census Non-Population Schedules, 1850–1880. Ancestry.com

Sekundärkällor, databaser:

Emigranten Populär 2006. Göteborgs-Emigranten. CD. (Läst på ancestry.se.)

Mantalsregister 1800–1884. Stadsarkivet, Stockholm.

<https://sok.stadsarkivet.stockholm.se/?s=mantalsregister>

Ratsit. ratsit.se

Sveriges dödbok 1860–2017 (version 7.10). Sveriges släktforskarförbund. DVD.

Sveriges befolkning 1950, 1960, 1975, 1985. Arkiv Digital. <http://www.arkivdigital.se>

Sveriges befolkning 1970 (version 1.04). Sveriges släktforskarförbund. CD, 2002.

Sveriges befolkning 1980 (version 1.10). Sveriges släktforskarförbund. USB, 2004.

Sveriges befolkning 1990 (version 1.01). Riksarkivet SVAR. USB, 2010.

Sekundärkällor, databaser, utländska:

England & Wales, Civil Registration Death Index, 1837–1915. Ancestry.com

Greater London Burial Index. Findmypast.com

Michigan, Homestead and Cash Entry Patents, Pre-1908. Ancestry.com

Whitepages. <https://www.whitepages.com/>

Sekundärkällor, övriga:

Gösta Arbell: Manufakturerna och industrier. *Ur Gävle stads historia*, Gävle, 1946, 263–320.

Daniel Elfstrand: Sveriges första enhetsskola. *Meddelanden av Gestriklands Kulturhistoriska Förening 1929*, 5–68.

Percy Elfstrand [signaturen End]: En gammal Geflesläkt och litet om dess ursprung och verksamhet. *Meddelanden av Gestriklands Kulturhistoriska Förening 1919*, 35–46.

Percy Elfstrand: Till person- och släktkrönikan i äldre tid. *Ur Gävle stads historia*, Gävle, 1946, 760–808.

Percy Elfstrand: Ur Mackmyra bruks historia. *Meddelanden av Gestriklands Kulturhistoriska Förening 1925*, 9–69.

Gustaf Elgenstierna: *Den introducerade svenska adelns ättartavlor*. P. A. Nordstedt & söner, Stockholm, 1925–1936.

Edvin Gustavsson: *Om Mälby*, utdrag ur *Väddö socken*. Falun, 1956.

<http://www.vaddohembygdsforening.se/malby/> [läst 10/5 2019].

Landshövdingens kungörelser 1826–1836. Upplands Bro Kulturhistoriska Forskningsinstitut / Lokalhistoria / Kungörelser i kyrkan. (Redigerade av Gudrun Sandén.)

<http://www.ukforsk.se/landshov2/landshov2.pdf> [läst 22/3 2020]

Stefan Lundblad: *Hedersam handelsman eller verksam företagare*. Doktorsavhandling, Uppsala universitet, 2007.

Matrikel över civile embets- och tjänstemän i riket år 1859. https://ia801002.us.archive.org/31/items/matrikelofverciv00just_0/matrikelofverciv00just_0.pdf [läst 7/3 2020]

Fritz Nordström: *Västanå-släkten och Elfstrand*. Handskrivna släkttavlor, 1939–1940. Genealogiska Föreningens hängmappsarkiv.

Nynäs fastighetsägareförening / Historia.

<http://www.nynasvillaforening.se/historia.htm> [läst 22/3 2020]

A. F. Sandén: Älvkarleby socken. *Sveriges bebyggelse. Uppsala län, del 1*. Hermes, 1947, 514–526.

Birger Steen: *Baronernas Leufsta*. Norstedts, Stockholm 1966.

Svenskt biografiskt lexikon (SBL). Riksarkivet, 1917–. <https://sok.riksarkivet.se/sbl>

Tidningar

Aftonbladet, Borlänge Tidning, Gefleborgs Läns Tidning, Gefleborgs Läns Vecko-Blad, Weckoblad För Gefleborgs Län, Gefle Veckoblad, Weckoblad Från Gefle, Norrlands-Posten, Post och Inrikes Tidningar, Stockholms Dagblad, Upsala.

<https://tidningar.kb.se/>

Gefle Dagblad: Borgarskolan (12/10 2008). <https://www.gd.se/artikel/borgarskolan-2>
Nynäs (2/6 2008). <https://www.gd.se/artikel/nynas>

Tidningar, utländska

Gasconade County Republican (Owensville, Missouri). <https://www.newspapers.com/>

Progress Bulletin (Pomona, California). <https://www.newspapers.com/>

Allmänt:

Rodney Edvinsson: *Prisomräknare från Medeltiden till 2100*.

<http://www.historia.se/Jamforelsepris.htm>

Se även Rodney Edvinsson och Johan Söderberg, A Consumer Price Index for Sweden 1290–2008, *Review of Income and Wealth*, **57**:2 (2011), sid 270–292.

Göran Inger: *Svensk rättshistoria*. Liber, Lund, 1980.

Landsource, Units of Measure. <http://www.landsource.com/resources/units>

Michigan State University, Department of Geography, The "Toledo War".

http://geo.msu.edu/extra/geogmich/toledo_war.html

Nordisk familjebok (NF), 2:a upplagan, 1904–1926. <http://runeberg.org/nf/>

Ortnamnsregistret. Institutet för språk och folkminnen.

<http://www.isof.se/sprak/namn/ortnamn/ortnamnsregistret/sok-i-registret.html>

Svenska Akademiens ordbok (SAOB), 1898–. <http://www.saob.se/>

1729 och 1810 års tomtnummer. Stadsarkivet, Stockholm.

Svante Janson, 25 april 2020; denna version 20 maj 2020

e-post: svante.janson@math.uu.se

webbsidor: www.elfbrink.se